

Mekor Chayim: A Reform Liturgy for Erev Shabbat based on the Romaniote Rite

by Yonatan Greenberg

Thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for Ordination
Hebrew Union College - Jewish Institute of Religion
Year: 2018 / 5778
Referee: Professor Rabbi Richard Sarason

THESIS DIGEST

This project constitutes the first Reform liturgy for *Erev Shabbat* services based on the Romaniote rite. Two Romaniote prayer books that are in the possession of the National Library of Israel served as the foundation of this liturgy. The service is primarily, but not exclusively, intended for use by the Jewish community of Greece and aims to accomplish a twofold goal: first, to revive a prayer rite that has a history of millennia while infusing it with Reform theology and second, to function as the introduction of Liberal Judaism into a country with a Jewish population that is mature enough to receive it and adopt it.

After the introduction of this endeavor, follows a short synopsis of the history of the development of the Jewish prayer book and of the Romaniote community which precede a description of the potential of *siddurim* to affect and formulate communal theology. This section concludes with the important role that this project aspires to play in functioning as the vehicle for importing Reform Judaism into Greece.

The actual *Erev Shabbat* service includes the Hebrew text and its English rendition but most importantly a full translation into modern Greek along with a transliteration. This marks the first time that such an undertaking has occurred.

Following this innovative *tefilah* is a detailed comparison of the newly produced liturgy with the two original Romaniote textual witnesses that aims to assist the reader comprehend the differences between the two and the reasons behind them.

Finally, the two original Romaniote liturgies have been scanned and are incorporated in the two appendices at the end of the thesis in order to provide its readers with direct access to the full texts that functioned as the sources for this project.

ACKNOWLEDGEMENTS

I would first like to thank my thesis advisor Rabbi Dr. Sarason at the Hebrew Union College. Rabbi Sarason was always there for me guiding and steering me in the right direction from the beginning to the end while allowing this project to be my own work. The door to Rabbi Sarason's office was always open whenever I ran into a trouble spot or had a question about my research or writing.

I would also like to thank Rabbi Kenneth Kanter for his help with this thesis and throughout my four years at the College. Without his encouragement, support, patience and mentorship, my success at HUC would have been impossible. He acted like family and helped me realize my dream of becoming a Reform rabbi and a Navy Chaplain. I will never forget this invaluable gift.

I would also like to acknowledge the Dean of the Hebrew Union College Rabbi Dr. J. Cohen, Rabbi J. Schwartz and Cantor Y. Shore for their assistance. I am gratefully indebted to them for their very valuable insights not only on this thesis but also throughout my studies at the rabbinical school.

Furthermore, I would like to recognize the assistance provided by the National Library of Israel through the provision of the two Romaniote prayerbooks along with their permission to use them in my thesis.

Finally, I must express my very profound gratitude to Jacqueline Nadler and the rest of my family for providing me with unfailing support and continuous encouragement throughout my years of study and through the process of researching and writing this thesis. This accomplishment would not have been possible without them. Thank you.

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION.....	1
WHY ANOTHER FRIDAY NIGHT SERVICE?.....	3
THE SIDDUR	4
HISTORY AND ROMANIOTE LITURGY.....	8
MEKOR CHAYIM AND REFORM JUDAISM IN GREECE.....	17
THE MEKOR CHAYIM EREV SHABBAT LITURGY.....	24
MEKOR CHAYIM VS. ROMANIOTE SOURCES.....	83
APPENDIX A: THE VENETIAN SIDDUR LITURGY.....	98
APPENDIX B: THE 15TH CENTURY MANUSCRIPT LITURGY.....	103
BIBLIOGRAPHY.....	116

INTRODUCTION

This project constitutes the first attempt ever to create a Reform liturgy for *Erev Shabbat* services intended for use by the Jewish community of Greece. Even though it can be used by anyone, regardless of whether they are in Greece or not, what makes it directed at that specific community is the fact that it is based on the two Romaniote - rite textual witnesses that are in the possession of the National Library of Israel in Jerusalem. One of them was printed at the famous publishing house of Daniel Bomberg in Venice in 1523 (מחזור רפ"ג). The only information available about the second one is that it is a handwritten *siddur*, apparently written by a trained scribe (*sofer Stam*), which dates back to the 15th century. It is simply referred to as סידור or as Minhag Romania in the catalogue of the National Library of Israel, due to lack of any other information.¹

The name of this newly produced liturgy, *Mekor Chayim*, was primarily chosen based on the belief that prayer can indeed be a source of life, especially of communal one. It also hints at the attempt to revive a prayer rite that has a history of millennia but has unfortunately vanished owing to the assimilation of Romaniote Jews into the wider Sephardic culture of Greece and to the annihilation of the last vestiges of the Romaniote community as a direct result of the Holocaust. In a way, then, this Friday

¹ National Library of Israel, Minhag Romania <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/digitalibrary/pages/viewer.aspx?presenterid=MANUSCRIPTS&docid=PNX_MANUSCRIPTS000045670-1#|FL13451864>.

evening service is a form of refusal to accept that this *nusach* be declared no longer extant in a land that has been the home of Jews for millennia.

The format of this project includes the Hebrew text, an English translation, a contemporary modern-Greek translation that will make it more comprehensible and relevant for the Greek community, and, for the first time, a Greek transliteration of the entire service (instead of only specific segments) that aims to make public participation in communal worship easier and more accessible.

This does not constitute a perfect or final product. Rather, it simply marks an initial attempt to revive the Romaniote heritage and infuse it with modern-day elements in accordance with Reform theology and sensitivities that hopefully will make this the launching point for a future project that will include the entire prayerbook. This is not merely an academic project written for the sake of fulfilling the requirements for a Hebrew Union College ordination. Rather, it is an undertaking that aspires to being used by Jews in their prayers in order to help them get closer to their Greek-Jewish tradition, but most importantly to assist them initiate a prayerful dialogue with God in which they will not be the audience but equal participants. Ideally, this will constitute the seed that eventually will grow into the Greek Reform movement.

A careful analysis of the Hebrew text along with both translations will reveal that a conscious effort has been made to combine several elements, all aimed at serving the purpose of this innovative service. Wherever possible, the structure and uniqueness of

the Romaniote *tefilot* have been preserved. Some elements that are considered essential components of our contemporary *Kabbalat Shabbat* but had not been composed at the time that these *siddurim* were compiled, such as *Lecha Dodi*, were added. Other sections were modified in order to become compatible with the Reform Jewish perspective, such as the removal of passages that call for divine vengeance against other nations. Overall, though, this service has remained remarkably faithful to its sources and would surely feel very familiar to those Jews who prayed from them more than six hundred years ago. On account of all these facts, the *Mekor Chayim* service could potentially be used by members of all progressive denominations without forcing them to compromise their principles and beliefs.

WHY ANOTHER FRIDAY NIGHT SERVICE?

At a time when there is a plethora of prayerbooks and services available, unavoidably the question is, why endeavor to create another one? What does this service contribute to the Jewish community that they could not get from the already existing services? The answer to me has everything to do with the preservation of the Greek Jewish heritage, the revival of the Romaniote *nusach* and the creation of the first Reform liturgy for the Jewish community of my birthplace. A brief study of the history of *siddurim*, in general, and of the one currently in use in Greece, in particular, will be followed by an examination of the important role that the prayerbook plays in Jewish communal life and how it affects our theology. Finally, the project will include an analysis of the most

important changes in comparison with the original sources (and with mainstream American Reform *siddurim* - mainly *Mishkan T'filah*) and will conclude with what is the ambition for, and the desired result of, this undertaking.

THE SIDDUR

Even though initially there may have been a strict prohibition against writing down the text of the prayers,² nowadays, the existence of the prayerbook is considered to be a given and a basic necessity. As a result, there is a plethora of *siddurim* available that cater to different denominations, ethnic communities and traditions. Most of us do not even think of a time without such tools at our disposal for conducting services, and take their existence for granted. However, the prayerbooks as we know and cherish them, as indispensable components of our communal identities, have been in the process of developing and changing for at least a thousand years.

Even within the Reform Movement, before we reached the familiar, current edition of *Mishkan T'filah* in North America, we have experienced a multiplicity of different prayerbooks from the *Hamburg Tempel Gebetbuch* in 1819 to the “Sabbath Service and Miscellaneous Prayers” of the Reformed Society of Israelites (Charleston, SC) in 1830, the *Sefer Tefillah* of Temple Emanu-El (New York, NY) in 1855, David Einhorn’s *Olat Tamid* in 1858, I.M. Wise’s *Minhag America* in 1857 (and revised in 1872), the *Union Prayerbook* in 1894-5 (with the revised editions of 1918-22 and 1940-45), up to

² Ismar Elbogen, *Jewish Liturgy: A Comprehensive History* (1913), (Philadelphia: Jewish Publication Society, 1993), p. 271.

the *Gates of Prayer* in 1975. These are just some of the most important milestones that led to our present siddur in the Movement through the last two hundred years.

However, to account for the initial reason behind the multiplicity of prayer rites and for their existence and development, we have to go back to the Geonic period and trace the creation of the first known prayerbook, at least in the form that we are familiar with.

Even though rabbinic tradition attributes our liturgy to the Men of the Great Assembly and despite the discovery of fragments of prayer texts at Qumran, the oldest prayerbook that has come down to us is that of Rav Amram Gaon, who functioned as the *Rosh Yeshiva* of the rabbinic academy of Sura during the mid-ninth century CE, approximately eleven centuries ago. This prayerbook has since functioned as the foundation for the Sephardic and the Ashkenazi liturgies, and the influence which it has exerted upon Jewish liturgy is apparent even in the present.³ Part of Amram's role as a member of the gaonate involved replying to various halachic and theoretical questions (*she'elot*) posed by Jewish communities of the Diaspora, and his responsa (*teshuvot*) were considered not only influential but also binding. His prayerbook was created as a responsum to a request by the community of Barcelona, Spain on the topic of daily prayer and the mandated recitation of one hundred blessings per day.⁴ Technically speaking, his predecessor,⁵ Rav Natronai Gaon had already composed a responsum addressed to the community of Lucena on a similar subject which contained the

³ Ibid., p. 275 .

⁴ Ibid.

⁵ Professor Robert Brody claims that Amram was in fact the head of a competing yeshiva during the gaonate of Natronai. More information can be found in: Robert Brody, *The Geonim of Babylonia and the Shaping of Medieval Jewish Culture* (New Haven, CT: Yale University Press, 1998).

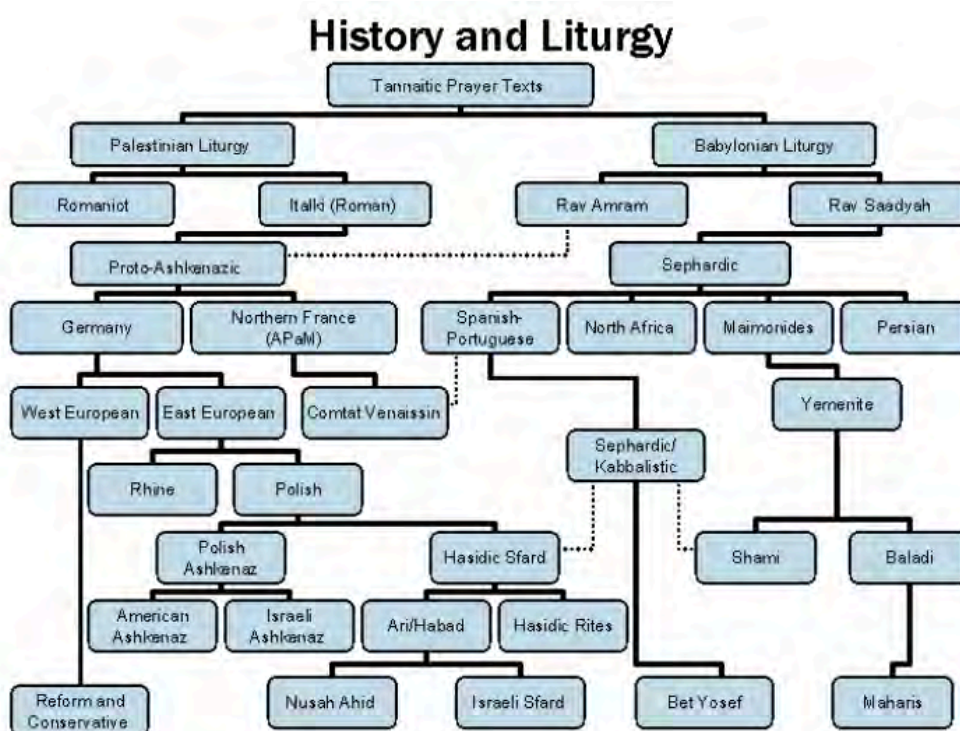
structure of weekday liturgy.⁶ However, Amram's work contained the text and sequence of Jewish prayers for the entire year and was also accompanied by a commentary on the *minhagim* and *halachot* pertaining to the order of liturgy that he had compiled based on the Talmud and gaonic literature. The acceptance that his *siddur* encountered was widespread and eventually it came to be considered as authoritative. Almost half a century later, Rav Saadia Gaon also composed a siddur which contained prayers, liturgical poetry and a commentary in Arabic (*Jami al-salawat wa l-tasabih*). Elbogen claims that it was this effort that constituted "the first proper prayer book in the modern sense".⁷ Similarly to the situation of Amram's composition, there is no extant manuscript of the entire book. It is believed that these prayerbooks functioned as the basis for the composition of another famous siddur in the eleventh century, the *Machzor Vitry*, by Simcha ben Samuel of Vitry which followed and contained the rules and customs of prayer according to Rashi.⁸ The above mentioned works also instigated further efforts by rabbinical authorities, such as Maimonides in *Hilchot Tefillah*, to codify the not-yet crystallized ritual of Jewish prayers. All these efforts resulted in the creation of various prayer rites. Jewish communities of the Diaspora adapted prayerbooks that contained liturgical texts in accordance with the opinion of the rabbinic authorities they followed. Once adopted, some of these siddurim, faithful to their local traditions and despite their continued micro-evolution, came to be seen as sacred heirlooms of communal traditions and demanded respect along with an authoritative status.

⁶ Joel Müller, *Mafteah li'Teshuvot ha'Geonim* (Berlin: 1891), 104f.

⁷ Elbogen, p. 276.

⁸ Ibid., p. 277.

This brief and (over)simplified overview of the evolution of our siddurim from the Babylonian liturgy might account for most Sephardic and Mizrahi prayer rites that we are familiar with. Professor Lawrence Schiffman notes that there are two notable exceptions that originated from the Palestinian worship. One of these was the *Nusach Italki* (also known as the Roman rite) which was based on the Palestinian worship rite that had spread in Italy.⁹ The *Italki* along with the various offshoots of the Babylonian liturgy account for most of the Ashkenazic siddurim. The other *nusach* that originated directly from the Palestinian liturgy, along with the Italian, but remained separate from all others, is the Romanite.¹⁰

Schiffman's Chart

⁹ Lawrence Schiffman, "History and Liturgy: The Evolution of Multiple Prayer Rites", *Kol HaMevasser*, Vol. 3 (2010): Issue 7, pp. 8-10.

¹⁰ Ibid.

HISTORY AND ROMANIOTE LITURGY

The Romaniote liturgy became the dominant rite throughout Greece, Asia Minor and the Byzantine Empire until the advent of the Sephardi refugees from Spain following their expulsion. It was only after they became the majority that they started pushing the Romaniote rite to the margins of communal worship and substituted for it the Sephardic *nusach*. According to Leon Weinberger, it was the arrival of these immigrants -who were seen as bringing moral and religious laxity- that pushed the Romaniote leaders to preserve their own traditions by commissioning the printing of their prayer rites in Venice and in Constantinople for the first time.¹¹

The Romaniote Jewish community of Greece with its distinctive prayer rite, prides itself on being the Jewish community with the longest continuous presence in the European Diaspora dating even before the destruction of the Second Temple.¹²

Remains of the Synagogue of Delos

Remains of a synagogue on the

Aegean island of Delos, also mentioned by Josephus,¹³ can be dated to 1st century BCE, making it the oldest known synagogue in the entire Diaspora!¹⁴

¹¹ Leon J. Weinberger, "Some beliefs and opinions in the Romaniote liturgy", *Hebrew Studies*, Vol.19 (1978): p. 77.

¹² Nikolaos Stavroulakis, *The Jews of Greece: An Essay*, (Athens, Greece: Talos Press, 1990), pp. 9-23.

¹³ Josephus, *Antiquities of the Jews*, Book XIV, 10:8.

¹⁴ Stavroulakis, p. 58.

Neither Ashkenazim nor Sephardim, the Romaniote Jews of Greece worshipped for over 2,300 years using their own traditions and texts that might have differed only in details from those used by their co-religionists across the Jewish world but were enough to maintain their uniqueness. The most important centers of Romaniote life were Athens, Ioannina, Volos, Trikala and Larisa.

Mosaic belonging to the Synagogue of Delos depicting two *menorot*.

A marble fragment depicting a *Menorah* and a *lulav*, discovered in the Synagogue of the Agora of Athens. it is thought to date from the period between 267 and 396 CE.

The prolific author and scholar of Greek Jewry, Marcia Haddad - Ikonopoulou, is of the opinion that the term Romaniote is a sociological-linguistic one, rather than a geographical one, and referred to Hellenized Jews, Greek-speaking Jews of the Roman Empire. The members of this community “like Jews throughout history, living in most circumstances as small minorities surrounded by non-Jewish majorities, have absorbed many of the attributes, customs, traditions and, certainly, language of the surrounding non-Jewish majority, in this case, the Greek world of their time”.¹⁵ In an amazing way, though, they managed to keep their own prayer rite alive for millennia, even when they were forced to resist the massive influx of Sephardi Jews who eventually dominated Greek Jewish life. Haddad - Ikonopoulou notes the remarkable fact that, while throughout Greece the Sephardim eventually absorbed the Romaniote Jews into their culture, in Ioannina -the stronghold of Romaniote Jewry- the opposite took place. There, the Sephardim were absorbed into the Romaniote culture and the only signs we have of their presence is in certain surnames that are of definite Spanish origin.¹⁶ Elsewhere, their numbers dwindled and they became gradually assimilated within the wider Jewish community, a few vestiges still remained, holding on to their beloved tradition, until their brutal annihilation by the Nazis in the 1940's. During the Shoah more than 81% of Greek Jews were murdered and Jewish life in Greece came to a complete halt.¹⁷ After the end of the war a few Romaniote survivors

¹⁵ Marcia Haddad- Ikonopoulou, “Romaniote Jews of Ioannina Greece”, *International Jewish Genealogical Conference*, New York, 2006, p.1.

¹⁶ Ibid. p. 7.

¹⁷ United States Holocaust Memorial Museum. 2013, *The Holocaust in Greece* , viewed on 5 October 2017, <<https://www.ushmm.org/m/pdfs/20130305-holocaust-in-greece.pdf>>.

immigrated to New York where they joined an already existing Romaniote synagogue that had been founded in 1906 by Jewish immigrants from Ioannina. Kehila Kedosha Janina, on the Lower East side of Manhattan, still strives to keep the memory of its founders alive but even they have resorted to praying in accordance with the Sephardic rite. The Romaniotes that remained in Greece, or immigrated to Israel, did not have the luxury or numbers to form their own separate communities. Since their concerns were solely focused on rebuilding their lives and Jewish communal life, the vast majority of surviving Jews in Greece gathered in the major urban centers of Athens and Thessaloniki and eventually followed the liturgical traditions of the Sephardic majority. By this time, the Romaniote rite and customs had become virtually extinct!

The interior of the *Etz Hayyim* Romaniote Synagogue in Athens.

The interior of the Beth Shalom Synagogue in Athens.

On the left: The *Monastirioton* Synagogue in Thessaloniki.

On the right: The interior of *Yad Le'Zikaron* Synagogue in Thessaloniki.

The Romaniote *Kehilah Kedoshah ha'Yashan* in Ioannina.

The Romaniote *Kehila Kedosha Janina* Synagogue in Lower Manhattan, New York.

Prior to the commencement of this project, there was not a single copy of a Romaniote prayerbook available throughout Greece and the few identifying members of the Romaniote community had given up on ever praying again in accordance with their ancestral rite. In fact, the biggest Jewish communities of Greece, those of Athens and Thessaloniki, use *Sha'arei Tefillah*, a prayerbook that follows the Sephardic rite and is accompanied by a Greek translation by Rabbi Isaac Mizan who has been an indefatigable promoter of Jewish knowledge in the Greek community for many decades. Although this was a groundbreaking project when it was completed more than fifty years ago, nowadays it is problematic for the Jews attending services, for two main reasons: It is written in an archaic form of modern Greek (*katharevousa* as opposed to the *demotic* which was made the official language of Greece in 1976) and it does not have a transliteration of the prayers except for the *Kaddish de'Rabbanan* and the Mourner's *Kaddish* (which interestingly is referred to in French as "*Kaddisch des orphelins*", a definite sign of the age of the prayerbook).¹⁸ It can be assumed that one of the reasons for using this archaic dialect is that it sounded more formal and, at least in the eyes of the translator, elevated the status of the text. Although this Greek translation is still comprehensible, by at least the older generations, the dialect itself is viewed as a wooden language that has caused the entire prayerbook to become

¹⁸ Shaarei Tefilah Prayerbook, unknown date, Athens, pp. 678-681.

Up to the mid-20th century much of Greek official correspondence was accompanied by a French translation due to the fact that French was considered the Language of Diplomacy before English took over that role. This was considered to make the document appear more official. It is interesting that up to this day, the letterhead of the official Jewish Community of Athens is in Greek and French!

irrelevant, and nowadays it simply functions as another factor that makes meaningful prayer in a communal setting difficult for the average Greek Jew.

Therefore, the small numbers of the Romaniote community find themselves in a situation that forces them to both pray with the Sephardic rite and also use a translation to which they cannot fully relate. While almost any Jew around the world can have access to any *nusach* they want to either pray or study, the Romaniotes who live in the birthplace of their distinctive liturgy are barred from accessing it due to a lack of a single copy of such a *siddur*!! Community officials claim that everyone's basic needs are fulfilled by the existing situation and that regardless of the exact wording of the *nusach* in use, a Jew can feel familiar while attending services in any synagogue throughout the world and can join her or his voice with voices of the others that are trying to reach the Divine in prayer. This adds a level of uniformity that leads to further strengthening the feeling of community. However, as mentioned above, there are particular communities that have developed their own *nuschaot* which over time have assumed a level of sacredness as they have become inseparable parts of their unique heritage and Jewish identity. For the elderly Romaniote Jews, the inability to access the rite that their grandparents used is a hurtful reminder that their unique heritage is on the verge of vanishing after more than two thousand years. For many of the younger Romaniotes, the absence of prayers in their ancestral *nusach* means that they feel themselves to be the last, broken links in a long chain of tradition. Irrespective of their dwindling numbers and/or attendance, they are entitled to and should be given access to a liturgy that is their inheritance. Who knows? The resurfacing of such a liturgy might

prove to be the catalyst for reviving the interest in Romaniote prayers and might surprisingly prevent their total disappearance. The intention behind *Mekor Chayim* is to function as that catalyst and, furthermore, to even be the key for an initial acquaintance with Reform that might result in a theological reassessment that will open the way for progressive Judaism in the Greek community.

This reassessment would be made possible due to the multi-faceted nature of the siddur. Usually we perceive the prayerbook as the direct result and declaration of our religious, denominational or local theology. And this is true. No other book reflects and also affects our theology more than the siddur. One who wants to gain familiarity with the Jewish faith only has to open the prayerbook and peruse through the daily and Shabbat prayers in order to comprehend what we, Jews, believe. Throughout the centuries of rabbinic Judaism's development, the siddur constituted the articulation and proclamation of our religious convictions and our attempt to communicate with our God. Dr. David Philipson, almost one hundred years ago, described it as the "repository of the religious views, doctrines, beliefs, hopes and aspirations" of the community that uses it.¹⁹ The siddur is not the creation of a single author or even a single historical period but rather the expression of our people's soul. However, the relationship between siddur and theology is not a one-way street. Rather, it works both ways, with one affecting the other reciprocally in ways that might be too subtle or too gradual for us to perceive right away. There is a phrase in Latin that, even though belonging to a different religious tradition, sums up the importance that the prayerbook

¹⁹ David Philipson, "The Reform Prayer Book", *Journal of Jewish Lore and Philosophy*, vol.1 (1919), No. 1, p. 70.

and the liturgies contained therein play in our life: *Lex orandi, lex credendi*. This loosely translates as “As we pray, so we believe” and highlights the correlation between the way we worship God and our beliefs. In other words, liturgy affects theology. Even within our movement we have experienced the power of liturgical reforms. Our predecessors in early 19th-century Germany initially started implementing textual, stylistic and cosmetic changes in their services without them being necessarily theologically motivated. Eventually, however, these changes became the impetus that led to theological reconsiderations and reforms and eventually to Reform Judaism, proving on the ground that prayer has the power to affect theology!²⁰

MEKOR CHAYIM AND REFORM JUDAISM IN GREECE

Nowadays, most media report that the Jewish population of Greece is estimated to be approximately between 4,500²¹ and 5,000,²² located mostly in the nine communities that remain active around the country: Athens, Thessaloniki, Chalkida, Larissa, Volos, Trikala, Corfu, Ioannina and Rhodes. There are two Jewish elementary schools, in Athens and in Thessaloniki (unfortunately the school of Larisa closed down in 2017 due to a lack of students after 86 years),²³ and several communal organizations such as

²⁰ Jacob Neusner, *When Reform Judaism was Judaism*, in D.E. Kaplan (ed.), *Contemporary Debates in American Reform Judaism*, (New York: Routledge, 2001), p.79.

²¹ World Jewish Congress, *Greece*, New York, viewed 24 October 2017, < <http://www.worldjewishcongress.org/en/about/communities/GR> >.

²² Knesset Information and Research Center, נתונים על קהילות יהודיות בדרום אירופה לפני השואה וכיום, Jerusalem, viewed 26 October 2017, < <https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m01881.pdf> >.

²³ Kostas Giastas, “The Last Lesson for the Jewish School”, *Eleftheria Newspaper*, 27 August 2017, p. 10.

Bnai Brit, *Benot Brit*, Jewish Youth of Greece, Holocaust Descendants Organization, Association of Greek-Jewish War Veterans, etc.²⁴ Currently only the communities of Athens and Thessaloniki, the two biggest cities of Greece, are able to employ rabbis. There are two synagogues in Athens located opposite each other, *Etz Chayim* which operates only during the High Holy Days, and *Beth Shalom* which offers weekly services.²⁵ Thessaloniki also has two synagogues: *Yad Le'Zikaron* and Monastirioton, with only the former offering weekly services.²⁶

The Jewish population of Greece is growing older and assimilated but what is even worse is that, due to the prevailing financial crisis, most young Greek Jews are emigrating abroad en masse in search of a better future.²⁷ This exodus of the youth is now perceived by the community leaders as the greatest threat to communal life.²⁸ The Jews of Greece are, in their vast majority, non-observant and with little to no background in Jewish literacy. However, almost all of them are highly educated and participate disproportionately in the intellectual and academic life of their country. Despite this fact, they are not given any choice regarding the nature of the services that are offered by their community and the result is a growing further withdrawal from Jewish religious life. Both community rabbis in Greece (and the Chabad emissary in

²⁴ Central Israelite Board of Greece, *Jewish Organizations*, viewed 24 October 2017, < https://kis.gr/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=2 >.

²⁵ The Jewish Community of Athens, *Synagogues, Athens*, viewed 24 October 2017, < <http://athjcom.gr/english/synagogues/> >.

²⁶ The Jewish Community of Thessaloniki, *Synagogues*, viewed 24 October 2017, < http://www.jct.gr/synag_monastir.php >.

²⁷ Forward, *With Greece in Crisis, Jews Struggle to Stay Afloat*, viewed 24 October 2017, < <http://forward.com/news/world/311502/amid-their-countrys-financial-crisis-greek-jews-struggle/> >.

²⁸ The Times of Israel, *Crisis-hit Greek Jews fear for their future*, viewed 24 October 2017, < <https://www.timesofisrael.com/crisis-hit-greek-jews-fear-for-their-future/> >.

Athens) are Orthodox, unwilling to compromise, and they keep offering Orthodox services in accordance with the Sephardic rite, exclusively in Hebrew which is unfortunately a language that is incomprehensible for the vast majority of their congregants. Moreover, as we previously noted, the Greek translation of the Hebrew text is in a Greek dialect that not only is not spoken anymore but is difficult to understand and relate to for many people. Even when the Greek siddurim were translated, this probably was not the translation of choice for the majority but it definitely sounded more formal, like the language used in services by the Church of Greece, and might have been perceived as more official, intellectual and/or prestigious. Furthermore, as stated above, no transliteration provisions were made for those who could not read Hebrew or keep up with the fast pace of the liturgy. As a result, more and more Greek Jews felt estranged and stopped attending services altogether. A Friday night visit to the *Beth Shalom* synagogue can easily reveal that, more often than not, there would be no *minyan* without the attendance of Jewish tourists from abroad who happen to be visiting Athens.

It was this sad state, along with the conviction that the Romaniote rite should not be lost, that prompted the project of offering this Reform liturgy. The significance of *Mekor Chayim* cannot be understated. This will mark the first time that a full translation of *Erev Shabbat Tefilot* has been offered in a modern Greek that is easy to understand, follow and relate to. Also, never in the past were Greek Jews offered a transliteration that would definitely assist them in participating in the liturgy. These two facts, in and by themselves, would have been enough, but the major innovation here is that Greek Jews have never encountered Reform Jewish prayers! Reform Judaism has been a

totally foreign concept in a community whose leaders are more actively trying to keep it out instead of solving their pressing problems. The most absurd thing about this attitude is that in Athens, even the Orthodox rabbi describes Athenian Jews as not “traditional, nor secular nor Orthodox” but rather “very open and respectful of tradition” but with the desire for “synchronization of Jewish law and the Jewish way of life with modern life” being one of their priorities.²⁹ Actually, all these facts point toward the assumption that the Greek Jewish community would be a truly fertile ground for Reform Judaism to blossom. We are talking about a group comprised mostly of intellectual Jews that are highly educated, professionals, highly engaged with modernity and with Greek/ European social, cultural and political life who simultaneously value their Jewishness. As a collective, they have obviously rejected the monolithic and rigid world of Orthodoxy as can be seen by the extremely low participation in religious events, since even a *minyan* would be impossible without the participation of foreign visitors. Illustrative of the situation is the fact that (at least until a few years ago and under the previous rabbis) many of the elderly regular participants of prayer services in Athens were actually receiving a monetary allowance in an attempt to gather a minyan! It can be speculated that if somehow these Jews could be exposed to the perspective of Reform Judaism, it would appeal to them and eventually create the demand for the emergence of liberal Judaism.

So far, the Orthodox rabbinic establishment of Greece has built a wall around the non-orthodox community of the country trying to safeguard its monopoly on Judaism by preventing any other Jewish movement from approaching them. Chabad, despite all its

²⁹ eJewish Philanthropy, *Gabriel Negrin, The ‘Little Rabbi’ Now Leading Athens’ Community*, viewed 24 October 2017, < <http://ejewishphilanthropy.com/gabriel-negrin-the-little-rabbi-now-leading-athens-community/> >.

resources, has been fighting an uphill battle in Greece since 2001 and still has not managed to even have its own *minyan*³⁰ due to the severe restrictions imposed by the official community but also due to its Orthodox nature which does not offer an appealing alternative in the eyes of the Greek Jews. For the past decade there have been some growing voices in Athens calling for the formation of alternative Jewish services but nothing has happened, partially owing to a lack of such resources. The aspiration of *Mekor Chayim* is to be that resource that will help make the first step toward introducing the Greek Jews to liberal Judaism. This, of course, has to be a carefully planned step that will proceed slowly in the direction of simply making inroads that will allow Greek Jews to encounter Reform prayer and discover that not only it is not heretical (as they have been repeatedly told by the rabbinate) but rather it is a genuine expression of Jewish beliefs infused with progressive elements that make it meaningful to the modern person. One of the appealing factors can definitely be the fact that this Kabbalat Shabbat service is not a foreign import but rather an inclusive, liberal prayer based on the very same prayer that their ancestors used for many centuries. In a way, it can be characterized as a unique service for a unique Jewish community which values its inherited tradition while it also espouses universalism and modernity.

The siddur, in general, conveys, perhaps better than anything else, our religious beliefs and our aspirations as a people and as a religious community. Our liturgy, as already mentioned, has the power of expressing but also of forming our theology. If this service reaches the right people who have influential voices within the community then it might

³⁰ http://www.chabad.gr/templates/articlecco_cdo/aid/66159.

prove to be the spark that will light the fire of Reform Judaism among the Greek Jews. The Greek transliteration of the Hebrew will allow almost anyone familiar with the tunes used to lead prayers while the full Greek translation will permit the community to use the vernacular for certain parts of the services, instead of the Hebrew which almost nobody understands. This use of their mother tongue will not be a Reform innovation but, rather interestingly, will also be in the spirit of the Romaniote rite (!) since, as Weinberger observed, when faced with the same dilemma, the Romaniotes of many centuries ago chose to pray several prayers in Judeo-Greek, as can be seen in multiple sources!³¹

The awareness of all the existing obstacles, of course, is present along with knowledge of the fact that this project still has a lot of room for improvement, especially with the addition of more prayers covering other services and the main lifecycle events. In my opinion, the adoption of a liberal approach to Judaism is a one-way street for a community that cannot afford to continue down the same path of ignoring the needs of its members and denying them perhaps the only viable chance they have to revive Greek Judaism and make it once again relevant.

As members of the Reform Movement, we firmly believe that there is more than one way of being Jewish and that there can still be room for Orthodoxy even after we enter the communal picture. In this sense, *Mekor Chayim*, could also turn out to be beneficial for the official Greek Rabbinate if they choose to see not as a threat but as the catalyst that will prompt them to modernize their services for those who choose to attend them.

³¹ Weinberger, p. 78.

However, even if this attempt does not succeed, this project still constitutes the only endeavor to bring back to life an ancient *minhag* that has become virtually extinct. The history of the Romaniote liturgy is too important and too long to let it disappear without giving it a chance to function once again as the vehicle for the prayers of the Greek Jews, including -of course- those of Sephardic origins. At the very least, it will always be accessible and waiting for them to use it as a tool that will harmonize public Jewish prayer with the current vision of the congregation and will help define the future of their *kehillah* while respecting its past.

מקור חיים

תפילות ערב שבת

מבוססות על נוסח קהילות רומניוטיות

Reform Prayers for Erev Shabbat based on the Romaniote Rite

**ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ για το ΕΡΕΒ ΣΑΒΒΑΤ βασισμενες στο ΡΩΜΑΝΙΟΤΙΚΟ
ΝΟΥΣΑΧ**

OPENING SONGS

HOW FAIR are your tents O Jacob,
your dwelling places O Israel.
And I, through your abundant kindness,
enter Your house,
I bow toward Your Holy Sanctuary in awe
of You.

Adonai, I love the abode of Your
residence
and the dwelling place of Your glory.
I shall prostrate myself and bow,
I shall kneel before Adonai, my Maker.
As for me, may my prayer be at a
propitious time,
O God, in your abundant kindness ,
answer me with the truth of Your
deliverance.

How beautiful is today! Shabbat
Shalom!

How good and how pleasant it is,
when we dwell together in unity.

BLESSING OVER SHABBAT CANDLE LIGHTING

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe,
who sanctifies us with mitzvot,
and has commanded us to
kindle the light of Shabbat.

זמירות הפתיחה

מה טובו אהליך יַעֲקֹב,
מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל!
וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ,
אֲשַׁתְּחֶה אֶל הַיֵּבֶל קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ.

יְיָ אֶהְבֵּתִי מְעוֹן בֵּיתְךָ וּמִקוֹם מִשְׁכַּן
כְּבוֹדְךָ.
וְאֲנִי אֲשַׁתְּחֶה וְאֶכְרַע, אֶבְרַךְ לִפְנֵי
יְיָ עֹשִׂי.
וְאֲנִי תִפְלַתִּי לְךָ יְיָ עַת רָצוֹן.
אֱלֹהִים, בְּרַב חֶסֶדְךָ, עֲנֵנִי בְּאֵמֶת
יִשְׁעֶךָ.

מה יפה היום, שַׁבַּת שְׁלוֹם.
שַׁבַּת, שַׁבַּת שְׁלוֹם
שַׁבַּת שְׁלוֹם.

הנה מה-טוב ומה-נעים
שַׁבַּת אַחִים גַּם-יַחַד.

סדר הדלקת נרות שבת

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שַׁבַּת.

ΥΜΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΜΑ ΤΟΒΟΥ: Πόσο ωραίες είναι οι
σκηνές σου Ιακώβ!
Οι κατοικίες σου, Ισραήλ. Και εγώ, μέσω
του μεγάλου έλεους Σου,
θα εισέλθω στον οίκο Σου,
θα προσκυνήσω προς τον Ναό της
Αγιότητάς Σου με δέος.

Κύριε, αγάπησα τον οίκο Σου,
τον τόπο κατοικίας της δόξας Σου.
Και εγώ, υποκλινόμενος, θα
προσκυνήσω γονυπετής
ενώπιον του Κυρίου, του δημιουργού
μου.
Είθε να είναι η προσευχή μου προς Εσένα
σε στιγμή ευμένειας.
Απάντησε μου, Θεέ, μεσα στην μεγάλη
ευσπλαχνία Σου,
με την αλήθεια της σωτηρίας Σου.

ΜΑ ΓΙΑΦΕ (Χ)Α-ΓΙΟΜ: Πόσο ωραία είναι
απόψε,
Σσαμπάτ Σσαλόμ!

(Χ)ΙΝΕ ΜΑ ΤΟΒ: Πόσο καλά και
ευχάριστα είναι,
οταν συνυπάρχουμε αρμονικά όλοι μαζί.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΜΜΑ ΤΩΝ ΚΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΣσαΜΠΑΤ:

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Συ, Κύριε, Θεέ
μας
Βασιλέα του κόσμου, που μας
καθαγιάσες με τις εντολές Σου
και μας πρόσταξες να ανάψουμε τα φώτα
του Σσαμπάτ.

ΜΑ ΤΟΒΟΥ:

Μα τόβου ο(χ)αλέχα Γιαάκοβ,
μιΣσκενοτέχα Ισραέλ!
Βα'ανί μπε'ροβ χασντεχά αβό μπεϊτέχα,
εΣσταχαβέ ελ (χ)εϊχάλ κοντΣσεχά
μπε'γிரατέχα.

Αντονάι α(χ)άβτι μεόν μπεϊτέχα ου'μεκόμ
μιΣσκάν κεβοντέχα.
Βα'ανί εΣσταχαβέ βε'εχραά, εβρεχά
λιφνέι Αντονάι οσί.
Βα'ανί τεφιλατί λεχά Αντονάι ετ ρατσόν.
Ελο(χ)ίμ, μπε'ροβ χασντέχα, ανένι
μπε'εμέτ γιΣσέχα.

ΜΑ ΓΙΑΦΕ (Χ)Α-ΓΙΟΜ:

Μα γιαφέ (χ)α'γιομ, Σσαμπάτ Σσαλόμ.

(Χ)ΙΝΕ ΜΑ ΤΟΒ:

(Χ)ιν'ε μα-τόβ ου'μα-ναϊμ
Σσέβετ αχίμ γκαμ γιάχαντ.

ΜΠΑΡΟΥΧ:

Μπαρούχ ατά Αντονάι Ελο(χ)έινου Μέλεχ
(χ)α'ολάμ,
αΣσέρ κιντεΣσάνου μπε'μιτσοβτάβ
βε'τσιβάνου
λε(χ)αντλίκ νερ Σσελ Σσαμπάτ.

WELCOMING THE SHABBAT

Blessed is Adonai who offers tranquility
to
His people Israel on the holy Shabbat.

LECHA DODI

Come my Beloved to meet the bride;
let us welcome the Shabbat.

“Observe” and “Remember” in a single
utterance,
the Only God caused us to hear,
Adonai is One and God’s Name is One,
for renown, for glory and for praise.

Come, let us go to meet the Shabbat,
for it is the source of blessing,
From the beginning, from of old, she was
chosen;
last in creation but first in thought.

Awake, awake!
for your light has come, arise and shine;
Awaken, awaken and utter a song,
Adonai’s glory is revealed upon you.

Come in peace, O crown of her husband,
both in gladness and in jubilation;
among the faithful, treasured people,
Enter, O Bride! Enter, O Bride!

קבלת שבת

בָּרוּךְ יי אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ.

לֵךְ דּוּדִי לְקִרְאָת כָּלָה
פָּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה

שְׁמֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוּר אֶחָד,
הַשְׁמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיחָד,
יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד,
לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וּלְתִהְלָה.

לְקִרְאָת שַׁבַּת לָכֹו וְנִלְכָּה,
כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה,
מֵרֵאשׁ מִקְדָּם נְסוּכָה,
סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחֲשָׁבָה תִּחְלָה.

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי,
כִּי בָּא אוֹרֶךְ קוֹמֵי אוּרִי,
עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר דְּבָרִי,
כְּבוֹד יְיָ עָלֶיךָ נִגְלָה.

בָּאִי בְּשָׁלוֹם עֲטָרַת בַּעֲלָה,
גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצִהְלָה.
תּוֹךְ אֲמוּנֵי עַם סִגְלָה,
בּוֹאִי כָלָה בּוֹאִי כָלָה.

ΚΑΜΠΑΛΑΤ ΣΑΜΠΑΤ:

Μπαρουχ: Ευλογητός ο Κύριος, ο οποίος έδωσε γαλήνη στον λαό του, Ισραήλ, το Άγιο Σαμπάτ.

ΛΕΧΑ ΝΤΟΝΤΙ: Σπέυσε αγαπημένε μου να προϋπαντήσεις την νυφη· εμείς ας καλωσορίσουμε το Άγιο Σαμπάτ.

Την “τήρηση” και την “μνήμη” του Σαμπάτ με μία μόνο λέξη μας επέβαλε ο μοναδικός Θεός· ο Κύριος είναι Ενας και το Όνομα Του Ένα σε δόξα, μεγαλοπρέπεια και εγκώμιο.

Προς την προϋπάντηση του Σαμπάτ ας σπέυσουμε διότι είναι η πηγή της ευλογίας, εξ'αρχής, ανέκαθεν, εκλεκτό, το τέλος της δημιουργίας μα πρώτο στην σκέψη.

Ξύπνα, ξύπνα διότι έρχεται το φως σου· εγέρθητι, εγέρθητι και ψάλε ύμνο η δόξα του Κυρίου αποκαλύπτεται σε εσένα.

Έλα εν ειρήνη, στέμμα του συζύγου της με χαρά και αγαλλίαση· εν μέσω του πιστού, εκλεκτού λαού, έλα ω νύμφη, έλα ω νύμφη.

Μπαρούχ Αντονάι αΣσέρ νατάν μενουχά λε'αμό Ισραέλ μπε'γίόμ Σαμπάτ κόντεΣσ.

Λεχά ντοντί λικράτ καλά π'νέι Σαμπάτ νε'καμπλά.

Σαμόρ βε'ζαχόρ μπε'ντιμπούρ εχάντ, (χ)ιΣσιμάνου Ελ (χ)α'μεγιουχάντ, Αντονάι εχάντ ου'Σσμο εχάντ, λε'Σσέμ ου'λε'τιφέρετ βε'λι'τ(χ)ιλά.

Λικράτ Σαμπάτ λεχού βε'νελχά, κι (χ)ι μεκόρ (χ)α'μπραχά, με'ρόΣσ μι'κέντεμ νεσουχά, σοφ μα'ασέ μπε'μαχΣσαβά τχιλά.

(Χ)ιτορερί, (χ)ιτορερί, κι μπα όρεχ κούμι ορί, ουρί ουρί Σσιρ νταμπερί, κεβόντ Αντονάι αλάιχ νιγκλά.

Μπόι μπε'Σσαλόμ ατέρετ μπαλά, γκαμ μπε'σίμχα ου'βε'τσο(χ)αλά. Τοχ εμουνέι αμ σεγκουλά, μπόι καλά, μπόι καλά.

A Psalm, a song for Shabbat.

It is good to thank Adonai
and to sing to Your Name, O Most High;
To proclaim Your kindness in the
morning,
and Your faithfulness in the nights.
With a ten-string instrument and lyre,
with the melody of a harp.
For you have gladdened me, O Adonai,
with Your deeds,
I sing joyously at the work of Your
hands.
How great are Your works, O Adonai,
how greatly profound are Your thoughts.
A brutish person can not know,
and a fool can not comprehend this:
The righteous will flourish like a palm
tree,
they will grow tall like a cedar in
Lebanon.
Planted in the House of Adonai,
they shall blossom in the courtyards of
our God.
They will still produce fruit in old age,
they will be full of sap and freshness,
declaring that Adonai is just,
my Rock in whom there is no wrong.

Adonai reigns, garbed in grandeur.
Adonai is clad, girded with might.
God has established the world firm that it
will not falter.
Your throne was established from of old,
You are everlasting.
The rivers have lifted, O Adonai,
the rivers have lifted up their voice;
the rivers shall raise the roaring of their
waves.
More than the sound of many waters,
of mighty breakers of the sea,
is Adonai mighty on high.
Your testimonies are most trustworthy,
holiness befits Your house,
O Adonai, forever.

מְזִמּוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת.

טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה
וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ.
לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדְךָ,
וְאֱמוּנָתְךָ בַּלַּיִל.
עָלַי עָשׂוֹר וְעָלַי נֶבֶל,
עָלַי הַגִּיטוֹן בְּכִנּוֹר.
כִּי שִׂמְחָתָנִי יְיָ בִּפְעֻלָּךְ
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרֹנוּ.
מִה גָדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ,
מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ.
אִישׁ בַּעַר לֹא יָדַע
וְכָסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת.
צָדִיק כְּתָמָר יִפְרָח
כְּאַרְז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגֶּה.
שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ,
בַּחֲצֹרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ.
עוֹד יִנּוּבוּ בְּשִׁיבָה,
דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ.
לְהַגִּיד כִּי יֵשׁוּר יְיָ,
צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ.

יְיָ מֶלֶךְ, גֵּאוּת לְבָשׁ,
לְבָשׁ יְיָ עֵז הַתְּאֲזָר,
אֵף תִּכּוֹן תִּבֵּל בֶּל תִּמּוּט.
נִכּוֹן כִּסְאֶךָ מֵאֵז, מַעוֹלָם אָתָּה.
נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ, נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם,
יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָבִים.
מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים, אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם,
אֲדִיר בְּמָרוֹם יְיָ.
עֲדִיתְךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד,
לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ, יְיָ, לְאַרְךָ יָמִים.

ΜΙΖΜΟΡ ΣσιΡ: Ψαλμός, ωδή για την ημέρα του Σσαμπάτ.
Είναι καλό να δοξολογούμε τον Κύριο, και να ψάλουμε στο Όνομα Σου, Ύψιστε· να αναγγέλουμε το πρωί την ευσπλαχνία Σου και την πίστη Σου τις νύχτες. Με δεκάχορδο όργανο και λύρα και την μελωδία της άρπας. Διότι με χαροποίησες Κύριε με τις πράξεις Σου, με τα έργα των χειρών Σου θα ευφρανθώ. Πόσο σπουδαία είναι τα έργα Σου Κύριε, πόσο βαθιές είναι οι σκέψεις Σου. Ένας άφρωνας άνθρωπος δεν γνωρίζει και κάποιος μη συνετός δεν μπορεί να το κατανοήσει. Ο δίκαιος θα ανθίσει σαν φοίνικας, θα μεγαλώσει σαν κέδρος του Λιβάνου. Φυτευμένοι στον οίκο του Κυρίου, στις αυλές του Θεου μας θα ανθούν. Ακόμα και σε βαθύ γήρας θα καρποφορούν και θα είναι ακμάζοντες και ανθηροί, για να αναγγέλουν ότι ο Κύριος είναι ευθύς, ο Βράχος μου στον οποίο δεν υπάρχει αδικία.

Αντονάι Μαλάχ: Ο Κύριος βασιλεύει, ενδεδυμένος με μεγαλοπρέπεια ο Κύριος και ζωσμένος με δύναμη. Αυτός στερέωσε το σύμπαν για να μην σαλευθεί. Ο θρόνος Σου είναι αιώνιος και Εσύ υφίστασαι εξ'αρχής. Ύψωσαν οι ποταμοί, Κύριε, ύψωσαν οι ποταμοί την φωνή τους· οι ποταμοί θα υψώσουν την βοή των κυμμάτων τους. Ισχυρότερος από τον θόρυβο πολλών υδάτων, ισχυρών θραυόμενων κυμμάτων της θάλασσας, είναι εν υψίστοις ο Κύριος. Οι μαρτυρίες Σου είναι απολύτως αξιόπιστες και στον οίκο Σου κατοικεί αγιότητα, Κύριε, για πάντοτε.

Μιζμόρ Σσιρ λε'γιομ (χ)α'Σσαμπάτ. Τοβ λε(χ)οντότ λα'Αντονάι ου'λεζαμέρ λε'σσιμχά ελιόν. Λε(χ)αγκίντ μπα'μπόκερ χασντεχά, βε'εμουνατχά μπα'λείλότη. Άλεϊ ασόρ βα'άλεϊ νάβελ, άλεϊ (χ)ιγκαγιόν μπε'χινόρ. Κι σιμαχτάνι αντονάι μπε'φαολέχα μπε'μαασέι γιαντέχα αρανέν. Μα γκαντλού μασσέχα Αντονάι, μεόντ αμκού μαχΣσεβοτέχα. ΙΣσ μπάαρ λο γιεντά ου'χσίλ λο γιαβίν ετ ζοτ. Τσαντίκ καταμάρ γιφράχ κε'έρεζ μπα'λεβανόν γισγκέ. Σσετουλίμ μπε'βέιτ Αντονάι, μπε'χατσρότ Ελο(χ)έινου γιαφρίχου. Οντ γιενουβούν μπε'σεϊβά, ντεΣσενίμ βε'ραανανίμ γι(χ)ιγιού. Λε(χ)αγκίντ κι γιαΣσάρ Αντονάι, τσουρί βε'λό αβλάτα μπο.

Αντονάι Μαλάχ, γκεούτ λαβέΣσ, λαβέΣσ Αντονάι οζ (χ)ιταζάρ, αφ τικόν τέβελ μπαλ τιμότ. Ναχόν κισαχά μεάζ, μεολάμ ατά. Νασεού νε(χ)αρότ Αντονάι, νασεού νε(χ)αρότ κολάμ, γισεού νε(χ)αρότ ντοχγιάμ. Μι'κολότ μάγιμ ραμπίμ, αντιρίμ μιΣσμπερέι γιαμ, αντίρ μπα'μαρόμ αντονάι. Εντοτέιχα νε'εμνού μεόντ, λε'βεϊτχά να'αβά κόντεΣς, Αντονάι, λε'όρεχ γιαμίμ.

Sing to God, offer praises to God's Name,
extol the One who rides upon the heavens,
whose Name is Adonai,
and rejoice before God.

שִׁירוּ לאלהים, זמרו שמו.
סלו לרכב בערבות,
בִּיה שְׁמוּ וְעִלְזוּ לִפְנֵיו.

A psalm for Thanksgiving.

Raise a shout to Adonai, all the earth.
Serve Adonai with gladness,
come before God's Presence with joyous song.
Know that Adonai is God;
God made us and we are God's;
God's people and the flock that God tends.
Enter God's gates with thanksgiving,
God's courtyards with praise.
Offer thanks to God,
bless the Divine Name.
For Adonai is good,
God's kindness is forever,
and the faithfulness of God is for all generations.

מְזִמּוֹר לַתּוֹדָה. הִרְיעוּ לַיְי כָּל
הָאָרֶץ.
עֲבְדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה, בָּאוּ לִפְנֵיו בְּרִנָּה.
דַּעוּ כִּי יְיָ הוּא אֱלֹהִים,
הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ, עֲמוּ וְצֹאן
מִרְעִיתוֹ.
בָּאוּ שְׁעָרָיו בַּתּוֹדָה, חֲצֵרֹתָיו בַּתְּהִלָּה.
הוֹדוּ לוֹ בְּרֹכּוֹ שְׁמוֹ.
כִּי טוֹב יְיָ, לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ,
וְעַד דֹּר וָדֹר אֲמוֹנָתוֹ.

Halleluyah!

Give thanks to Adonai, for He is good,
for His kindness is eternal.
Who can tell the mighty deeds of Adonai,
and proclaim all His praise?
Happy are those who observe justice,
who perform righteousness at all times.
Remember me, O Adonai,
when You show favor to Your people,
be mindful of me with Your salvation.
To see the goodness of Your chosen ones,
to rejoice with the joy of Your Nation;
to be glorified with Your inheritance.
Blessed is Adonai, the God of Israel,
forever and ever,
and let all the people say "Amen,
Hallelujah!"

הַלְלוּיָהּ הוֹדוּ לַיְי כִּי טוֹב,
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.
מִי יִמַּלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ, יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ
אֲשֶׁרִי שְׁמִירֵי מִשְׁפָּט, עָשָׂה צְדָקָה בְּכָל
עֵת.
זָכְרֵנִי יְיָ בְּרָצוֹן עֲמָךְ, פִּקְדָנִי בִישׁוּעָתְךָ.
לְרֹאוֹת בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ,
לְשִׂמְחַת בְּשִׂמְחַת גּוֹיְךָ, לְהִתְהַלֵּל עִם
נַחֲלָתְךָ.
בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם
וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הַלְלוּ יְהוָה.

Σσίρου Λα'Ελοχίμ: Ψάλτε εις στον Κύριο, εξυμνείστε το Όνομα Του. επαινείτε Αυτον που κάθεται επάνω από τους ύψιστους ουρανούς, Κύριος είναι το όνομα Του αγαλιάζετε ενώπιον Του.

Μιζμόρ Λε'Τοντά: Ψαλμός ευχαριστίας. Ας αναφωνήσει με ενθουσιασμό προς τον Κύριο ολόκληρη η γη. Υπηρετήσατε τον Κυριο με χαρά, προσέλθετε ενώπιον του με αγαλίαση ψυχής. Γνωρίζετε οτι ο Κύριος είναι ο Θεός· Αυτός μας εποίησε και σε Αυτόν ανήκουμε, ο λαός Του και το ποίμνιο που με στοργή καθοδηγεί. Εισέλθετε στις πύλες Του με ευχαριστίες, στις αυλές Του με ύμνους. Ευχαριστείστε Τον, ευλογήστε το Όνομά Του, διότι ο Κύριος είναι αγαθός, η ευσπλαχνία Του είναι αιώνια, και η πίστη του παραμένει σε όλες τις γενεές.

Χαλελούϊα: Ευχαριστείτε τον Κύριο διότι είναι αγαθός, διότι αιώνια είναι η καλωσύνη Του. Ποιός δύναται να διηγηθεί τα θαυμαστά έργα Του, να εξιστορήσει όλη την δόξα Του; Μακάριος είναι ο τηρών δικαιοσύνη, ο πράττων ευθύτητα την κάθε στιγμή. Ενθυμήσου μας Κύριε με την ευμένεια με την οποία περιβάλλεις τον λαό Σου· έχε μας υπόψη Σου κατά την σωτηρία Σου. Για να δούμε την ευεργεσία των εκλεκτών Σου, για να ευφρανθούμε με την χαρά του έθνους Σου για να εξυμνησθούμε μαζί με την κληρονομία Σου. Ευλογητός ο Αντονάι, ο Θεός του Ισραήλ, εις τους αιώνες των αιώνων και είπατε Αμέν, Χαλελούϊα.

Σσίρου λε'Ελο(χ)ίμ, ζαμρού Σεμό. Σολού λα'ροχέβ μπα'αραβότ, μπ'για Σεμό βε'ιλζού λεφανάβ.

Μιζμόρ λε'τοντά. (Χ)αρίου λα'Αντονάι κολ (χ)α'άρετς. Ιβντού ετ Αντονάι μπε'σιμχά, μπουού λεφανάβ μπι'ρνανά. Ντεού κι Αντονάι (χ)ου Ελο(χ)ίμ, (χ)ου ασάνου βε'λό ανάχνου, αμό βε'τσόν μαριτό. (Χ)οντού λο μπαρχού Σεμό. Κι τοβ Αντονάι, λε'ολάμ χασντό, βε'άντ ντορ βαντόρ εμουνατό.

(Χ)αλελούϊα (χ)οντού λ'Αντονάι κι τοβ, κι λε'ολ'άμ χασντό. Μι γιμαλέλ γκβουρότ Αντονάι, γιαΣμιά κολ τε(χ)ιλατό αΣσρέι Σσομρέι μιΣσπάτ, οσέ τσεντακά μπε'χόλ ετ. Ζοχρένι Αντονάι μπι'ρ'τσόν αμέχα, φακντένι μπιΣσουατέχα. Λιρότ μπε'τοβάτ μπεχιρέχα. Λισμόαχ μπε'σιμχάτ γκογιέχα, λε(χ)ιτ(χ)αλέλ ιμ ναχαλατέχα. Μπαρούχ Αντονάι Ελο(χ)έι Ισραέλ μιν (χ)α'ολάμ βε'αντ (χ)α'ολάμ βε'αμάρ κολ (χ)α'άμ αμέν (χ)αλελούϊα.

Halleluyah!

Praise God in His sanctuary;
 praise God in the firmament of His might.
 Praise God for His mighty deeds;
 Praise God for His exceeding greatness.
 Praise God with the blast of the shofar;
 Praise God with harp and lyre.
 Praise God with timbrel and dance;
 Praise God lute and flute.
 Praise God with resounding cymbals;
 Praise God with loud-crashing cymbals.
 Let every soul praise God. Halleluyah!

Adonai grant salvation! May the
 Sovereign answer us on the day we call.

Half Kaddish

May God's great Name be exalted and
 hallowed,
 In the world that God created according
 to His will.
 May God's sovereignty be established,
 in the days of our lifetime and in the
 lifetime
 of the entire House of Israel,
 speedily and imminently,
 and let us say: Amen.

May God's great Name be blessed,
 forever and ever.

May the Name of the Holy Blessed One,
 be blessed, praised, glorified, exalted,
 extolled, honored, adored and lauded
 beyond all blessings, songs,
 praises and consolations
 that are uttered in this world.
 And let all say: Amen.

הַלְלוּ יְהוָה!

הַלְלוּ אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁוֹ,
 הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֲזוֹ.
 הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ,
 הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלּוֹ.
 הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר,
 הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר.
 הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמַחּוֹל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָּב.
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.
 כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ!

יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם
 קִרְאָנוּ.

חצי קדיש

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.
 בְּעֻלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
 וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ,
 בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן
 וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 בְּעָגְלָא וּבְזִמְנוֹ קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר
 וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא,
 וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל
 שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא,
 לְעָלָא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא,
 תְּשַׁבַּחְתָּא וְנִחְמָתָא,
 דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

Χαλελούϊα: Υμνείτε τον Κύριο.
 Υμνείτε τον Θεό εντός του ιερού Του,
 Υμνείτε Αυτόν στο στερέωμα της
 δυνάμεως Του.
 Υμνείτε Αυτόν για τα μεγάλα και
 θαυμαστά έργα Του·
 Υμνείτε Αυτόν για την έκταση της
 μεγαλωσύνης Του.
 Υμνείτε Αυτόν με τον ήχο της σάλπιγγας.
 Υμνείτε Αυτόν με λύρα και άρπα.
 Υμνείτε Αυτόν με τύμπανο και χορό.
 Υμνείτε Αυτόν με έγχορδα και άλλα
 όργανα.
 Υμνείτε Αυτόν με ηχηρά κύμβαλα.
 Υμνείτε Αυτόν με αλαλάζοντα κύμβαλα.
 Όλοι οι ζώντες ας υμνούν τον Κύριο,
 Χαλελούϊα.

ΑΝΤΟΝΑΪ (Χ)ΟΣΣΙΑ: Κύριε σώσον! Ο
 Βασιλέας ας μας εισακούσει
 την ημέρα κατά την οποία Τον
 επικαλούμαστε.

ΧΑΤΣΙ ΚΑΝΤΙΣ

Ας μεγιστοποιηθεί και ας αγιασθεί το
 μέγα Όνομα Του,
 στον κόσμο τον οποίο Αυτός εποίησε
 κατά την βούλησή Του.
 Ας εγκαθιδρυθεί η βασιλεία Του,
 επί των ημερών της ζωής μας και τις
 ημέρες ζωής
 ολόκληρου του Οίκου του Ισραήλ,
 συντόμως και ταχέως
 και είπατε Αμήν.
 Ας είναι το μέγα Όνομα Του ευλογημένο
 πάντοτε
 στους αιώνες των αιώνων.
 Ας είναι το Όνομα του Αγίου Θεού
 ευλογητό, αινετό, δοξασμένο,
 εξυψωμένο, εκθειασμένο, υπέρλαμπρο,
 τιμημένο, εγκωμιαστό και υμνημένο,
 υπεράνω όλων των ευλογιών, ασμάτων,
 επαίνων και παρηγοριών,
 οι οποίες δύναται να ειπωθούν στον
 κόσμο,
 και είπατε Αμήν.

(Χ)αλελούϊα:
 (Χ)αλελούϊα!
 (Χ)αλελού-Ελ μπε'κοντΣσό,
 (χ)αλελού(χ)ου μπι'ρκία ουζό.
 (Χ)αλελού(χ)ου μπι'γκβουροτάβ,
 (Χ)αλελού(χ)ου κε'ρόβ γκουντλό.
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'τέκα Σσοφάρ,
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'νέβελ βε'χινόρ.
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'τοφ ου'μαχόλ,
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'μίνιμ βε'ουγκάβ.
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'τσιλτσλέι Σσάμα,
 (Χ)αλελού(χ)ου μπε'τσιλτσλέι τρουά.
 Κολ (χ)α'νεΣσαμά τε(χ)αλέλ Γιά,
 (Χ)αλελούϊα!

Αντονάι (Χ)οΣσία (χ)α'μέλεχ γιαανένου
 μπε'γιόμ κορένου.

Γιτγκαντάλ βε'γιτγκαντάΣσ Σσμε ραμπά.
 Μπε'αλμά ντι βρα χιρουτέ,
 βε'γιαμλίχ μαλχουτέ,
 μπε'χαγιεχόν ουβ'γιομεχόν
 ου'μπε'χαγιέϊ ντε'χόλ μπείτ Ισραέλ,
 μπα'αγκαλά ου'βιζμάν καρίβ,
 βε'ιμού Αμέν.

Γιε(χ)έ Σσμε ραμπά μεβοράχ
 λε'ολάμ ου'λε'ολμέι ολμαγιά.

Γιτμπαράχ βε'γισταμπάχ βε'γιτπαάρ
 βε'γιτρομάμ βε'γιτνασέ,
 βε'γιτ(χ)αντάρ βε'γिताλέ βε'γιτ(χ)αλάλ
 Σσμε ντε'κουντΣσά, Μπριχ (Χ)ου,
 λε'ελά μιν κολ μπιρχατά βε'Σσιρατά
 τουΣσμπεχατά βε'νεχεματά,
 ντα'αμιράν μπε'άλμά, βε'ιμού Αμέν.

SHEMA AND ITS BLESSINGS

Bless Adonai, the blessed One!
Blessed is Adonai, the blessed One, for
all eternity!

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe,
who by Your word You bring on the
twilight. With wisdom You open the
gates, with understanding You alter the
times and change the seasons,
and arrange the stars in their heavenly
courses according to Your will.
The One who creates day and night,
and rolls light before darkness
and darkness before light.
The One who causes the day to pass
and brings on the night
and separates one from the other.
Adonai Tz'vaot is Your Name;
the ever-living God, may You reign
continually over us for all eternity.
Blessed are You, Adonai, who brings on
evening.

With an everlasting love You have loved
Your people, the House of Israel.
Torah and mitzvot, laws and precepts
You have taught us.
Therefore, Adonai our God,
when we lie down and when we rise up,
put in our hearts that we meditate on
Your laws;
and surely rejoice in the words of Your
Torah
and in Your commandments for ever.
For they are our life and the length of our
days
and upon them we will reflect day and
night.
May You never remove Your love and
kindness from us.
Blessed are You, Adonai, who loves Your
people Israel.

בְּרַכּוּ אֶת יְיָ הַמְּבָרֵךְ!
בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ
לְעוֹלָם וָעֶד!

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עֶרְבִים,
בַּחֲכָמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים,
וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים,
מַחְלִיף אֶת הַזְּמָנִים,
וּמַסְדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים
בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרָקִיעַ כְּרֻצּוֹנוֹ.
בוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ
וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר.
הַמַּעְבִּיר יוֹם וּמַבִּיא לַיְלָה,
הַמַּבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה,
יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. וּשְׁמוֹ אֵל חַי וְקַיִם,
תָּמִיד הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמַּעְרִיב עֶרְבִים.

אַהֲבַת עוֹלָם
בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אַהֲבַתְּ,
תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדָּתְךָ.
עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
בְּשִׂכְבֵּנוּ וּבִקְוֵמֵנוּ
תּוֹ בְּלִבֵּנוּ וּנְשִׁיחַ בַּחֲקֵי רְצוֹנְךָ,
וּנְשַׁמַּח וְנַעֲלוֹךְ בְּדַבְּרֵי תִלְמוּד תּוֹרַתְךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרְךָ יְמִינוּ,
וּבָהֶם נִהְיָה יוֹמָם וְלַיְלָה.
וְאַהֲבַתְךָ וְחֻסְדְּךָ אֵל תִּסְרֵם מִמֶּנּוּ עַד נֶצַח
נִצְחִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ΚΡΙΑΤ ΣσΕΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ

ΜΠΑΡΧΟΥ: Ευλογείτε τον Κύριο τον ευλογητό!
Ευλογητός ας είναι ο Κύριος εις τους αιώνες.

Μπαρούχ: Ευλογητός Συ Κύριε, Θεέ μας, βασιλέα του σύμπαντος, ο οποίος δια του λόγου Σου επιφέρεις το βράδυ. Με σοφία ανοίγεις τις πύλες, με σύνεση μεταβάλλεις τις εποχές τροποποιείς τους καιρούς και καθορίζεις τα αστέρια στις θέσεις τους, σύμφωνα με την θέληση Σου. Δημιουργείς την ημέρα και την νύχτα, αντικαθιστάς το φως με το σκοτάδι και το σκοτάδι με το φως. Προκαλείς το πέρας της ημέρας και την άφιξη της νυχτός και διαχωρίζεις μεταξύ ημέρας και νύχτας. Κύριος των Δυνάμεων είναι το Όνομα Σου, ο ζών και υπάρχων Θεός· ας βασιλεύεις αιωνίως. Ευλογητός Συ, Κύριε, ο οποίος επιφέρεις το βράδυ.

Α(Χ)ΑΒΑΤ ΟΛΑΜ: Με αιώνια αγάπη αγάπησες το λαό Σου, τον οίκο του Ισραήλ. Τορά και Μιτσβότ, νόμους και κανόνες μας δίδαξες. Για αυτό, Κύριε Θεέ μας, όταν ξαπλώνουμε και όταν σηκωνόμαστε, ας το βάλεις στις καρδιές μας να διαλογιζόμαστε τον Νόμο Σου· και εμείς θα χαιρόμαστε και θα αγαλλιάζουμε με τους λόγους της διδαχής του Νόμου Σου και με τις εντολές σου αιωνίως. Διότι αυτά είναι η ζωή μας και η μακροβιότητά μας και σε αυτά θα προσηλωνώμαστε ημέρα και νύχτα. Την δε αγάπη σου και την καλοσύνη Σου μην αποσύρεις απο εμάς καθ'όλη την αιωνιότητα. Ευλογητός Συ, Κύριε, ο οποίος αγαπάς τον λαό Σου Ισραήλ.

Μπαρχού ετ Αντονάι (χ)α'μεβοράχ!
Μπαρούχ Αντονάι (χ)α'μεβοράχ λε'ολάμ βαέντ.

Μπαρούχ ατά Αντονάι,
Ελο(χ)έινου μέλεχ (χ)α'ολάμ,
αΣσέρ μπι'ντβαρό μααρίβ αραβίμ,
μπε'χοχμά ποτέαχ Σσεαρίμ,
ου'μπι'τβουνά μεΣσανέ ιτίμ,
μαχαλίφ ετ (χ)α'ζμανίμ,
ου'μεσαντέρ ετ (χ)α'κοχαβίμ
μπε'μιΣσμοροτέ(χ)εμ μπα'ρακία κι'ρτσονό.
Μπορέ γιομ βα'λάιλα,
γκολέλ ορ μπιπνέι χόΣσεχ
βε'χόΣσεχ μπιπνέι ορ.
(Χ)α'μααβίρ γιομ ου'μεβί λάιλα,
(χ)α'μαβντίλ μπείν γιομ ου'βείν λάιλα,
Αντονάι Τσεβαότ Σεμό.
Ου'Σσεμό Ελ χάι βε'καγιάμ,
ταμίντ (χ)ου γιμλόχ αλείνου λε'ολάμ
βα'έντ.
Μπαρούχ ατά Αντονάι (χ)α'μααρίβ
αραβίμ.

Α(Χ)ΑΒΑΤ ΟΛΑΜ:

Α(χ)αβάτ ολάμ
μπέιτ Ισραέλ αμχά α(χ)άβτα,
Τορά ου'μιτσβότ,
χουκίμ ου'μιΣσπατίμ οτάνου λιμάντετα.
Αλ κεν Αντονάι Ελο(χ)έινου,
μπε'Σσοχβέινου ου'βε'κουμένου
τεν μπε'λιμπένου βε'νασίαχ μπε'χουκεί
ρετσονέχα,
βε'νισμάχ βε'νααλόζ μπε'ντιβρέι
ταλμούντ Τορατέχα
ου'βε'μιτσοβοτέχα λε'ολάμ βα'έντ.
Κι (χ)εμ χαγιένου βε'όρεχ γιαμένου,
ου'βα'(χ)έμ νε(χ)γκέ γιομάμ βα'λάιλα.
Βε'α(χ)αβατχά βε'χασντεχά αλ τασέρ
μιμένου αντ νέτσαχ νετσαχίμ.
Μπαρούχ ατά Αντονάι, ο(χ)έβ αμό
Ισραέλ.

**HEAR, O ISRAEL,
ADONAI IS OUR
GOD,**

ADONAI IS ONE!

BLESSED IS GOD'S GLORIOUS NAME.
GOD'S KINGDOM IS
FOR EVER AND EVER!

You shall love Adonai your God with all
your heart,
and with all your soul, and with all your
might.
And these words which I command you
this day
shall be upon your heart.
Teach them thoroughly to your children.
and speak of them when you sit at your
home
and when you walk on the way,
when you lie down and when you rise.
Bind them as a sign upon your arm
and let them serve as a symbol between
your eyes.
Inscribe them on the doorposts of your
house
and upon your gates.

So that you may remember
and perform all My commandments
and be holy to your God.
I am Adonai, your God, who brought you
out of the land of Egypt to be your God;
I am Adonai your God.

Adonai, your God, is trustworthy!

**שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
יְיָ אֶחָד.**

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאָהַבְתָּ את יְיָ אֱלֹהֶיךָ,
בְּכָל לִבְבְּךָ, וּבְכָל נַפְשְׁךָ,
וּבְכָל מְאֹדְךָ.
וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם,
עַל לִבְבְּךָ.
וּשְׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ,
וְדִבַּרְתָּ בָם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ,
וּבְלֻכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְּךָ, וּבְקוּמְךָ.
וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ,
וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ.
וְכָתַבְתָּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ
וּבְשַׁעְרֶיךָ.

לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי,
וְהָיִיתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם.
אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם,
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים,
אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם.

יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת.

ΑΚΟΥΣΟΝ ΙΣΡΑΗΛ: Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ -

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ!

Ευλογητό το ένδοξο Όνομα του Θεού. Η βασιλεία Του είναι παντοτινή.

ΒΕ'Α(Χ)ΑΒΤΑ: Θα αγαπάς τον Κύριο τον Θεό Σου
με όλη την καρδιά σου, με όλη την ψυχή σου
και όλη την δύναμή σου. Και οι λέξεις αυτές,
με τις οποίες σε προστάζω σήμερα ας είναι στην καρδιά σου.
Και θα τις διδάξεις στα παιδιά σου και θα μιλάς περί αυτών διαρκώς
καθώς διαμένεις στην οικία σου και καθώς περπατάς στον δρόμο,
όταν ξαπλώνεις και όταν σηκώνεσαι.
Και θα τις προσδέσεις ως ένδειξη στο χέρι σου
και θα είναι σύμβολο μεταξύ των ματιών σου.
Και θα τις αναγράψεις στις θύρες της οικίας σου
και επί των πυλών σου.

ΛΕΜΑ'ΑΝ: Για να θυμάστε και να εκτελείτε
όλες τις εντολές Μου
και να είστε άγιοι προς τον Θεό σας.
Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας
ο οποίος σας εξήγαγε απο την χώρα της Αιγύπτου,
για να είμαι ο Θεός σας.
Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σας.

Αληθές, ο Κύριος ο Θεός σας.

ΣσΕΜΑ ΙΣΡΑΕΛ ΑΝΤΟΝΑΙ ΕΛΟ(Χ)ΕΙΝΟΥ ΑΝΤΟΝΑΙ ΕΧΑΝΤ.

Μπαρούχ Σσεμ κεβόντ μαλχούτο λε'ολάμ βα'έντ.

Βε'α(χ)αβτά ετ Αντονάι Ελο(χ)έχα,
μπε'χόλ λεβαβχά ου'βε'κόλ ναφΣσεχά,
ου'βε'κόλ μεοντέχα.
Βε'(χ)αγιού (χ)α'ντβαρίμ (χ)α'έλε,
αΣσέρ ανοχί μετσαβχά (χ)α'γιόμ,
αλ λεβαβέχα.
Βε'Σσιναν'τάμ λε'βανέχα,
βε'ντιμπάρτα μπαμ,
μπε'Σσιβτεχά μπε'βεϊτέχα,
ου'βε'λεχτεχά βα'ντέρεχ,
ου'βε'Σσοχμπεχά ου'βε'κουμέχα.
Ου'κΣσαρτάμ λε'ότ αλ γιαντέχα,
βε'(χ)αγιού λε'τοταφότ μπείν εϊνέχα.
Ου'χταβτάμ αλ μεζουζότ μπείτέχα
ου'βι'Σσααρέχα.

Λε'μάαν τιζκερού
βα'ασιτέμ ετ κολ μιτσοτάι,
βε'(χ)αγίτεμ κεντοΣσίμ λε'Ελο(χ)εϊχέμ.
Ανί Αντονάι Ελο(χ)εϊχέμ,
αΣσέρ (χ)οτσέτι ετχέμ
με'έρετς Μιτσαράγμ,
λι(χ)ιγιότ λαχέμ λε'Ελο(χ)ίμ,
Ανί Αντονάι Ελο(χ)εϊχέμ.

Αντονάι Ελο(χ)εϊχέμ· ΕΜΕΤ.

True and trustworthy is all this for us.
 It is established for us that
 You are our God,
 and we are Israel Your people.
 It is true, God, that You are our Sovereign
 and there is none else;
 the One who delivers us from
 oppressors' hands,
 our Sovereign, who saves us from
 tyrants' fists.
 You perform great deeds beyond
 comprehension,
 and marvels beyond count.
 You give us life and do not let our
 footsteps falter.
 You performed miracles for us upon
 Pharaoh,
 signs and wonders in the land of the
 Egyptians;
 You led Your people Israel out from their
 midst
 to eternal freedom.
 When Your children beheld Your mighty
 power
 they extolled and praised Your Name.
 And they willingly accepted Your
 sovereignty —
 Moses, Miriam and all Israel,
 upon exiting from the sea,
 sang to You together,
 lifting their voices joyously, in jubilation
 and gladness:

אֱמֶת וְאִמּוּנָה כָּל זֹאת,
 וְקִים עֲלֵינוּ, כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
 וְאִנְחָנוּ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ.
 אֱמֶת הוּא מִלְכֵנוּ וְאַפֶּס זִוְלָתוֹ,
 הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים,
 הַגּוֹאֲלֵנוּ מִלְכֵנוּ מִכָּף כָּל הָעָרִיצִים.
 הָעֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר,
 וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסָּפֶר.
 הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים, וְלֹא נָתַן לַמוֹט
 רַגְלָנוּ.
 הָאֵל הָעֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים בְּפִרְעָה,
 אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם.
 וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוֹת
 עוֹלָם.
 וְרָאוּ בְּנָיו אֶת כֹּחַ גְּבוּרָתוֹ, שֶׁבָּחוּ וְהוֹדוּ
 לִשְׁמוֹ.
 וּמִלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם,
 מֹשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 כִּשְׁעָלוּ מִן הַיָּם
 לֵךְ עָנּוּ שִׁירָה בְּגִלָּה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה
 רַבָּה,
 עָנּוּ כָלָם וְאָמְרוּ:

EMET: Αλήθεια και πίστη είναι όλα αυτά,
και ισχύει για εμάς ότι Αυτός είναι ο
Κύριος
ο Θεός μας και εμείς είμαστε ο λαός Του,
Ισραήλ.
Αλήθεια είναι ο βασιλέας μας και δεν
υπάρχει τίποτα
πέραν Αυτού. Μας σώζει από τα χέρια
βασιλέων και
από την πυγμή όλων των τυράννων.
Κάνει για εμάς σπουδαίες πράξεις,
πέρα από κάθε κατανόηση,
και αναρίθμητα θαύματα.
Διατηρεί την ψυχή μας εν ζωή
και δεν αφήνει να παραπαίει το πόδι μας.
Ο Θεός ο οποίος έκανε θαύματα για εμάς
ενώπιον του Φαραώ,
σημεία και θαύματα στην γη των
Αιγυπτίων.
Και εξήγαγε τον λαό του, Ισραήλ, εξ'
αυτών
προς την αιώνια ελευθερία.
'Όταν τα τέκνα Του είδαν την
παντοδυναμία Του
επαίνεσαν και εξύμνησαν το Όνομα του
και προθύμως δέχτηκαν την βασιλεία
Του.
Ο Μωϋσής, η Μιριάμ και όλα τα τέκνα
του Ισραήλ
όταν εξήλθαν από την θάλασσα,
έψαλαν σε Εσένα ύμνο με μεγάλη χαρά,
ευφροσύνη και ενθουσιασμό και πάντες
είπαν:

Εμέτ βε'εμουνά κολ ζοτ,
βε'καγιάμ αλείνου, κι (χ)ου Αντονάι
Ελο(χ)είνου
βα'ανάχνου Ισραέλ αμό.
Εμέτ (χ)ου μαλκένου βε'έφες ζουλατό,
(χ)α'ποντένου μι'γιάντ μλαχίμ,
(χ)α'γκοαλένου μαλκένου μικάφ κολ
(χ)ε'αρισίμ.
(Χ)α'οσέ γκντολότ αντ εϊν χέκερ,
βε'νιφλαότ αντ εϊν μισπάρ.
(Χ)α'σαμ ναφΣσένου μπα'χαγίμ, βε'λό
νατάν λαμότ ραγκλένου.
(Χ)α'Έλ (χ)α'οσέ λάνου νισίμ μπε'Φάρο,
οτότ ου'μοφτίμ μπε'αντμάτ μπνέι χαμ.
Βα'γιοτσέ ετ αμό Ισραέλ μί'τοχάμ
λε'χερούτ ολάμ.
Βε'ραού μπανάβ ετ κόαχ γκβουρατό,
Σσιμπεχού βε'(χ)οντού λί'Σσμό.
Ου'μαλχουτό μπε'ρατσόν κιμπλού
αλει(χ)έμ,
ΜοΣσέ ου'Μιριάμ ου'βνέι Ισραέλ
ΚΣσε'αλού μιν (χ)α'γιάμ
λεχά ανού Σσιρά μπε'γκίλα μπε'ρίνα
μπε'σιμχά ραμπά,
ανού χουλάμ βε'αμρού:

Who is like You, among the divine
beings,
O God?
Who is like You, glorified in holiness,
awesome in praise, performing wonders?

Your children, o Eternal our God, beheld
Your sovereignty,
as You split the sea before Moses and
Miriam.
“This is my God” they exclaimed, and
declared:
“Adonai shall reign for all eternity!”

[Alternative Romaniote version:

From the mouth of infants and babies a
song went forth,
at the shore of the Sea, as
in unison they all offered thanks.
Acknowledging Your Sovereignty, they
declared:
“Adonai shall reign” for all eternity!]

And it was said: For Adonai has
redeemed Jacob,
and delivered him from a hand stronger
than his own.
Blessed are You, Adonai, who has
delivered Israel.

מי כְּמִכָּה בְּאֵלִים יי,
מי כְּמִכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ,
נוֹרָא תְהִלַּת, עֲשֵׂה פֶלֶא!

מְלָכוּתְךָ יי אֱלֹהֵינוּ רָאוּ בְּנֵיךָ,
בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה וּמִרְיָם.
זֶה אֱלֹהֵינוּ וְאָמְרוּ,
יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד!

]

(גרסה אחרת)

מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים
שִׁירָה שְׂמֵעַתָּה וְעַל שְׁפַת הַיָּם
יַחַד כּוֹלֵם הוֹדוֹ וְהַמְּלִיכוֹ עָנוּ וְאָמְרוּ,
יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד!]

וְנֹאמַר: כִּי פָדָה יי אֶת יַעֲקֹב,
וַיַּגְאֵלוּ מִיַּד חֲזָק מִמֶּנּוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל.

ΜΙ ΧΑΜΟΧΑ: Ποιός είναι όμοιός Σου
μεταξύ των θεοτήτων Κύριε;
Ποιός είναι όμοιός σου μεγαλειώδης
σε αγιότητα, πολυδοξασμένος και
θαυματουργός;

Την βασιλεία Σου, Κύριε,
είδαν τα τέκνα Σου καθώς
διαχώριζες την θάλασσα
ενώπιον του Μωϋσή και της Μίριαμ.
Αυτός είναι ο Θεός μας αναφώνησαν
και είπαν: Ο Κύριος θα βασιλεύει
αιωνίως!

[Εναλλακτικό Ρωμανιότικο κείμενο:
Από το στόμα βρεφών ένα ύμνο άκουσες
στις όχθες της θάλασσας
καθώς πάντες προσέφεραν ευχαριστίες
και σε ανακήρυξαν βασιλέα
αναφωνώντας
και λέγοντας:
Ο Κύριος θα βασιλεύει αιώνιως!]

Και ελέχθη ότι: Λύτρωσε ο Κύριος τον
Ιακώβ
και τον διέσωσε απο χείρα ισχυρότερης
της δικιάς του.
Ευλογητός Συ, Κύριε, ο οποίος λύτρωσε
τον Ισραήλ.

Μι Χαμόχα μπα'ελίμ Αντονάι,
μι καμόχα νεεντάρ μπα'κόντεΣσ,
νορά τε(χ)ιλότ, οσέ φέλε!

Μαλχουτεχά Αντονάι Ελο(χ)έινου ραού
βανέχα,
μποκέα γιαμ λιφνέι ΜοΣσέ ου'Μιριάμ.
Ζε Ελί ανού βε'αμρού,
Αντονάι γιμλόχ λε'ολάμ βα'έντ.

[Εναλλακτικό Ρωμανιότικο Κείμενο:
Μι'πί ολελίμ βε'γιονκίμ
Σσιρά Σσαμάτα βε'άλ σφατ (χ)α'γιάμ
γιάχαντ κουλάμ (χ)οντού βε'(χ)ιμλίχου
ανού βε'αμρού
Αντονάι γιμλόχ λε'ολάμ βα'έντ!]

Βε'νεεμάρ: Κι φαντά Αντονάι ετ Γιαακόβ,
ου'γκαλό μι'γιάντ χαζάκ μιμένου.
Μπαρούχ ατά Αντονάι, γκαάλ Ισραέλ.

Let us lie down, Adonai,
our God, in peace,
and raise us up, our Sovereign,
to life and peace;
and spread over us
the shelter of Your peace.
Blessed are You, Adonai,
who spreads the shelter of peace over us
and over all Your people Israel
and over Jerusalem Your holy city.

הַשְׁכִּיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם,
וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְכֵנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם,
וּפְרוֹס עָלֵינוּ סִכַּת שְׁלוֹמְךָ,
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַפּוֹרֵס סִכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הַקֹּדֶשׁ.

The People of Israel shall keep the
Shabbat,
observing the Shabbat throughout their
generations,
as an everlasting covenant.
Between Me and the children of
Israel,
a sign for all time.
For in six days Adonai made
the heavens and the earth,
and on the seventh He ceased from work
and was refreshed.

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת,
לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם
בְּרִית עוֹלָם.
בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אוֹת הִיא לְעוֹלָם,
כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי
אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ.

(Χ)ΑΣΚΙΒΕΝΟΥ: Κάνε μας να
 ξαπλώσουμε εν ειρήνη,
 Κύριε Θεέ μας, και να σηκωθούμε,
 βασιλέα μας, εν
 ευζωία και ειρήνη. Και άπλωσε επάνω
 μας
 την σκέπη της ειρήνης Σου.
 Ευλογητός Συ, Κύριε, ο οποίος
 επεκτείνεις την σκέπη της
 ειρήνης πάνω απο εμάς και πάνω από
 όλο τον λαό Σου, Ισραήλ,
 και επί της αγίας πόλης Ιερουσαλήμ.

ΒΕ'ΣσΑΜΠΟΥ: Και θα τηρούν τα τέκνα
 του Ισραήλ το Σαμπάτ,
 για να καταστήσουν το Σαμπάτ
 αιώνια συνθήκη σε όλες τις γενεές τους.
 Μεταξύ Εμού και των τέκνων του Ισραήλ
 είναι αιώνιο σημείο,
 ότι σε έξι ημέρες δημιούργησε ο Κύριος
 τον ουρανό και την γη,
 και την έβδομη ημέρα απείχε απο την
 δημιουργία
 και αναπαύθηκε.

(Χ)αΣκιβένου Αντονάι Ελο(χ)έινου
 λε'Σσαλόμ,
 βε'(χ)ααμιντένου μαλκένου λε'χαγίμ
 ου'λε'Σσαλόμ,
 ου'φρός αλείνου σουκάτ Σσλομέχα.
 Μπαρούχ ατά Αντονάι, (χ)α'πορές
 σουκάτ Σσαλόμ αλείνου
 βε'άλ κολ αμό Ισραέλ βε'άλ
 ΓιερουΣσαλάγim ιρ (χ)α'ΚόντεΣσ.

Βε'Σσαμρού βενεί Ισραέλ ετ
 (χ)α'Σσαμπάτ.
 λαασότ ετ (χ)α'Σσαμπάτ λε'ντοροτάμ
 μπρίτ ολάμ.
 Μπεϊνί ου'βέιν μπενεί Ισραέλ
 οτ (χ)ι λε'ολάμ,
 κι ΣσέΣσετ γιαμίμ ασά Αντονάι
 ετ (χ)α'Σσαμάγim βε'έτ (χ)α'άρετς,
 ου'βα'γίόμ (χ)α'Σσεβίί Σσαβάτ
 βα'γίναφάΣσ.

תפלה

T'FILAH - AMIDAH

Adonai, open my lips,
that my mouth may declare Your praise.

אֲדֹנָי שִׁפְתֵי תִפְתָּח,
וְפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

Blessed are You, Adonai our God,
God of our fathers and mothers,
God of Abraham, God of Isaac, and God
of Jacob,
God of Sarah, God of Rebecca, God of
Rachel, and God of Leah;
the great, mighty and awesome God, the
supreme God
who bestows lovingkindness and creates
everything,
who recalls the loyal acts of our
Patriarchs and Matriarchs,
and, with love, brings redemption to their
children's children
for the sake of the Divine Name.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ,
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי
יַעֲקֹב,
אֱלֹהֵי שָׂרָה, אֱלֹהֵי רִבְקָה, אֱלֹהֵי רָחֵל
וְאֱלֹהֵי לֵאָה.
הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן,
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, קוֹנֵה אֶת הַכֹּל,
זוֹכֵר חֲסֵדֵי אֲבוֹת וְאִמָּהוֹת,
וּמְבִיא גְאֻלָּה לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ,
בְּאַהֲבָה,

(On SHABBAT SHUVAH we add: — Remember us
for life, O Sovereign who desires life;
inscribe us in the Book of Life, for Your sake, O
Living God.)

(בשבת שובה מוסיפים: זְכַרְנוּ לְחַיִּים, מֶלֶךְ
חַפֵּץ בְּחַיִּים,
כְּתִבְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים, לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים).

O, Merciful, Sovereign, Ever-living God,
Redeemer, Helper, Savior and Shield,
Blessed are You, Adonai, Shield of
Abraham and Helper of Sarah.

מֶלֶךְ רַחֲמָן אֵל חַי גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ
וּמִגֹּן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מִגֹּן אַבְרָהָם וְעֹזֶרֶת שָׂרָה.

ΤΕΦΙΛΑ- ΑΜΙΝΤΑ

ΑΝΤΟΝΑΪ: Κύριε, άνοιξε τα χείλη μου
και το στόμα μου θα απαγγείλει το
εγκώμιο σου.

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Σου, Κύριε Θεέ
μας,
και Θεέ των προγόνων μας, Θεέ του
Αβραάμ,
Θεέ του Ισαάκ και Θεέ του Ιακώβ·
Θεέ της Σάρας, Θεέ της Ρεβέκας, Θεέ
της Ραχέλ
και Θεέ της Λέα. Μέγα, ισχυρέ και
φοβερό Θεέ,
ύψιστε Θεέ, αγαθοεργέ, δημιουργέ των
πάντων,
που ενθυμήσε την αφοσίωση των
πατριαρχών
και των μητριαρχών, και επιφέρεις
απελευθέρωση
στους απογόνους αυτών με αγάπη για
χάρη του
Ονόματός Σου.

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
Ενθυμήσου μας για ζωή, Βασιλέα που επιθυμείς
την ζωή.
Γράψε μας στο βιβλίο της ζωής για χάρη Σου, ζων
Θεέ.)

Βασιλέα, φιλεύσπλαχνε, ζων Θεέ,
λυτρωτή,
βοηθέ, σωτήρα και υπερασπιστή.
Ευλογητός Σου, Κύριε, υπερασπιστή του
Αβραάμ
και βοήθεια της Σάρας.

Αντονάι Σεφατάι τιφτάχ
ου'φί γιαγκίντ τε(χ)ιλατέχα.

Μπαρούχ ατά Αντονάι Ελο(χ)έινου,
βε'Ελο(χ)έι αβοτέινου βε'ιμοτέινου,
Ελο(χ)έι Αβραάμ, Ελο(χ)έι Γιτσαάκ,
βε'Ελο(χ)έι Γιασακόβ,
Ελο(χ)έι Σαρά, Ελο(χ)έι Ριβκά, Ελο(χ)έι
Ραχέλ βε'Ελο(χ)έι Λεά.
(Χ)α'Ελ (χ)α'γκαντόλ, (χ)α'γκιμπόρ
βε'(χ)α'νορά, Ελ ελιόν,
γκομέλ χασαντίμ τοβίμ, κονέ ετ (χ)α'κόλ,
βε'ζοχέρ χασντέι αβότ βε'ιμαότ,
ου'μεβί γκεουλά λι'βνέι βνεί(χ)έμ λε'μαάν
Σσεμό μπε'α(χ)αβά,

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
Ζοχρένου λε'χαγίμ, μέλεχ χοφέτς μπά'χαγίμ,
κοτβένου μπε'σέφερ χαγίμ, λε'μανχά Ελο(χ)ίμ
χαγίμ)

Μέλεχ ραχμάν Ελ χái γκοέλ οζέρ
ου'μοΣσία ου'μαγκέν.
Μπαρούχ ατά Αντονάι, μαγκέν Αβραάμ
βε'εζράτ Σαρά.

You are eternally mighty, Adonai;
You give life to all (resurrect the dead),
You are powerful to save.

- In Summer: You cause to dew to descend.
- In Winter: You cause the wind to blow and the rain to fall.

You sustain life with kindness,
giving life to all (resurrecting the dead)
with great mercy,
supporting the fallen,
healing the sick, freeing the captive,
supporting the needy,
maintaining faith with those asleep in the dust.

Who is like You, eternally mighty, O
Master of mighty acts?
Who is comparable to You, O Sovereign,
who takes and gives life,
causing salvation to spring forth for us!

(On Shabbat Shuvah we add:
Who is like You, merciful parent,
who remembers in compassion Your creatures for life?)

And you are faithful to give life to all
(resurrect the dead).
Blessed are You, Adonai, who gives life
to all (who revives the dead).

From generation to generation,
we shall declare Your greatness,
and for all eternity we shall proclaim Your holiness.

Your praise, our God, shall never depart
from our lips,
for You, O God, are a great and holy sovereign.

Blessed are You, Adonai, the Holy God.
(On Shabbat Shuvah we say: Blessed are You,
Adonai, the Holy Sovereign)

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, יְיָ.
מַחְיָה הַכֹּל (מֵתִים) אֶתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ.

— בקיץ: מוריד הטל.
— בחורף: משיב הרוח ומוריד הגשם.

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחְיָה הַכֹּל
(מֵתִים) בְּרַחֲמִים רַבִּים,
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר
אֲסוּרִים,
מַשְׁעֵן לְאֲבִיוֹנִים וּמַקִּים אֲמוֹנָתוֹ לִישָׁנֵי
עָפָר.
מִי כִמּוֹךְ אֲדִיר נֶצֶךְ אֲדוֹן הַגְּבוּרוֹת, וּמִי
דוֹמֶה לָךְ,
מֶלֶךְ מֵמִית וּמַחְיָה וּמַצְמִיחַ לָנוּ
יְשׁוּעָה.

(בשבת שובה מוסיפים: מי כמוך אב
הרחמים, זוכר יצוריו ברחמים לחיים)

וְנֶאֱמַן אֶתָּה לְהַחְיֹת הַכֹּל (מֵתִים).
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מַחְיָה הַכֹּל (הַמֵּתִים).

לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֻלָּתְךָ וְלִנְצַח נִצְחִים
קִדְשֶׁתְךָ נִקְדִּישׁ,
וְשִׁבַּחְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ
לְעוֹלָם וָעֶד.
כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.
(בשבת שובה אומרים: ברוך אתָּה יְיָ, הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ.)

ΑΤΑ ΓΚΙΜΠΟΡ:

Είσαι ισχυρός, Κύριε, εις τους αιώνες.
Δίνεις ζωή σε όλους (στους νεκρούς),
μέγας είσαι για να λυτρώνεις.

— Το καλοκαίρι: Ρίχνεις την δρόσο.
— Τον χειμώνα: Κάνεις και πνέει ο
άνεμος και ρίχνεις την βροχή.

Διατρέφεις τους ζώντες με καλοσύνη,
προσφέρεις ζωή σε όλους (στους
νεκρούς)
με την άπειρη ευσπλαχνία σου,
στηρίζεις όσους πέφτουν, θεραπεύεις
τους ασθενείς, ελευθερώνεις τους
δέσμους, υποστηρίζεις τους άπορους,
και τηρείς την υπόσχεση Σου σε αυτού
που κοιμούνται στην γη.
Ποιός είναι όμοιός Σου, αιώνια ισχυρός,
άρχων πράξεων ισχυρών;
Και ποιός είναι παρόμοιός Σου, βασιλέα
που προκαλείς τον θάνατο,
προσφέρεις την ζωή και κάνεις να
βλασταίνει για εμάς η σωτηρία!

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
Ποιός είναι όμοιός Σου ελεήμονα γονέα,
που με έλεος ενθυμείσαι τα πλάσματά Σου για
ζωή)

Και αξιόπιστος είσαι για να προσφέρεις
ζωή σε όλους (στους νεκρούς).
Ευλογητός Συ, Κύριε ο προσφέρων ζωή
σε όλους (στους νεκρούς).

ΛΕ'ΝΤΟΡ ΒΑ'ΝΤΟΡ: Από γενεά σε γενεά
θα ανακηρύσσουμε το μεγαλείο Σου
και σε όλη την αιωνιότητα θα
καθαγιάζουμε την αγιότητά Σου.
Και το εγκώμιο Σου, Κύριε Θεέ μας, δεν
θα λείψει από το στόμα μας εις τους
αιώνες των αιώνων.
Διότι είσαι Θεός, βασιλέας μέγας και
άγιος.
Ευλογητός Συ, Κύριε, Άγιε Θεέ.
(Το Σαμπάτ Σσούβα λέμε:
Ευλογητός Συ, Κύριε, Άγιε Βασιλέα).

Ατά γκιμπόρ λε'ολάμ, Αντονάι
μεχαγιέ (χ)α'κόλ (μετίμ) ατά,
ραβ λε(χ)οσσία.

- Το καλοκαίρι: Μορίντ (χ)α'κόλ.
- Τον Χειμώνα: ΜαΣσίβ (χ)α'ρούαχ
ου'μορίντ (χ)α'γκέΣσεμ.

Μεχαλκέλ χαγίμ μπε'χέσεντ, μεχαγιέ
(χ)α'κόλ (μετίμ) μπε'ραχαμίμ ραμπίμ,
σομέχ νοφλίμ, βε'ροφέ χολίμ ου'ματίρ
ασουρίμ,
μιΣσάν λε'εβιονίμ ου'μεκαγιέμ εμουνατό
λιΣσενέι αφάρ.
Μι χαμόχα αντίρ νέτσαχ αντόν
(χ)α'γκβουρότ, ου'μί ντομέ λαχ,
μέλεχ μεμίτ ου'μεχαγιέ ου'ματσίμιαχ
λάνου γιεΣσουά.

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
Μι χαμόχα αβ (χ)αραχαμίμ,
ζοχέρ γιετσουράβ μπε'ραχαμίμ λε'χαγίμ)

Βε'νεεμάν ατά λε(χ)αχαγιότ (χ)α'κόλ
(μετίμ).
Μπαρούχ ατά Αντονάι, μεχαγιέ (χ)α'κόλ
((χ)α'μετίμ).

Λε'ντόρ βα'ντόρ ναγκίντ γκοντλέχα
ου'λε'νέτσαχ κεντουΣσατχά νακντίΣσ,
βε'Σσιβχαχά Αντονάι Ελο(χ)έινου μι'πίνου
λο γιαμούΣσ λε'ολάμ βα'έντ.
Κι Ελ μέλεχ γκαντόλ βε'ΚαντόΣσ ατά.
Μπαρούχ ατά Αντονάι (χ)α'Ελ
(χ)α'καντόΣσ.
(Το Σαμπάτ Σσούβα λέμε:
Μπαρούχ ατά Αντονάι, (χ)α'μέλεχ (χ)α'καντόΣσ.)

You sanctified the seventh day for Your Name, the conclusion of the creation of heaven and earth. You blessed it above all other days, and consecrated it above all festivals. And so it is written in Your Torah:

The heaven and the earth were completed, and all their hosts. And God finished, on the seventh day, the work that God had done. And God ceased, on the seventh day, from all the work that God had done. And God blessed the seventh day and sanctified it, for on it God rested from all the work of creation which He had fashioned.

Those who keep the Shabbat and call it a delight, will rejoice in Your reign. The people that sanctify the Seventh day will all be satisfied and delighted from Your goodness. For, being pleased with the Seventh Day, You sanctified it; “the most precious of days” you called it, a remembrance of the act of Creation.

Our God and God of our forefathers and of our foremothers, may you be pleased with our rest. Sanctify us with Your commandments and grant us our share in Your Torah; satisfy us with Your goodness and gladden our soul with Your salvation. Purify our heart to serve you in truth and wholeheartedly. And, Adonai our God, grant lovingly and willingly, as our heritage, Your holy Shabbat, and may all Israel, the people who love and sanctify Your Name, rest on it. Blessed are You, Adonai, who sanctifies the Shabbat.

אתה קדשת את יום השביעי לשמך, תכלית מעשה שמים וארץ, וברכתו מכל הימים, וקדשתו מכל הזמנים, וכן כתוב בתורתך:

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו, כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג, עם מקדשי שביעי, כלם ישבעו ויתענגו מטובך, ובשביעי רצית בו וקדשתו, חמדת ימים אותו קראת, זכר למעשה בראשית:

אלהינו ואלהי אבותינו ואמותינו, רצה נא במנוחתנו. קדשנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך, שבענו מטובך, ושמח את נפשנו בישועתך, וטהר את לבנו לעבדך באמת ובלבב שלם, והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון את שבת קדשך, וינוחו בה כל ישראל, עם אוהבי ומקדשי שמך. ברוך אתה יי, מקדש השבת.

ΑΤΑ ΚΙΝΤΑΣΤΑ: Εσύ καθαγιάσες την έβδομη ημέρα για χάρη του Ονόματός Σου, την περάτωση της δημιουργίας του ουρανού και της γης. Την ευλόγησες πάνω από όλες τις άλλες ημέρες και την καθαγιάσες πάνω από όλες τις εορτές, όπως αναγράφεται και στην Τορά Σου:

ΒΑΓΙΕΧΟΥΛΟΥ: Και συντελέστηκαν ο ουρανός και η γη και ολόκληρη η στρατιά τους. Και ο Θεός είχε συντελεσμένο την έβδομη ημέρα το έργο Του, το οποίο δημιούργησε. Και ο Θεός απείχε την έβδομη ημέρα από κάθε εργασία που είχε κάνει. Και ευλόγησε ο Θεός την έβδομη ημέρα και την καθαγιάσε διότι κατά αυτή την ημέρα αναπαύθηκε από όλα τα έργα τα οποία έποίησε και δημιούργησε ο Θεός.

ΓΙΣΜΕΧΟΥ: Θα χαίρουν με την βασιλεία Σου αυτοί που τηρούν το Σαμπάτ και το αποκαλούν απόλαυση. Ολοκληρος ο λαός ο οποίος καθαγιάζει την έβδομη ημέρα θα χορτασθεί και θα ευφρανθεί απ'την καλοσύνη Σου. Και την έβδομη ημέρα καθαγιάσες όντας ευχαριστημένος από αυτήν· την αποκάλεσες περιπόλητη ημέρα, ανάμνηση του έργου της δημιουργίας.

ΕΛΟΧΕΪΝΟΥ: Θεέ μας και Θεέ των προγόνων μας, ας είναι η ανάπαυση μας ευάρεστη σε Εσένα. Καθαγιάσε μας μέσω των εντολών Σου, προσέφερε μας το μερίδιο μας στην Τορά Σου και ικανοποίησε μας με την καλοσύνη Σου. Έυφρανε την ψυχή μας με την σωτηρία Σου, και εξάγνισε την καρδιά μας για να σε υπηρετεί αληθινά και ολόψυχα. Κάνε να κληρονομήσουμε, Κύριε Θεέ μας, με αγάπη και προθυμία, το Άγιο Σαμπάτ Σου, ώστε να αναπαυθεί σε αυτό όλος ο λαός του Ισραήλ, ο οποίος αγαπάει και καθαγιάζει το Όνομα Σου. Ευλογητός Συ, Κύριε, ο αγιάζων το Σαμπάτ.

Ατά ΚιντάΣστα ετ γιομ χα'Σσεβί λι'Σσμέχα,
ταχλίτ μασσέ Σσαμάγim βα'άρετς.
ου'μπεραχτό μί'κολ (χ)α'γιαμίμ,
βε'κινταΣστό μί'κόλ (χ)α'ζμανίμ,
βε'χέν κατούβ μπε'Τορατέχα:

Βαγιεχουλού (χ)α'Σσαμάγim βε'(χ)α'άρετς
βε'χόλ τσεβαάμ.
Βα'γιεχάλ Ελο(χ)ίμ μπα'γίόμ (χ)α'Σσεβί
μελαχτό αΣσέρ ασά
βα'γiΣμπότ μπα'γίόμ (χ)α'Σσεβί μί'κόλ
μελαχτό αΣσέρ ασά.
Βα'γιεβαρέχ Ελο(χ)ίμ ετ γιόμ (χ)α'Σσεβί
βα'γιεκαντέΣσ οτό,
κι βο Σσαβάτ μί'κόλ μελαχτό αΣσέρ
μπαρά Ελο(χ)ίμ λαασότ.

Γισμεχού μπε'μαλχουτχά Σσομρέι
Σσαμπάτ βε'κορέι όνεγκ,
αμ μεκαντΣσέι Σσεβίί, κουλάμ γiΣμπεού
βί'τανεγκού μί'τουβέχα ου'βα'Σσβί
ρατσίτα μπο
βε'κινταΣστό, χεμντάτ γιαμίμ οτό καράτα,
ζέχερ λε'μασσε μπερεΣσίτ.

Ελο(χ)έινου βε'Ελο(χ)έι αβοτέινου
βε'ιμοτέινου,
ρετσέ να μπι'μνουχατένου. ΚαντΣσένου
μπε'μιτσοβότέχα,βε'τέν χελκένου
μπε'Τορατέχα, σαμπένου μί'τουβέχα,
βε'σαμάχ ετ ναφΣσένου μπι'Σσουατέχα,
βε'τα(χ)έρ ετ λιμπένου λεαβντεχά
μπε'εμέτ ου'βί'λεβάβ Σσαλέμ,
βε'(χ)ανχιλένου Αντονάι Ελο(χ)έινου
μπε'α(χ)αβά ου'βε'ρατσόν ετ Σσαμπάτ
ΚοντΣσεχά, βε'γιανούχου μπα'κολ
Ισραέλ, αμ ο(χ)αβέι ου'μεκαντΣσέι
Σσμέχα. Μπαρούχ ατά Αντονάι,
μεκαντέΣσ (χ)α'Σσαμπάτ.

Be pleased, Adonai our God,
with Your people Israel
and lovingly accept their prayer and
worship.
May the worship of Your people Israel
always be pleasing.
God who is near to all who call
turn to your servants and
be gracious to us.
Pour out Your spirit upon us.

(On Rosh Chodesh, Pessach and Sukkot we add:
Our God and God of our forefathers
and foremothers, may our remembrance
and that of all Your people, the House of Israel,
ascend, come and be recalled before You,
for deliverance, for goodness, for grace, for
kindness,
and for mercy, for life and peace, on the day of:
— Rosh Chodesh (first day of the new month)
— the Festival of Pessach
— the Festival of Sukkot
Remember us, Adonai our God, on this day for
goodness - Amen.
Be mindful of us on this day for blessing - Amen.
and save us on this day for life - Amen.)

And may our eyes behold Your return to
Zion in mercy.
Blessed are You Adonai who restores
Your Presence to Zion.

רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וּתְפַלֶּתָם וְעַבֹדָתָם בְּאַהֲבָה תִקְבֹּל,
וְתֵהִי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבֹדַת עַמְּךָ כָּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל.
אֵל קָרוֹב לְכָל קְרָאִיו,
פָּנֵה אֵל עַבְדֶּיךָ וְחַנּוּנוֹ,
שְׂפוֹךְ רוּחְךָ עָלֵינוּ.

(בראש חודש בפסח ובסוכות מוסיפים:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא,
וְיִזְכֹּר,
זְכוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֶיךָ,
לְפָלְטָה,
לְטוֹבָה, לַחַן, לַחֲסֵד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
בְּיוֹם:
— רֹאשׁ חֹדֶשׁ הַזֶּה
— חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה
— חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה
זְכֹרֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. — אָמֵן
וּפְקֹדֵנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה. — אָמֵן
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים. — אָמֵן

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּשִׁיב שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

ΠΕΤΣΕ: Ικανοποιήσου, Κύριε Θεέ μας,
με τον λαό σου Ισραήλ, και τις προσευχές
τους
και την λατρεία τους δέξου με αγάπη.
Και ας είναι ευάρεστη πάντοτε η λατρεία
του λαού Σου, όλου του Οίκου του
Ισραήλ.
Θεέ, που είσαι κοντά σε όσους σε
επικαλούνται,
στρέψου προς τους υπηρετούντες Εσένα
και δείξε μας την χάρη Σου μέσω του
Θείου πνεύματός Σου.

(Το ΡΟΣσ ΧΟΝΤΕΣσ, το ΠΕΣΑΧ και το ΣΟΥΚΟΤ
προσθετούμε:
Θεέ μας και Θεέ των προγόνων μας,
ας ανέβει, ας έλθει και ας μνημονευθεί η
ανάμνηση μας
και η ανάμνηση όλου του λαού Σου, του Οίκου
του Ισραήλ,
ενώπιον Σου, για λύτρωση, για καλοσύνη,
για χάρη, για αγαθότητα, για ευσπλαχνία, για ζωή
και για ειρήνη
την ημέρα:
— του ΡΟΣσ ΧΟΝΤΕΣσ
— της εορτής του Πέσαχ
— της εορτής του Σουκότ
Ενθυμήσου μας, Κύριε Θεέ μας, αυτή την ημέρα
για το καλό — Αμέν.
Έχε μας υπόψη Σου για ευλογία — Αμέν.
Σώσε μας για ευζωία — Αμέν.)

Και ας δουν τα μάτια μας την μετά
ελέους επιστροφή Σου στην Σιών.
Ευλογητός Συ, Κύριε, ο επαναφέρων
την Θεία Παρουσία Σου στην Σιών.

Ρετσέ Αντονάι Ελο(χ)έινου μπε'αμχά
Ισραέλ,
ου'τφιλατάμ βα'αβοντατάμ μπε'α(χ)αβά
τεκαμπέλ.
ου'τ(χ)ί λε'ρατσόν ταμίντ αβοντάτ αμέχα
κολ μπέιτ Ισραέλ.
Ελ καρόβ λε'χόλ κοράβ,
πνε ελ αβαντέχα βε'χανένου,
Σσφόχ ρουχαχά αλέινου.

(Το ΡοΣσ ΧόντεΣσ, το Πέσαχ και το Σουκότ
προσθέτουμε:
Ελο(χ)έινου βε'Ελο(χ)έι αβοτέινου βε'ιμοτέινου,
γιααλέ βε'γιαβό βε'γιζαχέρ,
ζιχρονένου βε'ζιχρόν κολ αμχά μπέιτ Ισραέλ
λεφανε'χα, λε'φλετά,
λε'τοβά, λε'χέν, λε'χέσεντ ου'λε'ραχαμίμ λε'χαγίμ
ου'λε'Σσαλόμ μπε'γιόμ:
— ΡοΣσ ΧόντεΣσ (χ)α'ζέ
— Χαγκ (χ)α'Ματσότ (χ)α'ζέ
— Χαγκ (χ)α'Σουκότ (χ)α'ζέ
Ζοχρένου Αντονάι Ελο(χ)έινου μπο λε'τοβά. —
Αμέν
ου'φακνένου βο λι'βραχά. — Αμέν
Βε'(χ)οΣσιένου βο λε'χαγίμ. — Αμέν)

Βε'τεχεζένα εϊνένου μπε'Σσουβχά
λε'Τσιόν μπε'ραχαμίμ.
Μπαρούχ ατά Αντονάι, (χ)α'μαχαζір
Σσεχινατό λε'Τσιόν.

We thankfully acknowledge that
 it is You who are Adonai, our God
 and God of our forefathers and
 foremothers
 for all eternity.
 You are our Creator, the maker of
 Creation,
 the Rock of our lives,
 the Shield of our salvation
 in every generation.
 We shall thank You and recount Your
 praise,
 for our lives and for our souls
 which are entrusted into Your hand;
 for Your miracles, wonders and favors
 which are with us every day;
 at all times - evening, morning and noon.
 You are the Beneficent One,
 for your mercies never cease,
 and the Compassionate One,
 for your kindness never ends;
 We have always put our hope in You.

And for all these things, may Your Name
 be blessed, exalted, and praised, our
 Sovereign, forever and ever.

(On Shabbat Shuvah we add:
 And inscribe all the children of Your
 covenant for a good life)

So may all the living thankfully
 acknowledge You,
 and praise and bless
 Your good Name in truth,
 O God, our salvation and help.
 Blessed are You, Adonai, Your Name is
 goodness
 and to You it is fitting to offer thanks.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֲתָהּ הוּא יי
 אֱלֹהֵינוּ
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
 יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית,
 צוֹר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אֲתָהּ הוּא לְדֹר
 וָדֹר.
 נֹדֶה לָּךְ וְנִסְפֹּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ
 הַמְּסוּרִים בְּיָדֶיךָ, וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
 הַפְּקוּדוֹת לָךְ,
 וְעַל נְסִיךְ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל
 יוֹם עִמָּנוּ,
 עֵת, עֶרֶב וּבֹקֶר וְצַהֲרָיִם.
 הַטּוֹב, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהַמְּרוֹחֵם,
 כִּי לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ, מֵעוֹלָם קוִינֹנוּ לָךְ:

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִשְׁתַּבַּח
שְׁמֶךָ, מְלַכְנוּ, תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

(בשבת שובה: וכתב לחיים טובים כל בני
 בְּרִיתְךָ.)

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה,
 וַיְהִלּוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּזְדוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב,
 בְּאֵמֶת,
 הָאֵל יְשׁוּעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֶלָה.
 בָּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נֶאֱחָה
 לַהֲדוֹת.

MONTIM: Με ευχαρίστηση ομολογούμε
ενώπιον Σου,
ότι Εσύ είσαι Κύριος ο Θεός μας
και ο Θεός των προγόνων μας, στους
αιώνες.
Ο Δημιουργός μας, ο ποιητής της
δημιουργίας,
ο Βράχος της ζωής μας, η Ασπίδα της
σωτηρίας μας
σε κάθε γενεά. Θα σε ευγνωμονούμε και
θα διηγούμαστε
το εγκώμιο Σου για τις ζωές μας και για
τις ψυχές μας
οι οποίες βρίσκονται στα χέρια Σου.
Για τα θαύματα Σου, τα μεγαλουργήματά
Σου
και τις ευεργεσίες Σου που είναι μαζί μας
κάθε ημέρα,
κάθε στιγμή - βράδυ, πρωί και μεσημέρι.
Πανάγαθε διότι είναι άπειρη η
ευσπλαχνία Σου,
φιλεύσπλαχνε διότι είναι ανεξάντλητα τα
ελέη Σου.
Διότι σε Εσένα ελπίζουμε αιωνίως.

ΒΕ'ΑΛ ΚΟΥΛΑΜ: Και για όλα αυτά,
ευλογημένο,
εξυψωμένο και εκθειασμένο ας είναι
πάντοτε
το Όνομα Σου, Βασιλέα μας, εις τους
αιώνες
των αιώνων.
(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
Και γράψε για ευζωία όλα τα τέκνα της συνθήκης
σου)

Και πάντες οι ζώντες θα Σε
ευγνωμονούν·
θα υμνούν και θα ευλογούν το αγαθό
Όνομα Σου,
με ειλικρίνεια, Θεέ της σωτηρίας και
βοήθειάς μας.
Ευλογητός Συ Κύριε, αγαθό είναι το
Όνομά Σου
και σε Εσένα αρμόζουν οι ευχαριστίες.

Μοντίμ ανάχνου λαχ, Σσε'ατά (χ)ου
Αντονάι Ελο(χ)έινου
βε'Ελο(χ)έι αβοτέινου βε'ιμοτέινου
λε'ολάμ βα'έντ,
γιοτσρένου γιοτσέρ βερεΣσίτ,
τσουρ χαγιένου, μαγκέν γιΣσένου ατά
(χ)ου λε'ντόρ βα'ντόρ.
Νοντέ λεχά ου'νεσαπέρ τε(χ)ιλατέχα, αλ
χαγιένου,
(χ)α'μεσουρίμ μπε'γιαντέχα, βε'αλ
νιΣσμοτένου (χ)α'πκουντότ λαχ,
βε'άλ νισέχα βε'νιφλοτέχα βε'τοβοτέχα
Σσε'μπε'χόλ γιομ ιμάνου,
ετ , έρεβ βα'βόκερ βε'τσο(χ)οράγιμ.
(Χ)α'τόβ κι λο χάλου ραχαμέχα,
βε'(χ)α'μεραχέμ
κι λο τάμου χασαντέχα, με'ολάμ κιβίνου
λαχ.

Βε'άλ κουλάμ γιτμπαράχ βε'γιτρομάμ
βε'γιΣσταμπάχ Σσιμχά,
μαλκένου, ταμίντ λε'ολάμ βα'έντ.

(Το Σαμπάτ Σσούβα: ου'χτόβ λε'χαγίμ
τοβίμ κολ μπενέι μπριτέχα)

Βε'χόλ (χ)α'χαγίμ γιοντούχα σέλα,
βι'(χ)αλελού βι'βαρχού βε'γιοντού
λε'Σσιμχά (χ)α'τόβ, μπε'εμέτ,
(χ)α'Έλ γιεΣσουατένου βε'εζρατένου
σέλα.
Μπαρούχ ατά Αντονάι, (χ)α'τόβ Σσιμχά
ου'λεχά ναέ λε(χ)οντότ.

Bestow peace, goodness and blessing, life, graciousness, kindness, relief and mercy, upon us and upon all Your people Israel. Bless us, our Creator, all of us together as one, with the light of Your countenance.

For through the light of Your countenance, Adonai our God, You gave us the Torah of life, love, grace, kindness, righteousness, blessing, salvation, abundant mercy, life and peace. May it be pleasing in Your sight to always bless all Your people Israel with Your peace every day, every hour and every moment.

(On Shabbat Shuvah we add:

In the Book of Life, blessing, peace and prosperity, may we, and all Your people, the House of Israel, be remembered and inscribed before You, for a good life and peace. Blessed are You, Adonai, Source of peace.)

Blessed are You, Adonai, who blesses Your people Israel with peace.

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה,
חַיִּים, חַן וְחֶסֶד, רִיחַ וְרַחֲמִים,
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ.
בְּרַכְנוּ יוֹצְרֵנוּ, כּוֹלְנוּ יַחַד כְּאַחַד בְּאוֹר
פְּנִיךָ.
כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
תּוֹרַת חַיִּים, אֱהָבָה, חַן וְחֶסֶד, צְדָקָה,
בְּרָכָה, יְשׁוּעָה, רַחֲמִים רַבִּים, חַיִּים
וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
וּבְכָל רֶגַע וּבְכָל זְמַן וּבְכָל שָׁעָה
בְּשִׁלּוֹמְךָ.

(בשבת שובה מוסיפים:
בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרֻנְסָה טוֹבָה, נִזְכָּר
וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ,
אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים
וְלְשְׁלוֹם.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֶׂה הַשְׁלוֹם.)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁלּוֹם.

ΣΙΜ ΣαΑΛΟΜ: Χάρισε την ειρήνη,
 αγαθότητα,
 ευλογία, ζωή, εύνοια, καλοσύνη,
 ανακούφιση
 και έλεος σε εμάς και σε όλο τον λαό
 Σου Ισραήλ.
 Ευλόγησε, δημιουργέ μας, όλους μας
 μαζί σαν ένα
 με το φως του προσώπου Σου.
 Διότι, δια του φωτός του προσώπου Σου,
 μας έδωσες,
 Κύριε Θεέ μας, την Τορά της ζωής,
 αγάπη, εύνοια,
 έλεος, δικαιοσύνη, ευλογία, σωτηρία,
 άπειρη ευσπλαχνία,
 ζωή και ειρήνη. Ας είναι ευάρεστο
 ενωπιον Σου
 να ευλογείς πάντοτε όλο τον λαό Σου
 Ισραήλ,
 κάθε ημέρα, κάθε ώρα και κάθε στιγμή
 με την ειρήνη Σου.

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
 Και στο βιβλίο της ζωής, ευλογίας, ειρήνης
 και επάρκειας ας μνημονευθούμε και ας
 αναγραφούμε
 ενώπιον Σου, εμείς και όλος ο λαός Σου, ο Οίκος
 του Ισραήλ,
 για ευζωία και για ειρήνη. Ευλογητός Συ, Κύριε,
 που
 δημιουργείς την ειρήνη).

Ευλογητός Συ, Κύριε, ο ευλογών τον λαό
 Σου Ισραήλ με ειρήνη.

Σιμ Σσαλόμ τοβά ου'βραχά,
 χαγίμ, χεν βε'χέσεντ, ρέβαχ βε'ραχαμίμ,
 αλείνου βε'αλ κολ Ισραέλ αμέχα.
 Βαρχένου γιοτσρένου, κουλάνου γιάχαντ
 κε'εχάντ μπε'όρ πανέχα.
 Κι βε'όρ πανέχα νατάτα λάνου Αντονάι
 Ελο(χ)έινου,
 Τοράτ χαγίμ, α(χ)βά, χεν βε'χέσεντ,
 τσεντακά, βραχά, γιεΣσουά, ραχαμίμ
 ραμπίμ, χαγίμ βε'Σσαλόμ.
 Βε'τόβ γι(χ)ιγιέ μπε'εϊνέχα λεβαρέχ
 ετ κολ αμχά Ισραέλ ταμίντ,
 μπε'χόλ γιομ ου'βε'χόλ ετ,
 ου'βε'χόλ ρέγκα ου'βε'χόλ ζμαν
 ου'βε'χόλ Σσαά μπι'Σσολομέχα.

(Το Σαμπάτ Σσούβα προσθέτουμε:
 Μπε'σέφερ χαγίμ μπραχά βε'Σσαλόμ,
 ου'παρνασά τοβά,
 νιζαχέρ βε'νικατέβ λεφανέχα, ανάχνου βε'χόλ
 αμχά μπέιτ Ισραέλ,
 λε'χαγίμ τοβίμ ου'λε'Σσαλόμ.
 Μπαρούχ ατά Αντονάι οσέ (χ)α'Σσαλόμ)

Μπαρούχ ατά Αντονάι (χ)α'μεβαρέχ ετ
 αμό Ισραέλ μπα'Σσαλόμ.

My God, guard my tongue from evil
and my lips from speaking deceitfully.
Let my soul be silent to those who curse
me;
and let my soul be like dust to all.
Open my heart to Your Torah
that my soul may pursue Your Mitzvot.
And as for all who plot evil against me,
speedily nullify their counsel
and frustrate their schemes.
Act for the sake of Your Name,
act for the sake of Your right hand,
act for the sake of Your Holiness,
act for the sake of Your Torah;
so that your beloved ones may be
rescued,
let Your right hand save and answer to
me.

May the words of my mouth
and the meditations of my heart
be acceptable before You, Adonai,
my Rock and my Redeemer.

May the One who makes peace
in the high heavens, make peace for us,
for all Israel, and for all the inhabitants of
the earth;
and let us respond: Amen.

אֱלֹהֵי, נֹצַר לְשׁוֹנִי מִרָע וּשְׁפָתִי מִדַּבֵּר
מִרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תִדָּם. וְנַפְשִׁי
כְּעָפָר לְכָל תְּהִיָּה.
פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרֶתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף
נַפְשִׁי. וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מִהֲרָה
הִפֹּךְ עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם.
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ,
עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְּךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
תּוֹרָתְךָ.
לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ
וְעַנֵּנִי.

יְהִי לְרָצוֹן אֱמָרִי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ
יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל כָּל יוֹשְׁבֵי
תֵּבֶל
וְאָמְרוּ אָמֵן.

ΕΛΟ(Χ)ΑΪ: Θεέ μου, φύλαξε την γλώσσα μου απο το κακό και τα χείλη μου απο την ομιλία δολιότητας.
 Ας παραμείνει η ψυχή μου ήρεμη σε όσους με εξυβρίζουν και ας είναι ταπεινή σαν σκόνη ενώπιον όλων.
 Άνοιξε την καρδιά μου στην Τορά Σου και η ψυχή μου ας επιδιώκει τις Μιτσβότ Σου.
 Ματαίωσε τις σκέψεις όσων σχεδιάζουν το κακό μου και κατάστρεψε τα σχέδια τους ταχέως.
 Πράξε για χάρη του Ονόματός Σου, πράξε για χάρη της Δεξιάς Σου, πράξε για χάρη της Αγιότητάς Σου, πράξε για χάρη της Τορά Σου.
 Για να ελευθερωθούν οι αγαπητοί Σου ας σώσει η δεξιά Σου. Εισάκουσε με.

Ας είναι ευπρόσδεκτοι ενώπιον Σου οι λόγοι του στόματός μου και οι σκέψεις της καρδιάς μου,
 Κύριε, Βράχε και Λυτρωτή μου.

Ο δημιουργών ειρήνη στους ύψιστους ουρανούς, ας δημιουργήσει ειρήνη για εμάς, για όλο το Ισραήλ και για όλους τους κατοίκους της οικουμένης· και είπατε: Αμήν.

Ελοχάι νετσόρ λεΣσονί με'ρά ού'σφατάι
 μινταμπέρ μινμά.
 Βε'λί'μεκαλελάι ναφΣσί τιντόμ.
 Βε'ναφΣσί κε'αφάρ λα'κόλ τι(χ)ιγιέ.
 Πτάχ λιμπί μπε'Τορατέχα
 ου'βε'μιτσοτέχα τιντόφ ναφΣσί.
 Βε'χόλ (χ)α'ΧοΣσβίμ αλάι ραά με(χ)ερά
 (χ)αφέρ ατσατάμ
 βε'καλκέλ μαχαΣσαβτάμ.
 Ασέ λε'μάν Σμέχα, ασέ λε'μάν
 γιεμινέχα, ασέ λε'μάν κεντουΣσατέχα,
 ασέ λε'μάν Τορατέχα.
 Λε'μάν γιεχαλτσούν γιεντιντέχα (χ)οΣσία
 γιεμινχά βα'άνενι.

Γιχιγιού λε'ρατσόν ιμρέι φι βε'χεγκιόν
 λιμπί
 λεφανέχα Αντονάι τσουρί βε'γκοαλί.

Οσέ Σσαλόμ μπι'μρομάβ, (Χ)ου γιασέ
 Σσαλόμ αλείνου βε'αλ κολ Ισραέλ, βε'αλ
 κολ γιοΣσβέι τέβελ βε'ιμού Αμέν.

ME'EIN SHEVA (for communities
accustomed to recite it)

The heaven and the earth were completed, and all their hosts.

And God finished, on the seventh day,
the work that He had done.

And God rested, on the seventh day,
from all the work that He had done.

And God blessed the seventh day
and sanctified it, for on it God rested
from all the work of creation which He
had fashioned.

Blessed are You, Adonai our God,
God of our forefathers and foremothers,
God of Abraham, God of Isaac, and God
of Jacob,
God of Sarah, God of Rebecca,
God of Rachel, and God of Leah;
the great, mighty and awesome God,
the supreme God, creator of heaven and
earth.

God was a shield to our
forefathers and foremothers
with His word. God gives life to all
(resurrects the dead)
by an utterance;
the Holy God to whom none can
compare, who grants rest to His people
on the Holy Shabbat day,
for to them God desired to grant rest.
We shall serve before God
with awe and dread
and always offer thanks to God's
Name every day with appropriate
blessings.
Source of blessings, Lord of peace,
who blesses the seventh day and
sanctifies the Shabbat, and grants rest
with holiness to a people satiated with
delight, in remembrance of the work
of Creation.

ברכה מעין שבע (לקהילות הרגילות
לעשות זאת)

וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וְכָל-צָבָאָם.
וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
מַלְאֲכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה; וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי,
מְכַל-מַלְאֲכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ
אֹתוֹ. כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל-מַלְאֲכָתוֹ,
אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

בָּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
וְאִמּוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב,
אֱלֹהֵי שָׂרָה, אֱלֹהֵי רִבְקָה,
אֱלֹהֵי רָחֵל וְאֱלֹהֵי לֵאָה
הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא,
אֵל עֲלִיוֹן, קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

מָגֵן אֲבוֹת וְאִמּוֹת בְּדָבָרוֹ,
מַחִיָּה הַכֹּל (מֵתִים) בְּמֵאֲמָרוֹ,
הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שָׂאִין כְּמוֹהוּ,
הַמְּנִיחַ לַעֲמוֹ בַּיּוֹם שֶׁבַת קָדְשׁוֹ,
כִּי בָם רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם.
לִפְנֵיו נַעֲבֹד בִּירְאָה וּפְחַד,
וְנוֹדָה לְשִׁמּוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד
מֵעֵין הַבְּרָכוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת,
אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מְבָרֵךְ שְׁבִיעִי
וּמְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת, וּמְנִיחַ בְּקִדְשָׁתוֹ לַעֲם
מִדְּשֵׁנִי עֲנֵג, זָכָר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

ΜΕ'ΕΪΝ ΣσεΒΑ

(για κοινότητες που έχουν ως έθιμο την ανάγνωση του)

ΒΑΓΙΕΧΟΥΛΟΥ: Και συντελέστηκαν ο ουρανός και η γη και ολόκληρη η στρατιά τους. Και ο Θεός είχε συντελεσμένο την έβδομη ημέρα το έργο Του, το οποίο δημιούργησε.

Και ο Θεός απείχε την έβδομη ημέρα από κάθε εργασία που είχε κάνει.

Και ευλόγησε ο Θεός την έβδομη ημέρα και την καθαγίασε διότι κατά αυτή την ημέρα αναπαύθηκε από όλα τα έργα τα οποία εποίησε και δημιούργησε ο Θεός.

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Συ, Κύριε Θεέ μας και Θεέ των προγόνων μας, Θεέ του Αβραάμ, Θεέ του Ισαάκ και Θεέ του Ιακώβ· Θεέ της Σάρας, Θεέ της Ρεβέκας, Θεέ της Ραχέλ και Θεέ της Λέα. Μέγα, ισχυρέ και φοβερέ Θεέ, Ύψιστε Θεέ, δημιουργέ ουρανού και γης.

ΜΑΓΚΕΝ: Υπερασπιστής, δια του λόγου Του, των πατριαρχών και των μητριαρχών, δίνει ζωή σε όλους (στους νεκρούς) διά της ομιλίας Του, ο Άγιος Θεός όμοιος Του οποίου δεν υπάρχει, ο αναπαύων τον λαό Του την ημέρα του Σσαμπάτ, διότι καθ'αυτήν επιθύμησε να τους αναπαύσει. Ενώπιον Του θα υπηρετούμε με δέος και φόβο και θα ευγνωμονούμε το Όνομα Του κάθε ημέρα παντοτινά με τις καλύτερες ευλογίες.

Θεέ των ευχαριστιών, Κύριε της ειρήνης, ο οποίος ευλογεί την έβδομη ημέρα και καθαγιάζει το Σσαμπάτ και αναπάει με αγιότητα τον λαό ο οποίος απολαμβάνει εν αφθονία, σε ανάμνηση της δημιουργίας.

Βαγιεχουλού (χ)α'Σσαμάγim βε'(χ)α'άρετς βε'χόλ τσεβαάμ.

Βα'γιεχάλ Ελο(χ)ίμ μπα'γίόμ (χ)α'Σσεβίί μελαχτό αΣσέρ ασά

βα'γιΣσμπότ μπα'γίόμ (χ)α'Σσεβίί μ'κόλ μελαχτό αΣσέρ ασά.

Βα'γιεβαρέχ Ελο(χ)ίμ ετ γιόμ (χ)α'Σσεβίί βα'γιεκαντέΣσ οτό,

κι βο Σσαβάτ μ'κόλ μελαχτό αΣσέρ μπαρά Ελο(χ)ίμ λαασότ.

Μπαρούχ ατά Αντονάι Ελο(χ)έινου βε'ελο(χ)έι αβοτέινου βε'ιμοτέινου, Ελο(χ)έι Αβραάμ, Ελο(χ)έι Γιτσαάκ, βε'Ελο(χ)έι Γιασκόβ, Ελο(χ)έι Σαρά, Ελο(χ)έι Ριβκά, Ελο(χ)έι Ραχέλ βε'Ελο(χ)έι Λεά.

(Χ)α'Ελ (χ)α'γκαντόλ, (χ)α'γκιμπόρ βε'(χ)α'νορά, Ελ ελιόν, κονέ Σσαμάγim βα'άρετς.

Μαγκέν αβότ βε'ιμαότ μπι'ντβαρό, μεχαγιέ (χ)α'κόλ (μετίμ) μπε'μααμαρό, (χ)α'Ελ (χ)α'ΚαντόΣσ Σσε'έιν καμό(χ)ου, (χ)α'μενίαχ λε'αμό μπε'γίόμ Σσαμπάτ ΚοντΣσό,κι βαμ ρατσά λε(χ)ανίαχ λα(χ)έμ. Λεφανάβ νααβόντ μπε'γιρά βα'φάχαντ, βε'νοντέ λι'Σσμό μπε'χόλ γιομ ταμίντ. Μεέιν (χ)α'μπραχότ, Ελ (χ)α'(χ)ονταότ, αντόν (χ)α'Σσαλόμ, μεβαρέχ Σσεβίί ου'μεκαντέΣσ (χ)α'Σσαμπάτ, ου'μενίαχ μπι'ΚντουΣσά λε'άμ μεντουΣσνεί όνεγκ, ζέχερ λε'μαασέ βερεΣσίτ.

Our God and God of our forefathers
and of our foremothers, may You be
pleased with our rest.
Sanctify us with Your mitzvot, grant us
our portion in Your Torah, satisfy us with
Your goodness and gladden our souls
with Your salvation.
Purify our hearts to serve You in truth
and wholeheartedly.
And grant us, willingly and with love,
Your Holy Shabbat,
as our heritage, O Adonai our God;
and may all Israel, who sanctify Your
Name, rest on it.
Blessed are You, Adonai,
who sanctifies the Shabbat.

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו ואמותינו,
רצה במנוחתנו, קדשנו במצותיך,
תן חלקנו בתורתך, ושבֵּעֵנו בְּטוֹבֶךָ,
ושמח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ,
וטהר את לבנו לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת
וּבְלֵבב שָׁלֵם.
והַנְּחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵהָבָה
וּבְרָצוֹן אֶת שַׁבַּת קֹדֶשְׁךָ, וַיְנוּחוּ בָּהּ
כָּל יִשְׂרָאֵל הַמְּקַדְּשִׁים אֶת שִׁמְךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

ΕΛΟ(Χ)ΕΪΝΟΥ: Θεέ μας και Θεέ των
 προγόνων μας,ας είναι η ανάπαυση μας
 ευάρεστη σε Εσένα.
 Καθαγίασε μας με τις εντολές Σου.
 Δώσε μας το μερίδιο μας στην Τορά Σου,
 χόρτασε μας με την καλοσύνη Σου και
 εύφραινε την ψυχή μας με την σωτηρία
 Σου.
 Εξάγνισε την καρδιά μας για να σε
 υπηρετούμε ειλικρινά και ολόψυχα.
 Κάνε να κληρονομήσουμε, Κύριε Θεέ
 μας, με αγάπη και προθυμία το Άγιο
 Σσαμπάτ Σου,για να αναπαυθεί κατά την
 ημέρα αυτή όλος ο λαός του Ισραήλ, ο
 οποίος αγιάζει το Όνομα Σου.
 Ευλογητός Συ, Κύριε, ο αγιάζων το
 Σσαμπάτ.

Ελο(χ)έινου βε'ελο(χ)εί αβοτέινου
 βε'ιμοτέινου,
 ρετσέ μπι'μνουχατένου, καντΣσένου
 μπε'μιτσοτέχα,
 τεν χελκένου μπε'Τορατχά, βε'σαμπένου
 μπε'τουβχά, βε'σαμάχ ναφΣσένου
 μπι'Σσουατέχα, βε'τα(χ)'ερ ετ λιμπένου
 λεαβντεχά μπε'εμέτ ου'βε'λεβάβ Σσαλέμ.
 Βε'(χ)ανχιλένου Αντονάι Ελο(χ)έινου
 μπε'α(χ)αβά ου'βε'ρατσόν ετ Σσαμπάτ
 ΚοντΣσεχά, βε'γιανούχου μπα
 κολ Ισραέλ (χ)α'μεκαντΣσίμ ετ Σσμέχα.
 Μπαρούχ ατά Αντονάι μεκαντέΣσ
 (χ)α'Σσαμπάτ.

ORDER OF THE SHABBAT TORAH READING

(for those communities that are accustomed to read on Friday evenings)

— When removing the Torah from the Ark:

For out of Zion shall the Torah go forth, and Adonai's word from Jerusalem.

Ascribe greatness to our God and give honor to the Torah.

Blessed is God who gave the Torah to the people Israel in holiness.

Adonai's precepts are just, rejoicing the heart.
Adonai's commandment is clear, enlightening the eyes.

**HEAR O ISRAEL, ADONAI IS
OUR GOD,
ADONAI IS ONE.**

One is our God, Adonai is great, holy and awesome is God's Name.

Exalt Adonai with me, and let us extol His Name together.

סדר קריאת התורה בשבת (לקהילות רגילות לקרוא ביום שישי בערב)

— כשמוציאין את ספר התורה אומרים:

כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה. וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלַיִם.

הָבוּ גִדּוֹל לֵאלֹהֵינוּ וְתִנוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה.

בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְּשׁוֹ.

פְּקוּדֵי יְיָ יִשְׁרִים מְשֻׁמְחֵי לֵב, מִצְוֹת יְיָ בְּרָה מְאִירַת עֵינָיִם.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד.

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ, קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.

גִּדְּלוּ לַ יְיָ אֶתִּי. וְנִרְוַמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו.

ΣΕΝΤΕΡ ΚΡΙΑΤ (Χ)Α ΤΟΡΑ:

(Για κοινότητες που αναγιγνώσκουν την Τορά το βράδυ της Παρασκευής)

— Όταν εξάγουμε την Τορά απο το Αρόν
(Χ)α'Κόντεσς:

ΚΙ ΜΙ'ΤΣΙΟΝ: Από την Σιών εξέρχεται η Τορά και από την Ιερουσαλήμ ο λόγος του Κυρίου.

ΧΑΒΟΥ ΓΚΟΝΤΕΛ: Απονέμετε μεγαλείο στον Θεό μας και αποδώστε τιμή στην Τορά.

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός ο Θεός που έδωσε, μέσα στην αγιότητα Του, την Τορά στον λαό Του, Ισραήλ.

ΠΙΚΟΥΝΤΕΪ: Οι κανόνες του Κυρίου είναι δίκαιοι, και ευφραίνουν την καρδιά. Η εντολή του Κυρίου είναι ξεκάθαρη και διαφωτίζει τα μάτια.

ΣσεΜΑ: ΑΚΟΥΣΟΝ ΙΣΡΑΗΛ: Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ - Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ!

ΕΧΑΝΤ: Ένας ο Θεός μας, Μέγας ο Κύριός μας, Άγιο και φοβερό το Όνομα Του.

ΓΚΑΝΤΛΟΥ: Εκθειάστε τον Κύριο μαζί μου και ας εξυψώσουμε μαζί το Όνομά Του.

Κι μι'Τσιόν τετσέ Τορά, ου'ντβαρ αντονάι μι'ΡουΣσαλάγιμ.

Χαβού γκόντελ λε'Ελο(χ)έινου ου'τνου καβόντ λα'Τορά.

Μπαρούχ Σσε'νατάν Τορά λε'αμό Ισραέλ μπι'ΚντουΣσατό.

Πικουντέι Αντονάι γιεΣσαρίμ, μεσαμχέι λεβ, μιτσβάτ Αντονάι μπαρά μεϊράτ εϊνάγιμ.

Σσεμά Ισραέλ, Αντονάι Ελο(χ)έινου, Αντονάι Εχάντ!

Εχάντ Ελο(χ)έινου, γκαντόλ Αντονέινου, καντόΣσ βε'νορά Σσεμό.

Γκαντλού λ'Αντονάι ιτί, ου'νερομεμά Σσεμό γιαχντάβ.

— During the hakafot:

Yours, Adonai, is the greatness,
the power, the splendor, the triumph
and the majesty;
for all that is in heaven and on earth is
Yours.
Yours, Adonai, is the sovereignty
and preeminence above all.

Upon three things the world
depends:
Torah, worship and acts of
lovingkindness.

— The Torah is raised and turned towards the
congregation:

This is the Torah which Moses
placed before the people of Israel,
by God's word through the hand of
Moses.

May Adonai grant strength to the
People Israel;
May Adonai bless them with peace.

Your righteousness is eternal
and Your Torah is true.

Adonai desires for the sake
of Divine righteousness
to magnify and glorify the Torah.

במהלך ההקפה:

לְךָ יְיָ הגְדֻלָּה והַגְבוּרָה
והַתְפָּאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד,
כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
לְךָ יְיָ הַמְּמֻלָּכָה
וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ.

עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד:
עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה
וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים.

ומגביה ספר התורה ומראה הכתב לקהל
ואומרים:

זֹאת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה
לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל,
עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה.

יְיָ עֹז לַעֲמּוֹ יִתֵּן
יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

צְדִקְתְּךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת.

יְיָ חַפֵּץ לַמַּעַז צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה
וַיֵּאדִיר.

— Κατά την διάρκεια των (χ)ακαφόντ:

ΛΕ'ΧΑ ΑΝΤΟΝΑΪ: Δικά Σου Κύριε το μεγαλείο, η ισχύς, η λαμπρότητα, ο θρίαμβος και η μεγαλοπρέπεια, και όλα όσα βρίσκονται στον ουρανό και τη γη. Δική Σου Κύριε η κυριαρχία και η υπεροχή ένταντι όλων.

ΑΛ ΣσΛΟΣσΑ ΝΤΒΑΡΙΜ: Από τρία πράγματα εξαρτάται ο κόσμος: από την Τορά, την λατρεία και τις πράξεις καλοσύνης.

— Η Τορά εξυψώνεται αντικρύζοντας τους πιστούς:

ΒΕ'ΖΟΤ (Χ)Α'ΤΟΡΑ: Αυτή είναι η Τορά, την οποία έθεσε ο Κύριος ενώπιον των τέκνων του Ισραήλ, εκ του λόγου του Κυρίου και μέσω του χεριού του Μωϋσή.

ΑΝΤΟΝΑΪ ΟΖ: Ας δώσει ο Κύριος δύναμη στον λαό Του· Ας ευλογήσει ο Κύριος τον λαό του με ειρήνη.

ΤΣΙΝΤΚΑΤΧΑ: Η δικαιοσύνη Σου είναι αιώνια και η Τορά Σου αλήθεια.

ΑΝΤΟΝΑΪ ΧΑΦΕΤΣ: Ο Κύριος επιθυμεί για χάρη το Ονόματος Του να μεγεθύνει την Τορά και να την δοξάσει.

Λεχά Αντονάι (χ)α'γκντουλά
βε'(χ)α'γκβουρά βε'(χ)α'τιφέρετ
βε'(χ)α'νέτσαχ βε'(χ)α'(χ)όντ, κι χολ
μπα'Σσαμάγιμ ου'βα'άρετς. Λεχ'α
Αντονάι (χ)α'μαμλαχά
βε'(χ)α'μιτνασέ λε'χόλ λε'ρόΣσ.

ΑΛ ΣσλοΣσά ντβαρίμ (χ)α'ολάμ ομέντ:
αλ (χ)α'Τορά, βε'άλ (χ)α'αβοντά
βε'άλ γκμιλούτ χασαντίμ.

Βε'ζότ (χ)α'Τορά, αΣσέρ σαμ ΜοΣσέ
λιφνέι Μπενέι Ισραέλ,
αλ πι Αντονάι μπε'γιάντ ΜοΣσέ.

Αντονάι οζ λε'αμό γιτέν
Αντονάι γιεβαρέχ ετ αμό μπα'Σσαλόμ.

Τσιντκατχά τσέντεκ λε'ολάμ βε'Τορατχά
εμέτ.

Αντονάι χοφέτς λε'μάαν τσιντκό
γιακντίλ Τορά βε'γιαντίρ.

— Blessing before the reading of the Torah:

-Bless Adonai who is blessed.

-Blessed is Adonai, who is blessed for all eternity.

Blessed are You, Adonai our God,
who chose us from all the peoples
and gave us the Torah.

Blessed are You, Adonai
who gives the Torah.

ברכה לפני קריאת התורה:

-בְּרַכּוּ אֶת יְיָ הַמְּבָרֵךְ.

-בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים,
וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

— Blessing after the reading of the Torah:

Blessed are You, Adonai our God,
sovereign of the universe,
who gave us the Torah of truth
and implanted eternal life within us.
Blessed are You, Adonai,
who gives the Torah.

ברכה אחרי קריאת התורה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ

שֶׁהִיא תּוֹרַת אֱמֶת,

וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

— Prayer for Healing

May the One who blessed
our forefathers and our foremothers,
Abraham, Isaac and Jacob,
Sarah, Rebecca, Rachel and Leah,
bless and heal those who are ill [names].
May the Blessed Holy One be filled with
compassion for them,
for their health to be restored
and their strength to be revived.
May God swiftly send them
a complete renewal of body and spirit,
and let us say, Amen.

מי שברך לחולים

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ
אֲבִרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה רַבֵּקָה,
רָחֵל וְלֵאָה, הוּא יְבָרֵךְ אֶת הַחוֹלִים
(שְׁמוֹת), הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא
רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, לְהַחֲלִימָם וּלְרַפְּאֵתָם
וּלְהַחְזִיקָם וּשְׁלַח לָהֶם מִהֲרָה רְפוּאָה,
רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם,
רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ, וּרְפוּאָת הַגּוּף,
הַשְׁתָּא בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְנֹאמַר אָמֵן

[or alternatively:

May the Source of strength who
blessed the ones before us
help us find the courage
to make our lives a blessing
and let us say, Amen.

או]

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ
מִקּוֹר הַבְּרָכָה לְאִמּוֹתֵינוּ.

Bless those in need of healing
with r'fuah shlemah,
the renewal of body,
the renewal of spirit,
and let us say, Amen.]

מִי שֶׁבֵּרַךְ אִמּוֹתֵינוּ
מִקּוֹר הַבְּרָכָה לְאִבּוֹתֵינוּ.]

— Ευλογία πριν την ανάγνωση της Τορά:

ΜΠΑΡΧΟΥ: - Ευλογείτε τον Κύριο τον ευλογητό.

- Ευλογητός ο Κύριος στους αιώνες των αιώνων.

Ευλογητός Συ, Κύριε Θεέ μας, βασιλέα του σύμπαντος ο οποίος μας επέλεξε από όλους τους λαούς και μας έδωσε την Τορά Σου.

Ευλογητός Συ, Κύριε, ο δίδων την Τορά.

— Ευλογία μετά την ανάγνωση της Τορά:

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Συ, Κύριε Θεέ μας, βασιλέα του σύμπαντος, ο οποίος μας έδωσε την Τορά Σου, η οποία είναι Τορά αλήθειας, και αιώνια ζωή εμφύτευσε μέσα μας.

Ευλογητός Συ, Κύριε, ο δίδων την Τορά.

— ΜΙ ΣοΕ'ΜΠΕΡΑΧ για ασθενείς:

ΜΙ ΣοΕ'ΜΠΕΡΑΧ: Αυτός που ευλόγησε τους προγόνους μας: Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ· Σάρα, Ρεβέκα, Ραχέλ και Λέα, ας ευλογήσει τους ασθενείς (ονόματα). Ο Άγιος Ευλογητός ας είναι πλήρης ελέους για την υγεία τους να αποκατασταθεί, για να θεραπευθούν και να ενδυναμωθούν.

Και ας τους αποστείλει ο Θεός ταχέως ίαση, πλήρη ίαση από τον ουρανό, ίαση του πνεύματος και ίαση του σώματος, και είπατε Αμήν.

[ή εναλλακτικά:

Η Πηγή της δυνάμεως που ευλόγησε τους προγόνους μας ας μας βοηθήσει να βρούμε το κουράγιο να κάνουμε τις ζωές μας ευλογία, και είπατε Αμήν.

Ευλόγησε αυτούς που χρειάζονται ίαση με Ρεφουά Σολεμά (πλήρη ίαση), την αναζωογόνηση του σώματος, την αναζωογόνηση του πνεύματος, και είπατε Αμήν.]

— **Μπαρχού** ετ Αντονάι (χ)α'μεβοράχ.

— Μπαρούχ Αντονάι (χ)α'μεβοράχ λε'ολάμ βα'έντ.

Μπαρούχ ατά Αντονάι, Ελο(χ)έινου μέλεχ (χ)α'ολάμ αΣσέρ μπαχάρ μπάνου μι'κόλ (χ)α'αμίμ, βε'νατάν λάνου ετ Τορατό.

Μπαρούχ ατά Αντονάι, νοτέν (χ)α'Τορά.

Μπαρούχ ατά Αντονάι,

Ελο(χ)έινου μέλεχ (χ)α'ολάμ,

αΣσέρ νατάν λάνου ετ Τορατό

Σσε'(χ)ί Τοράτ εμέτ,

βε'χαγίει ολάμ νατά μπε'τοχένου.

Μπαρούχ ατά Αντονάι, νοτέν (χ)α'Τορά.

Μι Σσε'μπεράχ Αβοτέινου βε'Ιμοτέινου

Αβραάμ, Γισχάκ βε'Γιακόβ,

Σάρα, Ρίβκα, Ραχέλ βε'Λέα,

(Χ)ου γιεβαρέχ ετ (χ)α'χολίμ (ονόματα),

(χ)α'ΚαντόΣσ Μπαρούχ (Χ)ου γιμαλέ

ραχαμίμ αλει(χ)έμ, λε(χ)αχαλιμάμ

ου'λεραποτάμ ου'λε(χ)αχαζικάμ

βε'γισλάχ λα(χ)έμ με(χ)ερά ρεφουά,

ρεφουά Σολεμά μιν (χ)α'Σσαμάγim,

ρεφουάτ (χ)α'νέφεΣσ ου'ρεφουάτ

(χ)α'γκούφ, (χ)άΣστα μπα'άγκαλά

ου'βι'ζμάν καρίβ, βε'νομάρ: Αμέν.

[ή εναλλακτικά:

Μι Σσε'μπεράχ Αβοτέινου

μεκόρ (χ)α'μπραχά λε'Ιμοτέινου.

Μι Σσε'μπεράχ Ιμοτέινου

μεκόρ (χ)α'μπραχά λα'αβοτέινου.]

— Blessing before reading the Haftarah:

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe,
who has chosen good Prophets
and has been pleased with their words
which were spoken in truth.
Blessed You, Adonai, who has chosen
the Torah, Your servant Moses,
Your people Israel and the prophets
of truth and righteousness.

— Blessing after reading the Haftarah:

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe,
Rock of all creation,
Righteous One of all generations,
the faithful God whose word is deed,
who speaks and fulfills
for all Your words are true and righteous.

For the Torah, for the Divine worship,
for the prophets, and for this day of
Shabbat that You, Adonai our God, have
given us for holiness and tranquility,
for glory and for splendor;

For all this, Adonai our God,
we offer thanks and bless You.
May Your name be blessed for all eternity
by the mouth of every living being.
Praise to You, Adonai,
who sanctifies the Shabbat.

— When returning the Torah to the Ark:

For I have given you good
instruction;
do not forsake my Torah.

It is a Tree of Life for those
who grasp it, and its supporters are
blissful. Its ways are ways of
pleasantness and all its paths are peace.
Turn us to You, O Adonai,
and we shall return;
Renew our days as of old.

ברכה לפני ההפטרה:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
אשר בחר בנביאים טובים,
ורצה בדבריהם הנאמרים באמת:
ברוך אתה יי הבוחר בתורה
ובמשה עבדו, וב ישראל עמו,
ובנביאי האמת והצדק.

ברכות אחרי ההפטרה:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם
צור כל העולמים, צדיק
בכל הדורות, האל הנאמן,
האומר ועשה, המדבר ומקים,
כי כל דבריו אמת וצדק.

על התורה, ועל העבודה,
ועל הנביאים, ועל יום השבת הזה
שנתת לנו יי אלהינו לקדשה
ולמנוחה, לכבוד ולתפארת.

על הכל יי אלהינו
אנחנו מודים לך ומברכים אותך.
יתברך שמך בפי כל חי תמיד
לעולם ועד.
ברוך אתה יי מקדש השבת.

כשמחזירים את ספר התורה לארון אומרים:

כי לקח טוב נתתי לכם,
תורת אל תעזבו.

עץ חיים היא למחזיקים בה
ותמכיה מאשר. דרכיה דרכי נעם
וכל נתיבותיה שלום.
השיבנו יי אליך ונשובה,
חדש ימינו כקדם.

— Ευλογία πριν την (Χ)αφταρά:

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Σου, Κύριε Θεέ μας, βασιλέα του σύμπαντος, που επέλεξες καλούς Προφήτες, και ευαρεστήθηκες με τους λόγους τους, τους ειπωμένους με αλήθεια. Ευλογητός Σου, Κύριε, που επιλέγεις την Τορά, τον υπηρέτη Σου Μωϋσή, τον λαό Σου Ισραήλ και τους Προφήτες της αλήθειας και της δικαιοσύνης.

— Ευλογία μετά την (Χ)αφταρά:

ΜΠΑΡΟΥΧ: Ευλογητός Σου, Κύριε Θεέ μας, βασιλέα του σύμπαντος, Βράχε όλης της δημιουργίας, δίκαιε σε όλες τις γενεές, αξιόπιστε Θεέ, που λες και εκπληρώνεις διότι ο λόγος ΣΟΥ είναι αλήθεια και δικαιοσύνη.

ΑΛ (Χ)Α'ΤΟΡΑ: Για την Τορά, για την λατρεία, για τους Προφήτες και για την ημέρα του Σσαμπάτ αυτή, την οποία μας έδωσες, Κύριε Θεέ μας, για αγιότητα, για ανάπαυση, για δόξα και για λαμπρότητα.

Για όλα αυτά, Κύριε Θεέ μας, Σε ευγνωμονούμε και Σε ευλογούμε. Ευλογητό να είναι πάντοτε το Όνομα Σου στο στόμα όλων των ζώντων στην αιωνιότητα. Ευλογητός Σου, Κύριε, ο αγιάζων το Σσαμπάτ.

— Όταν επιστρέφουμε την Τορά:

ΚΙ ΛΕΚΑΧ ΤΟΒ: Διότι σας έδωσα καλή διδασχά, την Τορά Μου μην εγκαταλείψετε.

ΕΤΣ ΧΑΪΜ: Δέντρο ζωής είναι για όσους την τηρούν και όσοι την στηρίζουν είναι ευτυχείς. Οι δρόμοι της είναι οδοί ευδαιμονίας και τα μονοπάτια της ειρήνη. Επέστρεψε μας σε Εσένα, Κύριε Θεέ μας, και θα επανέλθουμε. Ανανέωσε τις ημέρες μας όπως παλιά.

Μπαρούχ ατά Αντονάι,
Ελο(χ)έινου μέλεχ (χ)α'ολάμ,
αΣσέρ μπαχάρ μπι'νεβίμ τοβίμ,
βε'ρατσά μπε'ντιβρεϊ(χ)έμ (χ)α'νεεμαρίμ
μπε'εμέτ:
Μπαρούχ ατά Αντονάι (χ)α'μποχέρ
μπα'Τορά
ου'βε'ΜοΣσέ αβντό, ου'βε'Ισραέλ αμό,
ου'βί'νεβίι (χ)α'εμέτ βε'χα'τσέντεκ.

Μπαρούχ ατά Αντονάι,
Ελο(χ)έινου μέλεχ (χ)α'ολάμ
Τσουρ κολ (χ)α'ολαμίμ,
τσαντίκ μπε'χόλ (χ)α'ντορότ,
(χ)α'Ελ (χ)α'νεεμάν, (χ)α'ομέρ βε'οσέ,
(χ)α'μενταμπέρ ου'μεκαγιέμ,
κι χολ ντβαράβ εμέτ βα'τσέντεκ.

ΑΛ (χ)α'Τορά βε'άλ (χ)α'αβοντά
βε'άλ (χ)α'νεβίίμ βε'άλ γιομ (χ)α'Σσαμπάτ
(χ)α'ζέ Σσε'νατάτα λάνου Αντονάι
Ελο(χ)έινου λι'Κντουςσά
βε'λι'μνουχά, λε'χαβόντ ου'λε'τιφέρετ.

Αλ (χ)α'κόλ Αντονάι Ελο(χ)έινου
ανάχνου μοντίμ λαχ ου'μεβαρχίμ οτάχ.
Γιτμπαράχ Σσιμχά μπε'φί κολ χάι ταμίντ
λε'ολάμ βα'έντ.
Μπαρούχ ατά Αντονάι μεκαντέΣσ
(χ)α'Σσαμπάτ.

Κι λέκαχ τοβ νατάτι λαχέμ,
Τορατί αλ τααζόβου.

Ετς χαγίμ (χ)ι λα'μαχαζικίμ μπα
βε'τομχέ(χ)α μεουΣσάρ.
Ντραχέα νταρχέι νόαμ
βε'χόλ νετιβοτέα Σσαλόμ.
ΧαΣσιβένου Αντονάι ελέιχα βε'ναΣσουόβα,
χαντέΣσ γιαμένου κε'κέντεμ.

CONCLUDING PRAYERS

There is none like our God;
there is none like our Eternal One;
there is none like our Sovereign;
there is none like our Redeemer.

Who is like our God;
who is like our Eternal One;
who is like our Sovereign;
who is like our Redeemer?

We shall offer thanks to our God;
we shall offer thanks to our Eternal One;
we shall offer thanks to our Sovereign;
we shall offer thanks to our Redeemer.

Blessed be our God;
blessed be our Eternal One;
blessed be our Sovereign;
blessed be our Redeemer.

You are our God;
You are our Eternal One;
You are our Sovereign;
You are our Redeemer.

אין כַּאלֹהֵינוּ. אין בַּאדוֹנֵינוּ.
אין כְּמֶלְכֵנוּ. אין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ.

מי כַּאלֹהֵינוּ. מי בַּאדוֹנֵינוּ.
מי כְּמֶלְכֵנוּ. מי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ.

נִוְדָה לַאלֹהֵינוּ. נִוְדָה לַאדוֹנֵינוּ.
נִוְדָה לְמֶלְכֵנוּ. נִוְדָה לְמוֹשִׁיעֵנוּ.

בָּרוּךְ אַלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ.
בָּרוּךְ מֶלְכֵנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ.

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ.
אַתָּה הוּא מֶלְכֵנוּ. אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ.

ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:**

Εἶν Κ'ΕΛΟ(Χ)ΕἶΝΟΥ: Δεν υπάρχει
κανένας σαν τον Θεό μας.
Δεν υπάρχει κανένας σαν τον Κύριο μας.
Δεν υπάρχει κανένας σαν τον Βασιλέα
μας.
Δεν υπάρχει κανένας σαν τον Σωτήρα
μας.

Ποιός είναι σαν τον Θεό μας;
Ποιός είναι σαν τον Κύριο μας;
Ποιός είναι σαν τον Βασιλέα μας;
Ποιός είναι σαν τον Σωτήρα μας;

Ας ευχαριστήσουμε τον Θεό μας,
Ας ευχαριστήσουμε τον Κύριο μας,
Ας ευχαριστήσουμε τον Βασιλέα μας
Ας ευχαριστήσουμε τον Σωτήρα μας.

Ευλογητός ο Θεός μας,
Ευλογητός ο Κύριος μας,
Ευλογητός ο Βασιλέας μας,
Ευλογητός ο Σωτήρας μας.

Εσύ είσαι ο Θεός μας,
Εσύ είσαι ο Κύριος μας,
Εσύ είσαι ο Βασιλέας μας,
Εσύ είσαι ο Σωτήρας μας.

Εἶν κ'Ελο(χ)έινου,
εἶν κ'Αντονέινου,
εἶν κε'Μαλκένου,
εἶν κε'ΜοΣσιένου.

Μι κε'Ελο(χ)έινου,
μι κ'Αντονέινου,
μι κε'Μαλκένου,
μι κε'ΜοΣσιένου.

Νοντέ λ'Ελο(χ)έινου,
νοντέ λ'Αντονέινου,
νοντέ λε'Μαλκένου,
νοντέ λε'ΜοΣσιένου.

Μπαρούχ Ελο(χ)έινου,
Μπαρούχ Αντονέινου,
Μπαρούχ Μαλκένου,
Μπαρούχ ΜοΣσιένου.

Ατά (χ)ου Ελο(χ)έινου,
Ατά (χ)ου Αντονέινου,
Ατά (χ)ου Μαλκένου,
Ατά (χ)ου ΜοΣσιένου.

It is incumbent upon us

to praise the Sovereign of all,
and ascribe greatness to the Creator
of existence, who has set us apart
from the other families of the earth,
giving us a destiny unique among the
nations.

We bend our knees, bow down,
and thankfully acknowledge before the
supreme Sovereign, the Holy One of
Blessing.

For you stretch out the heavens
and established the earth;
The seat of Your glory
is in the heavens above
and Your mighty Presence is
in the loftiest heights.
You are our God and there is none else.
In truth, you are our Sovereign
and there is none beside You.
As it is written in Your Torah:
Know this day and take to your heart
that Adonai is surely God,
in the heavens above
and on the earth below.
There is none else.

And therefore, we hope in You,
Adonai our God,
that we may speedily behold
the splendor of Your might,
to banish false gods from the earth,
that idolatry be destroyed;
to perfect the world under the
sovereignty of the Almighty.
And then all humanity
will invoke Your Name
to turn all the wicked of the
earth toward you.

עלינו לשבח לאדון הכל,
לתת גדלה ליוצר בראשית,
שלא עשנו כגויי הארצות,
ולא שמנו כמשפחות האדמה.
שלא שם חלקנו בהם,
וגורלנו ככל המונם.
ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים,
לפני מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא.

שהוא נוטה שמים ויסד ארץ,
ומושב יקרו בשמים ממעל,
ושכינת עזו בגבהי מרומים.
הוא אלהינו אין עוד,
אמת מלכנו, אפס זולתו.
כפתוב בתורתו: וידעת היום
והשבת אל לבבך,
כי יי הוא האלהים
בשמים ממעל
ועל הארץ מתחת אין עוד.

ועל כן נקוו לך יי אלהינו,
לראות מהרה בתפארת עזך,
להעביר גלולים מן הארץ,
והאלילים כרות יכרתון,
לתקן עולם במלכות שדי,
וכל בני בשר יקראו בשמך,
להפנות אליך כל רשעי ארץ.

ΑΛΕΪΝΟΥ:

Οφείλουμε να εξυμνήσουμε τον Κύριο των πάντων και να αποδώσουμε μεγαλείο στον δημιουργό του σύμπαντος, ο οποίος μας ξεχώρισε από όλους τους λαούς και τις οικογένειες της γης, προσφέροντας μόνο σε εμάς, από όλα τα έθνη, το μοναδικό Του κληροδότημα. Προσκυνούμε με ευγνωμοσύνη ενώπιον του Βασιλέα των Βασιλέων, τον Άγιο Ευλογητό.

Διότι Εσύ εκτείνεις τους ουραμούς και θεμελίωσες την γη. Ο θρόνος της δόξας Σου βρίσκεται στους ύψιστους ουραμούς και η παντοδύναμη παρουσία Σου στα ανώτατα ύψη. Είσαι ο μοναδικός Θεός μας, αληθώς, ο Βασιλιάς μας και δεν υπάρχει κανένας εκτός από Εσένα. Όπως αναγράφεται στην Τορά Σου: “Και γνώρισε σήμερα και θέσε στην καρδιά σου ότι ο Κύριος είναι ο Θεός επάνω στους ουραμούς και κάτω στην γη. Δεν υπάρχει ουδείς άλλος.

Και για αυτό σε Εσένα ελπίζουμε, Κύριε Θεέ μας, για να δούμε ταχέως το μεγαλείο της δύναμης Σου, για να εξαλειφθούν ψεύτικες θεότητες από προσώπου γης, για να αφανισθεί η ειδωλολατρία και για να τελειοποιηθεί ο κόσμος υπό την βασιλεία του Παντοδύναμου. Και ολόκληρη η ανθρωπότητα θα επικαλείται το Όνομα Σου για να στρέψουν προς Εσένα όλους τους φαύλους της γης.

Αλέινου λεΣσαμπέαχ λα’αντόν (χ)α’κόλ, λατέτ γκντουλά λε’γιοτ’σερ μπερεΣσίτ, Σε’λό ασάνου κε’γκογίε (χ)α’αρατσότ, βέ’λο σαμάνου κε’μιΣσπεχότ (χ)α’ανταμά. Σε’λό σαμ χελκένου κα’(χ)έμ βέ’γκοραλένου κε’χόλ (χ)αμονάμ. Βα’ανάχνου κορίμ ου’μιΣσταχαβίμ ου’μοντίμ, λιφνέι Μέλεχ Μαλχέι χ(α)’Μλαχίμ (χ)α’ΚαντόΣσ Μπαρούχ (Χ)ου.

Σσε’(Χ)ού νοτέ Σσαμάγim βέ’γιοσέντ άρετς, ου’μοΣσάβ γιεκαρό μπα’Σσαμάγim μιμαάλ, ου’Σσχινάτ ουζό μπε’γκαβ(χ)έι μρομίμ. (Χ)ου Ελο(χ)έινου είν οντ, εμέτ Μαλκένου έφες ζουλατό. Κα’κατούβ μπε’Τορατό: Βε’γαντάτα (χ)α’γίόμ βα’(χ)αΣσεβότα ελ λεβαβέχα, κι Αντονάι (Χ)ου (χ)α’Ελοχίμ μπα’Σσαμάγim μιμαάλ βε’αλ (χ)α’άρετς μιτάχατ είν οντ.

Βε’άλ κεν νεκαβέ λεχά Αντονάι Ελο(χ)έινου, λιρότ με(χ)ερά μπε’τιφέρετ ουζέχα, λε(χ)ααβίρ γκιλουλίμ μιν (χ)α’άρετς, βε’(χ)α’ελιλίμ καρότ γιεκαρετούν, λετακέν ολάμ μπε’μαλχούτ Σσαντάι, βε’χόλ μπνέι μπασάρ γικρεού μπι’Σσμέχα, λε(χ)αφνότ ελείχα κολ ριΣσέι άρετς.

All the inhabitants of the earth,
 will recognize and know
 that unto You every knee must bend
 and every tongue should swear loyalty.
 Before You, Adonai our God,
 may they bow down and prostrate
 themselves,
 and to the glory of Your Name
 give honor.
 May all take upon themselves
 the yoke of Your reign,
 that You may soon rule over us
 forever and ever.
 For sovereignty is Yours
 and to all eternity You will reign in glory,
 as it is written in Your Torah:
 Adonai will reign forever and ever.

And it is said: Adonai will become
 Sovereign over the entire earth.
 On that day Adonai will be One and
 His Name will be One.

יִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֶל,
 כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ,
 תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן.
 לִפְנֵיךָ יִי אֱלֹהֵינוּ יִכְרַעוּ וַיִּפְּלוּ,
 וּלְכָבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְּנוּ.
 וַיִּקְבְּלוּ כָלֵם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ,
 וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא,
 וּלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד.
 כְּכָתוּב בְּתוֹרָתְךָ:
 יִי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְנֵאמָר: וְהָיָה יִי
 לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יִי
 אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

Θα γνωρίσουν και θα κατανοήσουν,
 όλοι οι κάτοικοι της οικουμένης,
 ότι σε Εσένα θα υποκλιθεί κάθε γόνατο
 και θα ορκισθεί κάθε γλώσσα.
 Ενώπιόν Σου, Κύριε Θεέ μας,
 θα σκύψουν και θα προσκυνήσουν,
 και προς την δόξα του Ονόματός Σου
 θα αποδώσουν τιμές.
 Και πάντες θα δεχθούν τον ζυγό της
 βασιλείας Σου
 και συντόμως Εσύ θα βασιλεύσεις
 επ'αυτών αιωνίως.
 Διότι η βασιλεία σε Εσένα ανήκει και
 παντοτινά
 θα βασιλεύσεις με δόξα,
 όπως αναγράφεται στην Τορά Σου:
 “Ο Κύριος θα βασιλεύσει αιωνίως”.

Και ειπώθηκε: “Και θα είναι ο Κύριος
 Βασιλέας σε ολόκληρη την γη·
 την ημέρα αυτή ο Κύριος θα είναι Ένας
 και το Όνομα Αυτού Ένα.

Γιακίρου βε'γιεντού κολ γιοΣσβέι τέβελ,
 κι λεχά τιχρά κολ μπέρεχ,
 τιΣσαβά κολ λαΣσόν.
 Λεφανέχα Αντονάι Ελο(χ)έινου γιχρού
 βε'γιπόλου
 βε'λιχβόντ Σσιμχά γιέκαρ γιτένου.
 Βι'καμπλού χουλάμ ετ ολ μαλχουτέχα,
 βε'τιμλόχ αλε(χ)έμ με(χ)ερά λε'ολάμ
 βα'έντ.
 Κι (χ)α'Μαλχούτ Σσελχά (χ)ι
 ου'λεολμέι ατ τιμλόχ μπε'καβόντ.
 Κα'κατούβ μπε'Τορατέχα:
 Αντονάι γιμλόχ λε'ολάμ βα'έντ.

Βε'νεεμάρ: Βε'(χ)αγιά Αντονάι λε'μέλεχ
 αλ κολ (χ)α'άρετς· μπα'γίόμ (χ)α'(χ)ού
 γι(χ)ιγιέ Αντονάι Εχάντ ου'Σσμό Εχάντ.

MOURNER'S KADDISH

May God's great Name be exalted and hallowed,
In the world that God created according to His will.
May God's sovereignty be established,
in the days of our lifetime and in the lifetime
of the entire House of Israel,
speedily and imminently,
and let us say: Amen.

May God's great Name be blessed,
forever and ever.

May the Name of the Holy Blessed One,
be blessed, praised, glorified, exalted,
extolled, honored, adored and lauded
beyond all blessings, songs,
praises and consolation
that are uttered in this world.
And let all say: Amen.

May there be abundant peace from
heaven,
and life, for us and all Israel,
and let all say Amen.

May the One who makes peace on high,
make peace upon us and upon all Israel.
And let all say: Amen.

קדיש יתום

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא
בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא, כְּרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ,
בְּחַיֵּינוּ וּבְיוֹמֵינוּ
וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּעִגְלָא וּבְזִמְנוּ קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ,
לְעָלְמָא לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר
וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא,
וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל,
שְׁמָה דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
לְעֵלְא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא, וְשִׁירְתָּא,
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא,
דְּאִמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא
וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
וְאָמְרוּ אָמֵן.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ,

ΚΑΝΤΙΣΣ ΓΙΑΤΟΜ:

Ας μεγιστοποιηθεί και ας αγιασθεί το
μέγα Όνομα Του,
εις τον κόσμο τον οποίο Αυτός εποίησε
κατά την βούληση Του.
Ας εγκαθιδρυθεί η βασιλεία Του,
επί των ημερών της ζωής μας και τις
ημέρες ζωής
ολόκληρου του Οίκου του Ισραήλ,
συντόμως και ταχέως
και είπατε Αμήν.

Ας είναι το μέγα Όνομα Του ευλογημένο
πάντοτε
στους αιώνες των αιώνων.

Ας είναι το Όνομα του Αγίου Θεού
ευλογητό, αινετό, δοξασμένο,
εξυψωμένο, εκθειασμένο, υπέρλαμπρο,
τιμημένο, εγκωμιαστό και υμνημένο,
υπεράνω όλων ευλογιών, ασμάτων,
επαίνων και παρηγοριών,
οι οποίες δύναται να ειπωθούν στον
κόσμο,
και είπατε Αμήν.

Ας επικρατήσει πλήρης ειρήνη
εξ'ουρανού,
και ζωή για εμάς και για όλο το λαό του
Ισραήλ
και είπατε αμήν.

Ο δημιουργών ειρήνη στους ύψιστους
ουρανούς,
ας δημιουργήσει ειρήνη για εμάς,
και για όλο τον λαό του Ισραήλ
και είπατε: Αμήν.

Γιτγκαντάλ βε'γιτγκαντάΣσ Σσμε ραμπά.
Μπε'αλμά ντι βρα χιρουτέ,
βε'γιαμλίχ μαλχουτέ,
μπε'χαγιεχόν ουβ'γιομεχόν
ου'μπε'χαγιέϊ ντε'χόλ μπεΐτ Ισραέλ,
μπα'αγκαλά ου'βιζμάν καρίβ,
βε'ιμού Αμέν.

Γιε(χ)έ Σσμε ραμπά μεβοράχ
λε'ολάμ ου'λε'ολμέι ολμαγιά.

Γιτμπαράχ βε'γισταμπάχ βε'γιτπαάρ
βε'γιτρομάμ βε'γιτνασέ,
βε'γιτ(χ)αντάρ βε'γिताλέ βε'γιτ(χ)αλάλ
Σσμε ντε'κουντΣσά, Μπριχ (Χ)ου,
λε'ελά μιν κολ μπιρχατά βε'Σσιρατά
τουΣσμπεχατά βε'νεχεματά,
ντα'αμιράν μπε'άλμά, βε'ιμού Αμέν.

Γιε(χ)έ Σσλάμα ραμπά μιν Σσμάγια
βε'χαγίμ αλείνου βε'άλ κολ Ισραέλ.
Βε'ιμού Αμέν.

Οσέ Σσαλόμ μπι'μρομάβ,
(Χ)ου γιαασέ Σσαλόμ αλείνου
βε'άλ κολ Ισραέλ, βε'ιμού Αμέν.

YIGDAL

Magnified and praised be the Living God;
 God's existence is unbound by time.
 God is One and there is not unity like
 God's; Unfathomable and infinite is
 God's Oneness.

God has neither semblance of a body nor
 corporeality; God's holiness is beyond
 comparison. God preceded every being
 that was created; God is the First and
 nothing precedes God's precedence.

God is master of the world;
 to every creature God reveals greatness
 and sovereignty.
 God inspired with the flow of prophecy
 God's treasured and splendid people.

Never has been in Israel one like Moses,
 a prophet who perceived God's
 existence clearly.
 God gave our people a Torah of truth
 by means of this prophet, the most
 trusted servant.

God will never exchange or alter His
 teaching, for any other one, for all
 eternity. God watches us and knows our
 hidden-most thoughts. God perceives the
 outcome of every matter at its inception.

God bestows kindness, according to
 their deeds, to those who are kind.
 God brings evil on the wicked according
 to their wickedness.
 At the end of days, God will send
 everlasting redemption; all who live and
 exist will recognize God's salvation.

God implanted within us everlasting life.
 Blessed is God's praised Name for all
 eternity.

יגדל אלהים חי וישתבח
 נמצא ואין עת אל מציאותו.
 אחד ואין יחיד כִּיחודו
 נעלם וגם אין סוף לאחדותו.

אין לו דמות הגוף ואינו גוף,
 לא נערוך אליו קדשתו.
 קדמון לכל דבר אשר נברא,
 ראשון ואין ראשית לראשיתו.

הנו אדון עולם לכל נוצר
 יורה גדלתו ומלכותו.
 שפע נבואתו נתנו, אף
 אנשי סגלתו ותפארתו.

לא קם בישראל כמשה עוד,
 נביא ומביט את תמונתו.
 תורת אמת נתן לעמו אל,
 על יד נביאו נאמן ביתו.

לא יחליף האל ולא ימיר דתו,
 לעולמים, לזולתו.
 צופה ויודע סתרינו,
 מביט לסוף דבר בקדמתו.

גומל לאיש חסד כמפעלו,
 יתן לרשע רע כרשעתו.
 ישלח לקץ ימיו פדות עולם,
 כל חי ויש יכיר ישועתו.

חיי עולם נטע בתוכנו,
 ברוך עדי עד שם תהלתו.

ΓΙΓΚΝΤΑΛ:

Ας μεγεθυνθεί και ας εγκωμιασθεί ο ζων
Θεός. Υπάρχει και η ύπαρξη του δεν
περιορίζεται από τον χρόνο.
Είναι Ένας και δεν υπάρχει ενότητα σαν
την ενότητά Του, η οποία είναι
ασύλληπτη και άπειρη.

Δεν έχει μορφή ούτε υλική υπόσταση·
η αγιότητα Του είναι ασύγκριτη.
Προϋπήρξε των πάντων που
δημιουργήθηκαν· είναι πρώτος χωρίς
αφετηρία στην αρχή Του.

Είναι Κύριος του κόσμου·
σε κάθε δημιουργήμα διδάσκει
το μεγαλειο και την βασιλεία Του.
Το χάρισμα της Προφητείας Του δώρησε
στους ανθρώπους της εκλογής και δόξας
Του.

Δεν εμφανίσθηκε στον λαό του Ισραήλ
κανένας άλλος σαν τον Μωϋσή,
προφήτης δυνάμενος να αντιληφθεί
ξεκάθαρα τον Θεό. Ο Θεός έδωσε Τορά
αληθείας στον λαό του μέσω του
Προφήτη Του, πιστού του οίκου του.

Ο Θεός δεν θα αλλάξει ποτέ
ούτε θα μεταβάλλει την γνώμη Του.
Βλέπει και γνωρίζει τα μυστικά μας.
Προβλέπει το τέλος των πάντων εξ'
αρχής τους.

Ανταμείβει με καλοσύνη όσους είναι
αγαθοί στις πράξεις τους
και τιμωρεί τους φαύλους ανάλογα με
την κακία τους.
Στο τέλος των ημερών θα αποστείλει
αιώνια λύτρωση·
όλοι οι ζώντες θα αναγνωρίσουν την
σωτηρία Του.

Ο Θεός μας εμφύτευσε με αιώνια ζωή·
Ευλογητό ας είναι παντοτινά το ένδοξο
Όνομα Του.

Γιγκντάλ Ελο(χ)ίμ Χάι βε'γισσταμπάχ,
νιμτσά βε'έιν ετ λε'μετσιουτό.
Εχάντ βε'έιν γιαχίντ κε'γίχουντό
νεελάμ βε'γκάμ έιν σοφ λε'αχντουτό.

Έιν λο ντεμούτ (χ)α'γκούφ βε'εϊνό γκουφ,
λο νααρόχ ελάβ κεντουΣσατό.
Καντμόν λε'χόλ νταβάρ αΣσέρ νιβρά,
ριΣσόν βε'έιν ρεΣσίτ λε'ριΣσατό.

(Χ)ινό Αντόν ολάμ λε'χόλ νοτσάρ
γιορέ γκεντουλατό ου'μαλχουτό.
Σσεφά νεβουατό νετάνο Ελ
ανΣσεί σεγκουλατό βε'τιφαρτό.

Λο καμ μπε'Ισραέλ κε ΜόΣσε οντ,
ναβί ου'μαμπίτ ετ τεμουνατό.
Τοράτ εμέτ νατάν λε'αμό Ελ,
αλ γιαντ νεβιό νεεμάν μπειτό.

Λο γιαχαλίφ (χ)α'Έλ βε'λο γιαμίρ ντατό,
λε'ολαμίμ, λε'ζουλατό.
Τσοφέ βε'γιοντέα σεταρένου,
μαμπίτ λε'σόφ νταβάρ μπε'καντματο.

Γκομέλ λε'ίΣσ χέσεντ κε'μιφαλό,
γιτέν λε'ραΣσά ρα κε'ριΣσατό.
ΓιΣσλάχ λε'κέτς γιαμίν φντουτ ολάμ,
κολ χάι βε'γιέΣσ γιακίρ γιεΣσουατό.

Χαγίε ολάμ νατά μπε'τοχένου,
μπαρούχ αντέι αντ Σσεμ τε(χ)ιλατό.

FRIDAY NIGHT KIDDUSH

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe,
who creates the fruit of the vine.

Blessed are You, Adonai our God,
Sovereign of the universe
who sanctified us with mitzvot
and found favor in us.
With love and favor, You gave us
the holy Shabbat as a heritage;
a remembrance of the work of Creation.
Shabbat is the first among our holy
festivals
a commemoration of the Exodus from
Egypt.
For You chose us and sanctified us
from all the peoples,
and Your holy Shabbat, with love and
favor,
You gave us as an inheritance.

Blessed are You, Adonai,
who sanctifies the Shabbat.

קידוש ליל שבת

בָּרוּךְ אַתָּה, יי
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

בָּרוּךְ אַתָּה, יי
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתַי וּרְצָה בָּנוּ,
וְשַׁבַּת קִדְּשׁ
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ,
זָכְרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.
תַּחֲלֵה שַׁבַּת
לְמִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
זָכֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם.
כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ
מִכָּל הָעַמִּים.
וְאֵת שַׁבַּת קִדְּשָׁךְ
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחַלְתָּנוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

ΚΙΝΤΟΥΣσ για ΕΡΕΒ ΣσΑΜΠΑΤ:

Ευλογητός Συ, Κύριε Θεέ μας,
 βασιλέα του σύμπαντος,
 δημιουργέ του καρπού
 της αμπέλου.

Ευλογητός Συ, Κύριε Θεέ μας,
 βασιλέα του σύμπαντος,
 ο οποίος μας καθαγίασες με τις
 εντολές Σου και ικανοποιήθηκες με εμάς.
 Το Άγιο Σσαμπάτ Σου με αγάπη και
 ευμένεια
 μας έδωσες ως κληρονομιά,
 εις ανάμνηση του έργου της δημιουργίας.
 Το Σσαμπάτ είναι το πρώτο από τις άγιες
 εορτές, ανάμνηση της Εξόδου απο την
 Αίγυπτο.
 Διότι εμάς επέλεξες και καθαγίασες απο
 όλους
 τους λαούς και το Άγιο Σσαμπάτ Σου
 με αγάπη και ευμένεια μας
 κληροδότησες.

Ευλογητός Συ, Κύριε, ο αγιάζων το
 Σσαμπάτ.

Μπαρούχ ατά Αντονάι
 Ελο(χ)έινου Μέλεχ (χ)α'ολάμ,
 μπορέ πρι (χ)α'γκάφεν.

Μπαρούχ ατά Αντονάι
 Ελο(χ)έινου Μέλεχ (χ)α'ολάμ
 αΣσέρ κιντεΣσάνου μπε'μιτσοβοτάβ
 βε'ρατσά βάνου,
 βε'Σσαμπάτ ΚαντΣσό
 μπε'α(χ)αβά ου'βε'ρατσόν (χ)ινχιλάνου,
 ζικαρόν λε'μαασέ βερεΣσίτ.
 Τεχιλά Σσαμπάτ
 λε'μικραεί ΚόντεΣσ,
 ζέχερ λι'τσιάτ μιτσαράγim.
 Κι βάνου βαχάρτα βε'οτάνου κινταΣσά
 μί'κολ (χ)α'αμίμ.
 Βε'έτ Σσαμπάτ ΚαντΣσεχά
 μπε'α(χ)αβά ου'βε'ρατσόν (χ)ινχαλτάνου.

Μπαρούχ Ατά Αντονάι μεκαντέΣσ
 (χ)α'Σσαμπάτ.

MEKOR CHAYIM and ROMANIOTE SOURCES

This Friday night liturgy, of course, is not a mere duplication of the Romaniote rite. If that were the case it would suffice to disseminate digitized copies of the sources or perhaps reproduce the same Hebrew text accompanied by the Greek translation in a more modern format. The clear aim is to construct a liberal Jewish service that would be based on the two six-hundred-year old textual witnesses of the Greek Jewish *nusach* that are still available. One of the main challenges was how to remain as faithful as possible to the originals without compromising the liberal character of the liturgy. Therefore, textual changes have been made only if the original sources were deemed inconsistent with the Reform spirit. Comparing our work with the sources used for this project (which are reproduced in the two appendices), some differences will stand out as obvious while others are more subtle and not immediately noticeable. What follows is a brief analysis of the main differences and the reasons behind them. This aims to offer an insight into, and a better understanding of, the Hebrew passages, wording and order that were selected in the formulation of this particular project.

The very first elements of this new service are opening songs that are absent from both manuscripts. It was felt that, in the spirit of the Reform tradition throughout most congregations, Friday night services should commence with singing that will help create the right mood for prayer, a sort of warm-up before Kabbalat Shabbat. The readers have a choice between three short and familiar *zmirot* instead of jumping

directly into welcoming the Sabbath or reading the rabbinic legal text of “*bameh madlikin*”¹ as in the older Romaniote² and the Venetian texts³ respectively.

Kabbalat Shabbat, which follows the candle-lighting blessing, is introduced with a variation of the verse from I Kings 8:56 that is found in the Romaniote rite as well as in most prayerbooks from the Balkan area. An interesting detail that can be observed here is that while in the Venetian source God’s name is mentioned,⁴ in the Machzor Romania it is absent.⁵

For most Jews, including those of Greece of course, this part of the liturgy is synonymous with Lecha Dodi, the 16th-century poem by Rabbi Shlomo Alkabetz who, coincidentally, was born in Thessaloniki. The issue faced here was that both Romaniote textual witnesses were written before this Kabbalistic acrostic song was even composed. As is well known, the theme of Lecha Dodi uses the rabbinic metaphor of a beloved and his bride as a reference to the love between God, the Jewish people and the Sabbath⁶ (although the Lurianic Kabbalistic intent is that the beloved and his bride are both aspects of the Deity - the male being the *sefirah* of תפארת and the female שכינה/מלכות). Rabbi Reuven Hammer holds that the poem depicts the Jewish people asking God to deliver on the divine promise of Messianic redemption.⁷ Aside from the

¹ Mishnah, Tractate Shabbat, Perek 2.

² Minhag Romania, p. 93b.

³ ב. כב. פ, מחזור רפ”ג.

⁴ א. כג. פ, מחזור רפ”ג.

⁵ Minhag Romania, p. 93b.

⁶ Lawrence Hoffman (ed.), *My People’s Prayerbook Vol. 8: Kabbalat Shabbat*, (Nashville: Jewish Lights, 2004), pp. 115-117.

⁷ Reuven Hammer, *Or Hadash: A commentary on Siddur Sim Shalom for Weekdays*, (New York: Rabbinical Assembly, 2008), p.21.

deeper meaning, this *piyut* remains among the favorite and most widely disseminated songs recited at Jewish services and therefore, the decision to include it was a given, especially since the vast majority of those attending Friday night services (regardless of whether or not they subscribe to such esoteric/ mystical opinions) would find a liturgy lacking if this popular account of reuniting the Bride with her Beloved was absent. Since this a progressive prayer ritual, the stanzas included here are the ones most frequently used in a Reform setting, namely one, two, five and nine.

To complete this rubric of the service in *Mekor Chayim*, *Lecha Dodi*, is followed by Psalms 92:1-7, 13-16 and 93; verse 5 from Psalm 68; the first five verses of Psalm 100 along with the last one of Psalm 106; Psalm 150; and finally the tenth verse of Psalm 20.

On the one hand, a quick comparison with *Mishkan T'filah* will reveal that, besides the aforementioned Kabbalistic welcoming of the Shabbat and Psalms 92 and 93, there are some very evident differences, since the latest CCAR prayerbook contains (in their entirety or excerpts) Psalms 95, 96, 97, 98, 99, 29 in addition to *Shalom Aleichem*.⁸ The reason that the Kaballah-influenced *Shalom Aleichem* was not included in this liturgy is two-fold: It was composed in the 17th century and therefore it did not exist at the time the textual witnesses were written, and also Kabbalat Shabbat has not been, traditionally, the right place for its recitation at services. The reason for this is that its subject refers to the talmudic statement attributed to Rav Chisda⁹ according to which two angels accompany every Jew back to their home from the synagogue after the end of Friday night services (after one has prayed *va'yechulu*).

⁸ Mishkan T'filah, pp. 130-142.

⁹ Talmud Bavli, Shabbat 119b.

On the other hand, an examination of the original Romaniote liturgies will reveal many more similarities. As mentioned previously, in both documents, the *Shabbat* evening service is preceded by the verse I Kings 8:56. This is followed by the entire *Mizmor Shir l'Yom ha'Shabbat* (Psalm 92) and Psalm 93.¹⁰ These are succeeded by the verse Psalms 68:5, the entire hundredth Psalm and then 106:1-5. Both sources then proceed with Psalm 106: 44-48, then with 150 and conclude with Ps. 20:10 (in the 15th century siddur, Ps. 78:38 is interjected between the last two).¹¹

Basically, Mekor Chayim provides the Romaniote preface to Shabbat with the addition of *Lecha Dodi* and a few adjustments due to reasons related to content. The first one of them regards Ps. 92:8-12, which is omitted due to its calls for the defeat and death of those perceived as enemies. Such ideas are deemed incompatible both with the spirit of the day and with Reform sensitivities. With respect to Ps. 106, verses 44-47 were replaced by verse 1-5 and the blessing of verse 48 was retained. Again, the reason for the removal of the above-mentioned verses is their potentially controversial theme, namely, the subject of the ingathering of the exiles from their captivity among the nations. In their stead, the first five verses of the same Psalm were chosen, which proclaim God's praises and call for divine favor to be bestowed upon Israel.

In the next component of the service, the *Shema* and its blessings, the text is in accordance with the Greek sources and the differences from current Reform preferences are minimal.

¹⁰ Minhag Romania pp. 93b-94a and p. מחזור רפ"ג a/כג.

¹¹ Minhag Romania pp. 94b-95a and pp. מחזור רפ"ג a/כג-ב/גכ.

In *Ma'ariv aravim*, we encounter the textual variation ... וְשִׁמּוֹ אֵל חַי וְקַיִם... which simply repeats the word שִׁמּוֹ. In *Ahavat olam*, the variations that can be seen are: וְאַהֲבַתְךָ וְחֶסֶדְךָ as well as תֵּן בְּלִבֵּנוּ וְנִשְׁיַח בְּחֻקֵּי רְצוֹנֵךְ, וְנִשְׁמַח וְנַעֲלוֹז בְּדִבְרֵי תִלְמוֹד תּוֹרַתְךָ אֵל תִּסֵּר מִמֶּנּוּ עַד נֹצַח נִצְחִים. These slight differences do not alter the meaning significantly but were preferred for inclusion in our liturgy since they appear in the original texts.¹²

In what comes after the Shema verse, we follow the familiar Reform text instead of the traditional text. Namely, what has been left out is the the entire וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמָעוּ and the first part of וַיֹּאמֶר יי אֵל מֹשֶׁה. The reason for the former is due to its inconsistency with liberal Jewish thought and for the latter, the fact that *parashat-tzitzit* for Reform Jews seems to be less relevant especially during the evening services (echoing a Mishnaic argument).

In *Mekor Chayim*, the syntax and the order of certain words appear slightly different in comparison with the original sources. The most significant difference is the omission of the expressions וְהַמְשַׁלֵּם גָּמוֹל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשָׁנוּ, and וְנִקְמָה בַּפְּרָעָה, the reference to הַמַּדְרִיכָנוּ עַל־בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיֵּרָם קִרְנָנוּ עַל כָּל־שִׁנְאֵינוּ along with אֶת־רוֹדְפֵיהֶם הַמָּכָה בְּעִבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם which ends up with וְאֶת־שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתִהוֹמוֹת טֶבַע.¹³ What all of the above have in common is the offering of praise to God for smiting other human beings, even if they happen to be our enemies.

¹² Minhag Romania, pp. 95b-96a and מחזור רפ"ג, p. כג/b.

¹³ Minhag Romania, pp. 97b-98a and מחזור רפ"ג, p. כד/a.

Once again, this is not considered appropriate to the joyous services of Friday night and also not compatible with the ethical qualities promoted by our movement.

In *מי כמוך*, Miriam is included along with Moses in accordance with our efforts to be gender-inclusive. Here, the Venetian source offers a different text, instead of the familiar *מלכותך ראו בְּנִיךְ*, that reads:

מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנָקִים שִׁירָה שְׁמַעְתָּ וְעַל שְׁפַת הַיָּם יַחַד כּוֹלֵם הוֹדוּ וְהַמְלִיכוּ עָנּוּ וְאַמְרוּ, יְיָ יִמְלֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד!¹⁴

This marks the first time that this textual variation (which according to some scholars is in agreement with some Eretz-Israeli texts) has been encountered and it is being offered in *Mekor Chayim* as an alternative version for those who would like to revive its use.

A rare instance in which our contemporary prayer is longer than that of the manuscripts can be seen at *הַשְׁכִּיבֵנוּ*. Both Greek texts offer a significantly shorter version of the blessing and proceed to the chatimah right after *סִכַּת שְׁלוֹמֶךָ*.¹⁵

The Biblical text Ex. 31:16-17, the customary *וְשִׁמְרוּ*, is of course identical in all sources and is the text that leads us to the Amidah (in the Greek rite the *chatzi Kaddish* is recited between the two as in most traditional prayerbooks).

In the first blessing of the Amidah, the term *אֲמוֹתֵינוּ* and the names of our foremothers, Sarah, Leah, Rivkah and Leah, accompany those of our forefathers, again making the

¹⁴ *מחזור רפ"ג*, p. כד/a.

¹⁵ *Minhag Romania*, pp. 98a-b and *מחזור רפ"ג*, p. כד/a.

service more gender-inclusive. The reference to גואל, a personal Messianic redeemer, has been replaced by גאולה, redemption, in conformity with the Reform belief in the advent of a messianic era instead of a Messiah. The Romaniote textual variation of מלך מלך עוזר¹⁶ was retained instead of the more familiar מלך עוזר and in the chatimah the expression וְעִזְרַת שְׁרָה completes the blessing.

In the second blessing, readers are offered the choice between מַחֲיָה הַכֹּל and the traditional מַחֲיָה מֵתִים. The expression מְשַׁעֵן לְאַבְיוֹנִים was added after ומתיר אַסוּרִים and מי כִּמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת was inserted instead of מי כִּמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת since they were found in the original documents¹⁷ (the older manuscript uses the term בעל instead of אֲדוֹן¹⁸).

In the קדושה the Venetian document uses לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּךְ,¹⁹ in accordance with the Eretz-Israeli texts, instead of אַתָּה קָדוֹשׁ which is used in most other evening liturgies (including the 15th-century Romaniote one) and that is what was chosen for our liturgy as well.

The *Kedushat ha yom* includes the paragraph that is interestingly absent from the Venetian text as well as from most Reform services. However, since it was found in the older source²⁰ it was viewed as an appropriate addition. In the next component of this blessing, וְשִׁמְחָה אֶת נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ appears

¹⁶ כד. פ, מחזור רפ"ג.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Minhag Romania, p. 99a.

¹⁹ כד. פ, מחזור רפ"ג.

²⁰ Minhag Romania, p. 99b.

instead of *וְטַהַר אֶת לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ* and the words *וּבְלִבְּךָ שָׁלֵם* come after *בִּישׁוּעַתְךָ* in agreement with both Romaniote siddurim.²¹ Also, the expression right before the chatimah is *וַיְנוּחוּ בָּהּ כָּל יִשְׂרָאֵל, עִם אוֹהֲבֵי וּמִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ* based on the wording of the 15th-century prayerbook.

In *רצה*, the *avodah* blessing, all references to the Temple and the sacrificial ritual have been removed since they are antithetical to the Reform views on the issue of the sacrificial Temple cult. The word *וְעִבְדֹתֶם*, denoting the services being offered instead of any sacrificial offerings, follows *וּתְפִלָּתֶם*. Furthermore, in the next sentence the text follows the Venetian version and reads *וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבֹדֹת עִמָּךְ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל*²² instead of *עֲבֹדֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ*.

In *מודים*, the thanksgiving blessing, the words *יוֹצְרֵינוּ יוֹצֵר בְּרָאשִׁית* were included in the older text,²³ and in *Mekor Chayim* are located before *צור חַיֵּינוּ*. Similarly, that text, as well as ours, also includes the wording *וְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ* after *וְעַל נֶסֶיךָ*, the word *וְיִשְׁתַּבַּח* after *וְיִתְרוֹמֵם* and *וְיִהְלֵלוּ* after *וּבְרָכּוֹ וְיִדּוּ* and *וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ* and *וְיִתְרוֹמֵם*.²⁴ The Venetian copy also includes the statement *לֹא הִכְלַמְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְלֹא עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ*²⁵ and the older source this variant (in supplication form): *אֱלֹהֵינוּ אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ. אֵל*

²¹ Minhag Romania, p. 100a and מחזור רפ"ג, p. כד/b.

²² מחזור רפ"ג, p. כד/b.

²³ Minhag Romania, p. 100b.

²⁴ Ibid.

²⁵ מחזור רפ"ג, p. כד/b.

תַּכְּלִימָנוּ וְאֵל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם וָעֶד.²⁶ Both of them were left out from the service because they were viewed as contradictory to the spirit of the Sabbath.

The last blessing of the Amidah was left as שִׁים שְׁלוֹם and not רַב שְׁלוֹם, as in most liberal liturgies that follow the Ashkenazic rite. When comparing it with the Reform version to which we are accustomed,²⁷ again there are some minor differences. Instead of חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד, רִיחַ וְרַחֲמִים²⁸, the Romaniote texts have חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים. Also the word יָחַד appears in both sources after בְּרַכְּנוּ יוֹצְרֵנוּ, כּוֹלְנוּ. Moreover, both of the Greek prayerbooks contain the words חֵן and יְשׁוּעָה in the list of all that God has given us through בָּאוֹר פְּנִיךָ.²⁹ Finally, instead of בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמֶךָ, on the one hand the older manuscript is as follows: יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל רֶגַע וּבְכָל זְמַן וּבְכָל שָׁעָה, whereas the Venetian document simply reads בְּשִׁלּוּמֶךָ.³⁰

Subsequent to the last *brachah*, in *Mekor Chayim* one will find the meditative texts יהיו עֲשֵׂה שְׁלוֹם and לְרַצוֹן, אֱלֹהֵי נַצּוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעָה which complete the *Amidah*, for Shabbat, even though they are absent from the Romaniote texts.

Upon the conclusion of the Amidah both Romaniote prayerbooks proceed directly to וַיִּכְלּוּ and then to בְּרַכָּה מֵעֵין שֶׁבַע³² which even though not found in most Reform *Erev Shabbat* services have both been included, as optional readings after having been

²⁶ Minhag Romania, p. 100b.

²⁷ e.g. Mishkan T'filah, p. 258.

²⁸ Minhag Romania, p. 101a and מחזור רפ"ג, p. כד/b.

²⁹ Ibid.

³⁰ Minhag Romania, p. 101a.

³¹ מחזור רפ"ג, p. כד/b.

³² Minhag Romania, p. 101a- 102a and מחזור רפ"ג, p. כה/a.

slightly modified, since up to our day Greek Jews are accustomed to recite both.³³ The modifications to the text refer to the addition of the gender-inclusive אִמָּהוּת alongside the אָבוֹת and the optional מִחֲיָה הַכֹּל instead of מִחֲיָה מֵתִים. Interestingly, toward the conclusion of the זִכְרֵנוּ לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית שִׁבְעָה the older manuscript reads לְצִיָּאת מִצְרַיִם³⁴ as opposed to the more familiar version that mentions only the remembrance of the work of Creation, which is also found in the Venetian text.³⁵

Since many smaller communities, including that of Athens, more often than not do not have the luxury of having a minyan for Shabbat morning services, unfortunately, their congregants do not experience the *Seder Kriat ha'Torah*. *Mekor Chayim* includes the applicable texts for those who decide to do so, on Friday night. It is expected that the introduction of such a custom might initially feel unfamiliar to Greek Jews. However, if they choose to adopt the practice of reading the Torah on Friday evening, based on the flexibility that Reform Judaism affords us, it is hoped that such a practice will enable them to participate in one of the most important aspects of our liturgy. In the rubric of *Seder Kriat ha'Torah*, there are some noticeable differences compared to both what the North American Reform public and the Greek community might be used to, in regard to the order of the liturgy and part of the text itself.

Upon the opening of the Ark, and unlike the 15th century manuscript, the congregants are to recite כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה in accordance with what many communities do,

³³ Shaarei Tefilah, pp. 324-326.

³⁴ Minhag Romania, p. 101b.

³⁵ א.כ.ה, p. מחזור רפ"ג.

גְּדִלּוֹ לַיִּי אֲתִי which is not found in either of the Romaniote documents.

are followed by an entire page of supplications and praises.⁴¹

of such a text in the original sources.

³⁶ Shaarei Tefilah, p. 438.

³⁷ Minhag Romania, p. 69b.

³⁸ Deuteronomy 6:4.

39 Ibid.

⁴⁰ b. / לב. p. מחזור רפ"ג.

⁴¹ a/לג - b/לב, p. מחזור רפ"ג

⁴² Mishkan T'filah, pp. 366-367.

The most striking difference from North American Ashkenazi-influenced services (including the Reform ones) is that in the Romaniote rite, as in most Sephardic communities including Greece, it is at this point that *hagbahah* takes place, instead of at the conclusion of the Torah reading. The verses chosen to be recited during and right after the public raising of the scroll come from the Venetian liturgy: וְזֹאת הַתּוֹרָה, יְיָ חֲפֹץ לְמַעַן צִדְקוֹ and עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן, צִדְקָתְךָ צִדֵּק לְעוֹלָם (the only verse that has been left out from that service is: הָאֵל תָּמִים דְּרָכּוֹ from Psalm 18).⁴³ The 15th-century text for *hagbahah*, on the other hand, reads וְזֹאת הַתּוֹרָה, a verse from Psalm 18:31 and אֲרֹךְ יָמִים בְּיָמֶינָהּ (עַץ חַיִּים and דְּרָכֶיךָ דֹּרְכֵי נֶעֱם) Proverbs 3:17-18 followed by Pr. 3:16 (וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם) and Deut. 4:4 (בְּשִׂמְאוּלָהּ עָשָׂר וְכַבֹּד).⁴⁴

The blessings for the *aliyot* are identical in the Greek sources with the text that is familiar to most Jews nowadays. In *Mekor Chayim*, they are succeeded by two versions of מִי שֶׁבִּרְךָ, to be recited while the Torah scroll is still in the midst of the congregation. This prayer for healing is not to be found in either of the original documents. Moreover, just in case a community that decides to read the Torah on Friday night also desires to include the corresponding *Haftarah*, the appropriate blessings have been included as well.

For the return of the Torah to the Ark, both Romaniote rites have a long and elaborate ritual that includes the reading of many passages (e.g. the 15th-century text includes a number of יְהִי רָצוֹן verses that are followed by Psalm 148:13-14 and כִּי לִקְחָ טוֹב).⁴⁵ In

⁴³ a. /לג, p. מחזור רפ"ג.

⁴⁴ Minhag Romania, pp. 69b and 70a.

⁴⁵ Ibid. pp. 70b-71a.

our text, on the other hand, the return of the Torah is accompanied by four more familiar verses: עץ חיים היא למחזיקים בה (Proverbs 3:18), כי לקח טוב (Proverbs 4:2), דרכיה דרכי נעים (Proverbs 3:17) and השיבנו יי אליך (Lamentations 5:21).

The Venetian prayerbook contains instructions according to which Ein Keloheinu is the first text recited for the conclusion of the liturgy (after *Kaddish Titkabal*).⁴⁶ The older text also contains this hymn after the mishnaic text במה מדליקין (which interestingly appears at this section of the liturgy as in some other earlier medieval rites).⁴⁷ It is believed that, initially, the purpose that the Ein Keloheinu text served was to ensure that Jews would still recite the mandated one hundred blessings a day (even though it does not include ושלום ומלכות), even on the days on which the Amidah was truncated.⁴⁸ In our liturgy, Ein Keloheinu serves as the introductory song of our concluding part. Nowadays, the centerpiece of the concluding prayers, of course, is *Aleinu*. The version included in the Mekor Chayim liturgy is the one contained in Mishkan T'filah.⁴⁹ In the two Romaniote sources, *Aleinu* is not part of the Friday night services even though it is included after *shacharit*⁵⁰ (which is a borrowed custom from Ashkenaz, adopted in various ways elsewhere).

⁴⁶ a/כח, p. מחזור רפ"ג.

⁴⁷ Minhag Romania, pp. 102a-104a.

⁴⁸ Bernhard Jacobson, *The Sabbath Service* (translation 1981), (Tel Aviv: Sinai Publishing, 1968), p. 319.

⁴⁹ *Mishkan T'filah: A Reform Siddur*, (New York: Central Conference of American Rabbis, 2007), pp. 586-591.

⁵⁰ Minhag Romania, p. 78a-b and מחזור רפ"ג, p. יט/a.

In the Venetian copy, only a partial version of the Aleinu is contained with the signs of censorship being visible, as there is a blank line in the part where congregants would add ...⁵¹ (שהם מישתחיים להבל וריק...). With regard to the Aleinu hymn in this prayerbook, aside from some minor differences (e.g. הארצות instead of שלא עשנו כגויי הארץ and הארצות vs. ולא שמנו כמשפחות הארצות), the most striking characteristic is that it concludes at the line ועל הארץ מתחת אין עוד. In the 15th-century manuscript, the text has not been censored and therefore contains that controversial line that was erased from many other siddurim of the time due to the fear of Christian censors and authorities. It concludes at the same point as does the Venetian text but it also provides us with some interesting textual variation when compared with its counterpart. While the former text reads ואנו משתחיים למלך... this text reads ואנו כורעים ומשתחיים ומתפללים ומתחננים למלך... Also, instead of מושב יקרו, the wording here is מושב כבודו and instead of אין עוד it mentions ⁵²אין אחר.

Aleinu is followed by the Mourner's Kaddish. The last text before the Kiddush is *Yigdal*, in agreement with an instruction about the custom to recite it, which is found in the Venetian siddur.⁵³ The differences found between the original version and the one included in our services are mainly due to the theological implications of a few verses toward the end of the song that deal with the subject of a personal Messiah and the resurrection of the dead. Specifically, ישלח לקץ ימים משיחנו לפדות מחכה קץ ישועתו

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

⁵³ a/כה. p, מחזור רפ"ג

has been turned to *יִשְׁלַח לְקַץ יָמֵינוּ פְּדוּת עוֹלָם כָּל חַי וְיֵשׁ יִכְיֶר יִשׁוּעָתוֹ*⁵⁴ in accordance with the Reform belief in the advent not of the Messiah but rather of the messianic era that will enable every living being to recognize the divine salvation. Moreover, the explicit reference to a future resurrection, *מֵתִים יַחִיָּה אֵל בְּרוּב חֲסִדוֹ*, has been revised and replaced by a different wording regarding the eternal life which has been implanted within each and every one of us expressed by *חַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ*, which is derived from the blessing after *קריאת התורה*.

⁵⁴ Mishkan T'filah, p. 628.

APPENDIX A

EREV SHABBAT LITURGY FROM THE VENETIAN SIDDUR

DD

[illegible][illegible]

ערכות

ה' תענית עשרה חס מוט במחנה אף אומרים וירוי :
 מליך מר מל סבת ומבקר ברוך אלה אלהינו מלך העולם אמר קדמנו
 במצותיו וכו' להחליץ מר מל סבת ומתחיל ואומר :

[illegible][illegible][illegible]

עם אומרים אחר זה דלא כד נהס וכו' ויש מאומים זה המעשה ואינו מתחיל תמול לעולם מאין מביאין
תורת מנחה כשבת כל היום מתחיל כ"י

[illegible]

עור יגובו בשבית
צוה פופר יפרח
ומבט עני בשור בקמס עי טרעם משמנה און !
כאז בכו ושמו !
שחורם בכות ויחזו בהצרות אלהינו וירחו !
לעזוב רחוק ויחזקו יחד ויחזקו יחד ויחזקו יחד

[illegible]

דען | בכבוד | כי שפוטתו וזכותו בפעולתו במשפט יעיד אצלו | מן ערוך קטעושת וזכות מאד
לענין בכבוד וחסד ואמונתו ביה וזכותו עשור ועד עקר | וחסדו עמו | וזכותו עמו |

מִיָּדָם עֲשׂוּהוּ שְׂלֹמֹה עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ וְאֶמְרָא אֲמֵן !
בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְעוֹדָה לְעַמּוֹ וְשָׁרְאָה לְיָמֵינוּ
 שֶׁר לְיוֹם הַשְּׁמִינִי חֹזֶר לְהַדְרִיחַ לִפְנֵינוּ מִלְּפָנֵינוּ
 וְאֶחָד כֵּךְ מִתְחַלְחֵל

עושה שלום במרמיו ואמרו

במחצית ויזמכות ובהו יכל בית ישראל בעצמא ובזמן קרוב ואמרו אה :

וְיִצְחָק שָׁמַע וַיִּרְאֵהוּ וַיִּשָּׁקוּ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב אֵיךְ הָיָה לָּךְ כִּי הָיִיתָ חָזָק מֵעֵי
לָבָד וְעַתָּה הָיִיתָ חָזָק מִיָּדָי וְעַתָּה הָיִיתָ חָזָק מִיָּדָי וְעַתָּה הָיִיתָ חָזָק מִיָּדָי

[illegible][illegible]

מבט מן השמים

5

71

APPENDIX B

EREV SHABBAT LITURGY FROM THE 15th CENTURY MANUSCRIPT

סדר ערבית דשבת

הפ' חזק

תפלת סמנחה סמוך לביה המזרחית מרחוק

החזן בקול דל סבה

ברוך ששפן מנחה לעמו ישראל ביום יו

שבת קדש

מזמור

שיר ליום השבת טוב

להודות ליה ולזמר לשם

לשםך עליון להגיד בפקד חסדך ואמונתך

בלילות על עשור ועלי נבל עלי הנהיך

בכנור כי שמוחצנו יו בפעלך במעשך

היך אדגל מת דמך מעשך יו מאד

עמך מחשבותיך איש בער לא ידע

וקסיל לא יבין את זאת בפרח רשעים

כמו עשב ויניצו כל פועלי און להשמידם

94

עדי עד ואמה מרום לעולם יו כי חנן

אביך יו כי הנה אביך יאמר תפלה

כל פועלי און ותקם בר אס קדש מלך יו

בשמן רענן ותבט עיני בטוהי במקום עלי

מרעים תשמענה אזני צדיק פתח יפוח

בארץ בלבנון ישנא טהלים בבית יו במ

בחדרות אלהיג פריחו עוד ינבא בשמי

דשמים ורעננים יהיו לחניד כי ישל יו צ

צדי וכל עולמה בו

יו מלך

גאות לבט לבט יו עוז

הבאד את הפכו תבד

בלתמוט נכון בסאך מאז מעולם איתו

נשא נחרות יו נשא נחרות קולם ישנא

נחרות דכיס מקולות מים רבים איריכם

משפך ים אדיר בפרוס יו עדותיך נא

נאמנו מאד לקיך נאוו קדש יו לא ידך

וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן הִלְלוּ
 הִלְלוּ אֱלֹהֵי בְרִית שְׁוֹרָה
 הִלְלוּ בְּכֹחַ הַכּוֹכָבִים
 הִלְלוּ בְּמִנְסַם וְעֻגָּב
 הִלְלוּ יְהוָה הִלְלוּ יְהוָה
 הִלְלוּ יְהוָה הִלְלוּ יְהוָה
 הִלְלוּ יְהוָה הִלְלוּ יְהוָה

[illegible]

שמו כי טוב יל' לעולם חסדו ועד דור ודור
 במועד חצותו בתקלי' חידד לו ברכו
 ול' אצטו עמו וצאן מרעיטו פוא שעריו
 ברנה ידע כי יל' הוא אללים הוא עשאו
 כל הארץ יבדו את יל' בשמחה פוא לפני
 שמו ועליו לפני' מזמור לתוד' ה' ריע ליל
 סוף ימים" **סדר**
 לאהלים זמור שמו
 להקב בערבות בין
 אמרת

אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם
 קִדְּשָׁךְ לְהַשְׁבִּיחַ בְּתוֹכֵךְ בְּרוּךְ אַתָּה
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיּוֹם לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ
 לְפָנֶיךָ כֹּל שׁוֹבְיֵיהֶם הוֹשִׁיעֵנו יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְנִתְּנָם מִן הַסֵּדֶר וְיִזְבֶּן אוֹתָם לְחֻמִּים
 בְּעַד לְהַם בְּשִׁמְעוּ אוֹר

חקים ומשפטים אותנו לפיך על כן יג' י
אלהינו בשכבנו וקומונו הן בלתי י
ונשיח בחקך ועמך ונשמח ונעלה בדברי
תלמוד תורתך ומצותך לעולם ועד מהם
חינו ואורך ימינו ביום נהיה יומם ולילה
ואהבתך וחסדך אל תסור ממנו לעלמים

בא אהב את עמו ישר אל
ישראל יג' אלהינו יג' אחד
ויומדים כלם

ברך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

ואהבת

את יג' אלהיך בכל
לבבך ובכל נפשך ובכל
מאדך וחי הדברים האלה אשר אצרך
מנוח היום על לבך ושננתם לבניך וד
והתתתם בשבת בביתך ותלכתך בדרך
ושבתך וקדמתך וקשיתם לאות עת

ברכו

את יג' המבורך "שוכן אוה"י
ברך יג' המבורך לעולם
ועד וקם הוא עתה כן

ברך

אתה יג' אלהינו מלך העולם
אשר בלברך מערב ערב
בחכמה פורת שערם ופתחת

משנה עתים מחליף את הזמנים מחד
את המוכבים פמטמר והלחם ברקיע מצונו
בורא יומם ולילה גלגל אור מפני השק
והשר מפני אור המעבד את יום ומביא ל
לילה המבדיל בין יום ובין לילה יג' אבות
שמו יד וקיים פמיד הוא ימלוך עלינו
לעולם ועד ברך אתה יג' המעריך עד
ערבים

אהבת

עולם בית ישר אל עמך
אהבת תורה ומצוות

לאת על ידכם והיו לסוטפות בין עיניכם
ומדתם אותם את מנכם לדבר בסמית
ביתך ואלהם בדרך ובשכר ובמסך
ובתבנם על מוזהות ביתך ובשעריך
למען ידבר ימכם וימי בנכם על
האדמה אשר נשבע יי' לאבותיכם לתת
להם כימי השמים על הארץ
והאמר יי' אל משה קאמני
דבר אל בני ישראל וא
ואמרת אליהם ועשו להם אצות ער
בנפי בנך ידום לדוחותם ותתנו על אצות
הבנה פהיל תכלית והיה לכם קציות ויהי
האצותם אותם והתרתם את כל מאות יי'
ועשיתם אותם ולא תגדלו אחרי לבבכם
ואחרי עיניכם אשר אותם וקנים אחריהם
למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והיו

ידך והיו לסוטפות בין עיניך ובתבנתם
על מוזהות ביתך ובשעריך
והיה אם נשמעת תשמעו אר
מצותי אשר אנכי מצוה
אתכם היס לאהבה את יי' אלהיכם ול
לעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם ול
ועתה כמטר ארצכם בעתו יורה ומלוי
ואספת דגרך והירושך ויצחק ותתני
עשב בשדה לבדמך ואכלת ושבעת
השמן לכם פן יפנה לבבכם וסרתם
ועבדתם אלהים אחרים והשחתו וידע
להם וחרה אףכם ועצר את השמים ולא
יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבול
ואבדתם מהרה מעל הארץ הסוכה אשר
יי' נתן לכם ושמעתם את דברי אלהי ער
לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אורכם

הידפיהם ואת שונאיהם בטהומות מבע
האנשים את כל גבורתו וחדו לשמו
ומלכותו בן ציון קפלו עליהם ברה הוא
מבורך משה בן ישראל בשעל מן
הים לך ענו שירה בגדה ברה בשמחה
רבה ענו כלם ואמרו מי כמוך באלים
מי כמוך נאמר בך שגורא תהלה
עושה פלא

מלכותך

יה אלהינו ראובן
במקדש לפני משה
זה אלי ענו ואמרו יה מלך לעולם
ועד ונאמר כי פדה יה את יעקב ונא
מיד חזק ממנו באי נא ישראל
השבענו יה אלהינו לשלום
והעמידנו מלכים

לחיים ולשלום נפרס עלינו מוכת שולמו

קדושים לאלהים אנו יה אלהים אשר
הוצאתי אתכם מארץ מצרים לחיות
לכם לאלהים אנו יה אלהים

אמת

ואמנה כל זאת וקיים עלינו
כי הוא יה אלהינו ואנחנו
ישראל עמו אמת הוא מלכנו ואפס זול
זולתו הפדינו מיד מלכים חזקנו מעמ
כל הערצים הוא הנפרע לנו מצרי
המשלם נמול לכל אויב נפשינו חשב
נפשינו נבחים ונא נתן למוטדלנו חם
חמדתנו על פמות אויבנו דרם קרנו
על כל שונאנו הוא העושה לנו נסים
נמנה פפרעה ואותות ומופתים בארמ
בני חם הממה בעברתו כל בכורי מצרים
ויצא עמו ישראל מותכם לחדות עלים
המעבדים בנו בני נקדים סוף וא

אמר קדשת

אמר יום השביעי
 לשמך תכלית
 מעשה שמך וארץ וברכתו מכל הימים
 וקדשותו מכל הזמנים וכן כתוב בתורתך
 השמים והארץ וכל צבצם
 וכל אלהים בלם השבת
 מלאכתו אשר עשה וישובת ביום השביעי
 מכל מלאכתו אשר עשה ועברך אלהים
 את יום השביעי וקדש אותו כי בו שבת
 מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות
השמיני במלכותך שומרי שבת
 וקודאי עונג עם מקדשי
 שביעי בלם ישבע ויתענג משובך כפי
 בשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים
 אותו קדשת זכר למעשה בראשית
 ליציאת מצרים

אלהינו

100

ואלהי אבותינו רצה נא
 במנוחתנו קדשנו כבוד
 במצותך מן חלקנו בעירך ושבועתך
 מסובך ושבח את נפשינו בישיבתך
 וטהר את לבנו לעקבך באמת ובלב ש
 שלם וטהרילנו יי אלהינו באהבה וברצון
 את שבת קדשך וינחו בו כל ידע ישר
 עם אוהבי ומקדשי שמך ברוך אתה יי
 מקדש השבת
רצה יי אלהינו בעמך ישראל
 ובתפלתם שעה והשב עמו
 עבודת מלגים לדביר ביתך ואשי ישראל
 ותפלתם ועבודתם מהרה באהבה תקבל
 ברצון ותהי לרצון ממיד עבודת ישראל
 עמך ותחזנה עינינו בשופך לנך לציון
 ברחמים כמאז וכלשנים קדמוניות ודון

וְכָל גֹּאֵל לְהוֹדוֹת

שִׁים

שְׁלֹם טוֹבָה וְכִרְבָּה חַיִּים חַן

וְחֶסֶד רֵיחַ וְחַמִּים עֲלֵינוּ

וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עֲפָר בְּרַכְיֵנוּ אֲכִינוּ בְּלִי

יָחַד כְּאוֹד בְּאוֹר פְּנֵיךְ כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךְ נִתְּנָה

לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים אֱהָבָה וְחֶסֶד

וְצִדִּיקָה וְכִרְבָּה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלֹם וְטוֹב

יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ לְכַבֵּד אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

תְּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל דָּוָע וּבְכָל

זְמַן וּבְכָל שְׁעָה בְּשִׁלְמוֹךְ וְעַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

תְּשִׁים שְׁלֹם בְּעֵינֶיךָ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם

בְּרַחֲמֶיךָ אֱהָבָה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בְּשְׁלֹם

וּפֹסֵט לְיִחוּדֵינוּ פְּסִיעוֹת וְחֻמֵּי יִסְלוֹ

וְכִבְדֵּךְ

הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל אֲבָאִם

וְיִכָּל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַיִּשְׁבָּע יְיָ

אֱהָבָה יְיָ הַמְּחַזֵּר שְׂכִינָתוֹ לְעֵינֵינוּ

מִדְרִים

אֲנַחְנוּ כָּךְ שֹׂאֲתֵהוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יְיָ צִדִּיקָנוּ

וְעַד כִּי אֲשִׁירָה נִצֵּר חַיִּינוּ מִן יִשְׁעֵינוּ לִדּוֹד

וְדוֹד טוֹבָה לָךְ וְגִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיִּינוּ

הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נְשׁוּתֵהֶנּוּ הַמּוֹפְקִים

לָךְ וְעַל מִסְכֵּךְ וְעַל אֲוִתְךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבָּרַךְ

יָדְךָ עֲמָנוּ עַתָּה עֲרֵב וּבְכֹר יִצְהָרִים הַטּוֹבִים

כִּי לֹא כָל רַחֲמֶיךָ הַמְּרַחֵם וְכִי לֹא תָמוּ הַ

הַמִּדְרִיךְ וּמִעוֹלָם רַחוּם קִיֵּינָה לָךְ אֲפָא יְיָ

אֱלֹהֵינוּ אֵל מַעֲבִיעַ אֵל תְּכַלִּימֵנוּ וְאֵל

תִּסְמַר מִכָּךְ מִכֵּנוּ לְעוֹלָם וְעַד וְעַל כָּלֵם

וְתִסְבַּךְ וְתִסְרָמֵם וְיִסְתַּבַּח שִׁמְךָ מִלְכֵינוּ

תְּמִיד לְעוֹלָם וְעַד וְכָל הַחַיִּים יוֹדֶיךָ מִלְכֵינוּ

וְיִהְיֶה וְיִוָּדוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב בְּאֵת הָאֵר

יִשְׁתַּעֲבִיעֵנוּ וְעִזְרֵהֵנּוּ כָּלֵה בְּאֵר הַטּוֹב שִׁמְךָ

מלאכתו אשר עשה השבות ביום השביעי
 מכל מלאכתו אשר עשה וברך אלהים
 את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שכר
 מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות
 אתה יי אלהינו ואלהי אבו
 אבותינו אלהי אברהם אלהי
 יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור
 והנורא אל עליז קונה ברחמי שמם וי
 וארץ כגן אבות בדברו מחיה מתים
 במצור האל הקדוש שאין פגונו
 המניח לעמו בית שבת קדשו כי בו רצו
 להנח להם לפני נעבוד ביראה ופחד
 ונודה לשמו בכל יום במיד מעין הפרכות
 אל החד אור אדון השלום מבשר שביעי
 הפנמת בקדושתו לעם מה שג עונג זכר
 למעשה בר אשיר לצאת מצרים

ברך

אלהינו

102

ואלהי אבותינו רצונו
 נא במנוחתנו קדושתנו
 ושמנו מנוחתנו ושמנו את נפשותינו
 בישועתך וסתר את לבנו לעבודך
 באמת ובלבב שלם והתהלכנו יי אלהינו ב
 באהבה וברצון את שבת קדשך ועודנו
 בו כל זרע ישראל עם אבותי ומקדשי
 שמך באי מקדש השבת ויומנו
 יי טס וקדש עם התקב והנח
 ומנוחו וחתנו וזמרי במה מדלי
 מדלינו סמך וקמנו

במה

מלך יקנו ובמנו אין מדליקין
 אין מדליקין לא בלבוש ולא
 בחוסן ולא בפקד ולא בפתילות האזהר
 ולא בפתילות הקרדר ולא בירוקה שער

פני המים לא יזכר ולא יזכר ולא יזכר
 קין לא בשמן שרפה ולא באלה ולא ב...
 באלה
 נחום המר אומר אין מר
 מר ל קין בחלב מבושל וחכמים אומרים אין
 מבושל ואחר שאנו מבושלים אין מר ל קין בו
 אין מר ל קין בשמן שרפה ביום
 טוב ר' ישמעאל אומר אין מר ל קין בעפר
 מפני כבוד השבת וחכמים מותרין בכל העו
 השמנים בשמן שומשמן בשמן אגוז
 בשמן צנונות בשמן דגים בשמן פקועין
 בעטרן ובנפט ר' סרפון אומר אין מר ל קין
 אלא בשמן זית בלבד כל היוצא
 מן העץ אין מר ל קין בו אלא פשתן וכל
 היוצא מן העץ אין כסמא טובא אחרים
 אלא פשתן
 פתלתל הבגד שקפלה
 ולא הבהב ר' אליעזר אומר טמאה היא

ואין מר ל קין בו ר' עקיבא אומר טמאה
 הוא וצדקתו בה ר' יוחנן אומר
 שפופרת של פיצה ושל אגוז שמן והפגה
 על פי הער ויין ראש הפתילה בתפוח בשמן
 שותה מנטפף ואפילו היא של חרס עד ויין
 יחדה מתיר אבל אם תכרה היער מתוקה
 מתיר מפני שהוא מלי אחר
 לא ימלא אדם קערה שמן והנהיגה
 הער ויין ראש הפתילה מתוקה בשביל ש
 שותה שאבות וי' יהודה מביר
 המכה את הער מפני שהוא פתורה
 מפני גוים מפני יסטים ומפני רוח הער
 ואם בשביל החולה ליישן פטור
 פסח על הער פסח על השמן פסח על
 הפתילה חייב ר' יוחנן פוסק בכלם רוח
 מן הפתילה מפני שהוא עשור פסח

על שלש עשרות נשים מיתות בשעה
 לידתן על שאין זהירות בניה וכולל
 וזה לקות הנר שלשה דברים
 צריך אדם לומר בנר ביתו ערב שבת
 עם השבת עשרתם ערבכם חלוקתם
 הנר ספק חשיכה ספק אנו חשיכה
 אין מעשרין את חוראי ואין מטבילין את
 הכלים ואין מחלקין את הפרות אבל מי
 מעשרין את הכלי ומערכין וטומאין

אמר
 את החמין
 ר' אלעזר אמר ר' חנינא תל
 תמיד חכמים מדבקים שלום
 בעולם שנאמר וכל בניך למודי יי ור
 שלום בניך אל תמר בניך אלא בוניך
 יהי שלום בחילך שלוח בארמונותיך למען
 אחי ורעי אצלך נא שלום בך ולמען

בית יי אלהינו אבנא טוב קד ור אבנא
 לבנוך שלום על ישראל
 הוי"ה וזו"ה
 וזהו לומר ויי סלכיה קידס טימ
 במה מרסקין וזו"ה

אין
 באלהינו
 אין במלכנו
 באלהינו
 מי במלכנו
 לאלהינו
 נודה למלכנו
 אלהינו
 בידך מלכנו
 אלהינו
 אפח מלכנו
 תקום פרחם אין כי עת לח

את יום השביעי וקדש אותו כי בו שבת
 מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות
ברך אתה יי אלהינו מלך העולם
 אשר קדשנו במצוותיו ורצונו
 בנו את שבת קדשנו באהבה ובהלל ונחילנו
 זכרון למעשה בראשית אבר לעולם
 מארץ כי בנו בחרת ואותנו קדשת ממל
 העמים ושפנת קדשך באהבה ובהלל
 תנחלתנו בדרך אהבה יי מקדש השבת
 וטעם וזה יסוד הסעודה והלל
 מטיב ידיהם ולקח מעל הבית טעם
 לשמח ומצדן ומסמך טעם וידוע
 על אחר מהם ומסמך כדמך אש
 בדרך אהבה יי אלהינו מלך העולם הוסיף
 לחסמן הארץ מחלוקתם וטעם
 טעם שלום ועשינו וטעם כח טעם

לחננה כי באמצע בדרך יגל עולם אמן
 ימלוך יגל עולם אמן ואמן
 (אחרי יום כבוד מלכותך)
 כבוד לעול ואחרי אומדן
 הדיש כבודו וברכו וטעם
 יפסידן וטעם

סדר קדוש היום

מבית המדרש סוף לביהם וטעם פסולת
 ומקונו כוס של כדכס ומקדשים עליו כפר

ויברך
 הוה המנוח לקמן וט
 השמים והארץ וכל אבות
 וכל אלהים בלם השביעי
 מל אבות אשר עשה וישבות ביום השביעי
 מכל מלאכתו אשר עשה ויברך אלהים

BIBLIOGRAPHY

סידור תפילה כמנהג הרומניוטים, Minhag Romania, National Library of Israel <http://web.nli.org.il/sites/NLI/Hebrew/digitallibrary/pages/viewer.aspx?presentorid=MANUSCRIPTS&docid=PNX_MANUSCRIPTS000045670-1#|FL13451917>.

סידור תפילות השנה למנהג קהלות רומניא, Venice, 1523, National Library of Israel <http://rosetta.nli.org.il/delivery/DeliveryManagerServlet?dps_pid=IE34071531>.

סידור שערי תפילה. Athens: Jewish Community of Athens, n.d.

Mishkan T'filah: A Reform Siddur. New York: Central Conference of American Rabbis, 2007.

The Koren Siddur (Nusach Ashkenaz). Jerusalem: Koren Publishers, 2013.

Siddur Tehillat Hashem. New York: Merkos L'Inyonei Chinuch, 2003.

סידור קול יעקוב. New York: Mesorah Publications, 1999.

סידור רינת ישראל. Bnei Brak: Moreshet Publishing, 1984.

Elbogen, I. *Jewish Liturgy: A Comprehensive History*. Translated by Raymond P. Scheindlin. Philadelphia: Jewish Publication Society, 1993.

Brody, R. *The Geonim of Babylonia and the Shaping of Medieval Jewish Culture*. New Haven, CT: Yale University Press, 1998.

Stavroulakis, N. *The Jews of Greece: An Essay*. Athens: Talos Press, 1990.

Neusner, J. 'When Reform Judaism was Judaism', in D.E. Kaplan (ed.), *Contemporary Debates in American Reform Judaism*. New York: Routledge, 2001.

Hoffman, L. (ed.) *My People's Prayerbook Vol. 8: Kabbalat Shabbat*. Woodstock, VT: Jewish Lights, 2004.

Hammer, R. *Or Hadash: A commentary on Siddur Sim Shalom for Weekdays*. New York: Rabbinical Assembly, 2008.

Jacobson, B.S. *The Sabbath Service*. Tel Aviv: Sinai Publishing, 1981.

Müller, J. *Mafteah li'Teshuvot ha'Geonim*. Berlin: 1891.

Flavius Josephus. *Complete Works*. Translated by William Whyton (1867). Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1980.

Schiffman, L. 'History and Liturgy: The Evolution of Multiple Prayer Rites', *Kol HaMevasser: The Jewish Thought Magazine of the Yeshiva University Student Body*, 3:7 (July 6, 2010), pp. 8-10.

Philipson, D. 'The Reform Prayer Book', in *Journal of Jewish Lore and Philosophy*, 1 (1919) pp. 69-82, 210-223.

Weinberger, L.J. 'Some beliefs and opinions in the Romaniote liturgy', *Hebrew Studies*, 19 (1978).

Haddad-Ikonomopoulos, M. 'Romaniote Jews of Ioannina Greece', *International Jewish Genealogical Conference*, KKJSM, New York, 2006.

United States Holocaust Memorial Museum, *The Holocaust in Greece* (2013), viewed on 5 October 2017, <<https://www.ushmm.org/m/pdfs/20130305-holocaust-in-greece.pdf>>.

World Jewish Congress, *Greece*, New York, viewed 24 October 2017, <<http://www.worldjewishcongress.org/en/about/communities/GR>>.

Knesset Information and Research Center, נתונים על קהילות יהודיות בדרום אירופה לפני השואה, וכיום, Jerusalem, viewed 26 October 2017, <<https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m01881.pdf>>.

Giastas, K. 'The Last Lesson for the Jewish School', *Eleftheria Newspaper*, 27 August 2017.

Forward, *With Greece in Crisis, Jews Struggle to Stay Afloat*, viewed 24 October 2017, <<http://forward.com/news/world/311502/amid-their-countrys-financial-crisis-greek-jews-struggle/>>.

The Times of Israel, *Crisis-hit Greek Jews fear for their future*, viewed 24 October 2017, <<https://www.timesofisrael.com/crisis-hit-greek-jews-fear-for-their-future/>>.

eJewish Philanthropy, *Gabriel Negrin, The 'Little Rabbi' Now Leading Athens' Community*, viewed 24 October 2017, <<http://ejewishphilanthropy.com/gabriel-negrin-the-little-rabbi-now-leading-athens-community/>>.

Central Israelite Board of Greece website, <<https://kis.gr>>.

The Jewish Community of Athens website, <<http://athjcom.gr>>.

The Jewish Community of Thessaloniki website, <<http://www.jct.gr>>.

Chabad of Greece website, <www.chabad.gr>.